

KÖRNYEZETVÉDELME - MŰVÉSZETTEL NEVELÉSI PROGRAM - DIGITÁLIS PEDAGÓGIAI MÓDSZERTAN
8000. Székesfehérvár, Munkácsy Mihály utca 10. - www.munkacsysuli.hu - igazgato.munkacsy@gmail.com

I.Sz.:2024/112.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Székesfehérvári Munkácsy Mihály Általános Iskola OM:030052

2024.

MOTTÓNK:

„Félig sem olyan fontos az, mit tanítunk gyermekeinknek, mint az, hogy tanítjuk. Amit az iskolában tanultunk, annak legnagyobb részét elfelejtjük, de a hatás, amelyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.”

(Eötvös József)

TARTALOMJEGYZÉK

A pedagógiai program nyilvánoságra hozatalának rendje	3
---	---

BEVEZETŐ	4
----------------	---

NEVELÉSI PROGRAM

I. Pedagógiai alapelveink	7
II. Az iskolánkban folyó nevelő – oktató munka	8
III. Személyiségfejlesztés.....	12
IV. Közösségfejlesztés	15
V. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés megvalósítása	18
VI. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai	34
VII. Iskolai környezeti nevelési program.....	38
VIII. Egészségnevelési program	54
IX. Etika/Hit- és erkölcstan oktatása.....	64
X. Digitális fejlesztési terv	65
XI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái	68

HELYI TANTERV

I. Az egyes évfolyamokon oktatott tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások	73
II. Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei.....	75
III. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei	76
IV. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	77
V. A tanulók teljesítményének értékelése és minősítése	78
VI. A magatartás, szorgalom és közösségi munka értékelése resztoratív gyakorlatok alkalmazása	99
VII. A szülők, tanulók tájékoztatásának rendje	104
VIII. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	105
IX. Záró rendelkezések, legitimáció	123
<i>I. sz. melléklet</i>	<i>124</i>

A pedagógiai program nyilvánoságra hozatalának rendje

Pedagógiai Programunk hozzáférhető honlapunkon, és személyes, „olvasótermi” szolgáltatást is biztosítunk az internettel nem rendelkező, érdeklődő családok részére.

A beiskolázást megelőzően a honlapunkon és az óvodákban meghirdetett időpontban, nyilvános tájékoztató keretében bemutatjuk Pedagógiai Programunkat.

Beiskolázáskor minden szülőt személyesen tájékoztatunk az egész napos iskolai kötelezettségeiről.

Az iskolánkba való beiratkozással a szülők deklarálják az intézmény Pedagógiai Programjának elfogadását, amiről a szülők külön írásban is nyilatkoznak.

BEVEZETŐ

Az iskola jelenlegi helyzete

Iskolánk, a székesfehérvári Munkácsy Mihály Általános Iskola 2016-ban ünnepelte alapításának 50 éves évfordulóját. Az iskola épülete részben családi házas, részben négyemeletes lakótelepi házak körzetében található.

A nevelőtestület – időben felismerve az iskolával szemben jelentkező igényeket – **1991-ben emelt szintű vizuális oktatást indított el.** (*Jó gyakorlat. TÁMOP 3.2.2. Előminősített Referencia Intézmény TÁMOP-3.1.7-11/2 referencia intézmények hálózatosodása*)

Iskolánk arculatát ma is a kreativitás és az egyéni képességek kibontakozását segítő program jellemzi. A tanulóknak a tanórai és műhelymunkáknál (mintázás-plasztikai alakítás, báb, szövés, kerámia, tűzzománc, animáció, fotó, videó stb.) az alkotó tevékenység mellett lehetőségük van az önfeledt játékra is.

A 2002-ben bevezetett környezeti nevelési programunk megvalósításával célunk, hogy együtt járjuk be tanítványainkkal az utat a személyes tapasztalástól, megfigyeléstől a cselekvő, felelős együttes tevékenységig. Az ÖKOISKOLA cím sorozatos elnyerését követően 2012-ben iskolánk megkapta a kitüntető **ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA** címet, mely állandó megújulásra, önfejlesztésre késztet bennünket.

2006-tól újabb innovációs programokba kapcsolódtunk be: HEFOP 3.1.3 **Kompetencia alapú oktatás bevezetése**, TÁMOP 3.1.5 Pedagógusok továbbképzése, TÁMOP 3.2.2 Jó gyakorlatok, Referencia intézményi előminősítés, TÁMOP 3.1.7 Intézményi hálózatosodás sikeres pályázatinkkal.

Minőségbiztosítási rendszerünknek, önértékelésünknek szerves része a fenntarthatóság pedagógiai elemeinek nyomon követése, értékelése, szükséges korrigálása.

Gyermekeink az 1., 2. és 3. évfolyamon az egyenletes napi terhelés érdekében **egész napos iskolai** formában tanulnak, a 4. és 5. osztályban napközi, a 6., 7. és 8. évfolyamon tanulószoba segíti a felügyeletet és a rendszeres tanulást.

Hagyománya van iskolánkban a nyelvi – irodalmi – kommunikációs magyartanításnak alsó tagozatban, valamint 1-4. osztályig a **néptánc tanításnak**. **A 2016/2017-es tanévtől bevezetésre került a felső évfolyamokban is a néptánc, és történelmi társastáncok oktatása.**

Az idegen nyelv oktatását a negyedik évfolyamon kezdjük. Angol, német nyelv közül választhatnak a tanulók heti három órában.

A sokoldalú fejlesztést segítik a különböző **vizuális műhelyek** mellett a néptánc, a korcsolya, az úszásoktatás, és szakkörök.

Az **Élmény Informatika Program** segítségével nagyobb hangsúlyt fektetünk a programozás tanítására informatikaórákon Micro:bit-ek használatával, ötödik évfolyamtól robotikaműhelyt, hetedik évfolyamtól 3D nyomtatás műhelyt működtetünk.

A 2018/2019-es tanévtől az **EFOP 3.2.3-17** pályázat megvalósulásával a **PROGRAMOZÁS** mellett a **ROBOTIKA** és a **3D NYOMTATÁS** is tanórai keretek között zajlik, ezzel iskolánkban minden tanulóink számára elérhetőek a digitális alapkompenciák.

A gyengébben teljesítő vagy valamilyen oknál fogva lemaradó tanulók matematika és magyar nyelvből felzárkóztató foglalkozáson vehetnek részt.

A nevelőtestület által elfogadott egységes elvek alapján félévente mérjük a tanulók teljesítményeit. A mérések célja egyrészt a teljesítmények objektív értékelése, másrészt a képességekhez igazodó differenciálás.

1992 óta vizsgáznak végzős tanulóink év végén három tantárgyból. Magyar irodalomból szóbeli, matematikából írásbeli vizsgát tesznek, a harmadik tárgyat pedig választhatják. Nyolcadik osztályos tanulóink továbbtanulási, beiskolázási mutatói kiválóak.

A tantestület jó színvonalú szakmai és tehetséggondozó munkáját dicséri, hogy a városi, megyei és országos versenyeken is eredményesek gyermekeink (közlekedés, történelem, rajz, technika országos helyezések; matematika, kémia, magyar megyei helyezések, stb.)

Iskolánk vállalja versenyek rendezését, szervezését is. Évről évre meghirdetjük a helyesírási (ly vagy j), fizika, angol és rajzversenyeket. Házi versenyek, sportrendezvényeink is nagyon népszerűek. A történelmi hét programjai, az egészségvédelmi nap, tolerancia nap, a fordított nap, az adventi hangverseny, a néptáncgála, az évközi és év végi képzőművészeti kiállítások látogatottsága is igazolja a tanórán kívüli tevékenységek iránti igényt.

Iskolai sportkörünk elsődleges célja, hogy a lehető legtöbb tanulóval szerettesse meg a rendszeres testmozgást. Ennek a célnak kiválóan megfelel, mivel az alsó és felső tagozatos diákok közül sokan és örömmel vesznek részt a foglalkozásokon és a versenyeken. Eredményeink elsősorban a tömeges részvételnek köszönhetők.

Iskolánkban az ének-zenét, vizuális kultúrát, technika- és életvitelt, etikát, környezetvédelmet, 1-8. osztály végéig **szövegesen értékeljük**.

Nevelési elveinknek megfelelően a **RESZTORATÍV GYAKORLATOKAT** alkalmazzuk a konfliktusok rendezésére, így kiveztük a napi gyakorlatból a szaktanári, és osztályfőnöki figyelmeztetések (megrovások) intézményét. Ugyanakkor nem tudunk eltekinteni a tanóra védelmének fontosságától. A nyugodt tanórai légkör, a tanóra zavartalanságának érdekében szükség esetén a nevelőtestület egységesen alkalmazza az **Arizóna programot**.

Az iskola belső életével, az osztályközösségek alakulásával, a Házirenddel, a tanulók, és a szülők elégedettségével rendszeresen foglalkozik a tantestület. A közös munkát a DÖK működése is segíti.

Pedagógusaink munkájára a pontosság, a megbízhatóság, az önképzésre való igény jellemző. A szakmai továbbképzések rendszerét (művészeti és környezeti nevelés, egészségfejlesztés, stb.) az iskola speciális igényeinek figyelembe vételével, csoportosan valósítjuk meg, eddig többnyire pályázati források felhasználásával. Rendszeresen a tantestület egészét érintő belső és külső továbbképzések.

A szülőkkel kialakított hagyományos kapcsolatok (szülői értekezletek, fogadóórák, nyitott órák) mellett megindult egy újszerű, partneri kapcsolat, mely az iskola iránt érzett közös felelősségen alapszik. A szülői szervezetek, az Sz.M. és az iskola alapítványának, a Székesfehérvári Munkácsy Mihály Alapítvány kuratóriuma sokat segítenek céljaink megfogalmazásában és az ehhez szükséges feltételek megteremtésében.

Az iskola külső kapcsolatai a kölcsönösség elve alapján alakulnak, aktív kezdeményezői a tantestület tagjai. Mindezen területeket egységesen elfogadott Etikai Kódexünk is szabályozza.

Az iskola tárgyi feltételei az utóbbi években jelentősen javultak. Az épületben 23 tanterem, könyvtár, kerámia műhely, animációs műhely, tornaterem, öltözők, szertárak, fejlesztő szoba, egészségügyi szoba és ebédlő található. 2003-ban került sor az épület villamoshálózatának korszerűsítésére. 2019 és 2022 között felújításra kerültek vizesblokkjaink. 2023-ban megtörtént az épület teljeskörű energetikai korszerűsítése. (Szigetelés, nyílászárók, napelemes rendszer.)

A rajz - és műhelyfoglalkozásokhoz – az alapítvány támogatásával biztosítjuk a tárgyi feltételeket.

Pályázatokkal fejlesztjük a szemléltető eszközeinket, könyvtári állományunkat, számítógépparkunkat és bútorzatunkat.

Minden erőnkkel arra törekszünk, hogy tanulóinknak és az iskola dolgozóinak munkavégzéséhez a legjobb feltételeket biztosítsuk.

NEVELÉSI PROGRAM

I. Pedagógiai alapelveink

Nyugodt, harmonikus légkört alakítunk ki, hogy a gyerekek biztonságban és jól érezzék magukat iskolánkban, testi, szellemi és érzelmi nevelésüket személyiségük tiszteletben tartásával, érdekeik figyelembe vételével tervezzük és végezzük.

Munkánkat a nevelés és oktatás egysége jellemzi, Ennek megvalósulását az életkori és egyéni sajátosságokat szem előtt tartva, fokozatos követelmény-támasztással kívánjuk elősegíteni.

Arra törekszünk, hogy tanulóinknak lehetőségük legyen saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosításra.

Biztosítjuk az esélyegyenlőséget, kerüljük a hátrányos megkülönböztetést, s a 12 éves korig tartó alapozó szakaszban minden pedagógiai segítséget megadunk ahhoz, hogy a 7-8. év fejlesztő szakasza is eredményes legyen.

Alkalmazott munkamódszereink, eljárásaink nem károsíthatják sem tanulóink, sem az iskolai dolgozók testi, lelki egészségét.

Munkánk során a fenntarthatóság alapelveit (a környezettudatos magatartást), a folyamatos tanulás és önművelés szükségességét, a művészeti és kulturális értékek megbecsülését képviseljük.

A demokrácia gyakorlatát közvetítve, partneri kapcsolatra törekszünk mind a tanulókkal, mind szüleikkel.

II. Az iskolánkban folyó nevelő – oktató munka

Céljaink

A tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése a célunk.

Nyolc évfolyamos általános iskolánkban szilárd, korszerű alapismeretek és alapkészségek kialakításával, fejlesztésével valósítjuk meg oktatási és nevelési feladatainkat.

A tanulás örömteli és félelem nélküli tevékenység legyen, a tanulók szükségleteire épüljön, és alapozza meg az egész életen át tartó ismeretszerzés, tanulás iránti igényt.

Készítsük fel tanulóinkat az érdeklődésüknek és képességeiknek leginkább megfelelő középfokú oktatási intézményben való továbbtanulásra.

Az általános emberi és nemzeti értékek megismerése és elfogadása határozza meg tanulóink viselkedését, magatartását.

Legyen érték az ember testi és lelki egészsége, az önismeret, az egészséges és kulturált életmód.

Védelmezzék, tiszteljék tanulóink az életet, a természeti környezetet.

Tanulják meg a helyes kommunikációt, konfliktuskezelést – családban, iskolában, társaik körében, váratlan helyzetekben stb. – az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Az életkori sajátosságoknak megfelelő, reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyenek szert.

Tiszteljék a törvényességet, az állampolgári jogokat, a haza felelős polgárává váljanak.

Kifejlődjön bennük a hazafiság érzelmvilága. Magyarország, a szülőföld ismerete, szeretete, a nemzeti kultúra megóvása, a nemzettudat erősítése mellett érdeklődjenek tanulóink az Európai Unió tagállamai iránt.

Tartsák értéknek és feladatnak a kultúra változatosságának megőrzését.

A nevelési-oktatási folyamatnak és az oktatásnak mindenkor összhangban kell lennie hazánk Alaptörvényével, a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel.

VIZUÁLIS NEVELÉSÜNK célja, hogy segítségével gyermekeinket kiegyensúlyozottabbá, a szép iránt fogékonyabbá tegyük.

A vizuális nevelésnek kiemelkedő szerepe legyen a személyiségformálásban, az érzelmvilág, a kreativitás kialakításában, fejlesztésében. Játékos, felfedező jellegű tevékenységrendszerével fejlessze az önálló ismeretszerzést, segítse az önművelés igényének kialakítását.

KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMUNK bevezetésével kiemelkedő szerepet szánunk a fenntartható fejlődésünk alapuló szemléletmód megalapozásának, a jövő iránti felelősségre nevelésnek:

- A környezet- és egészségtudatos magatartás, a környezetért, s önmagunkért érzett felelősség kialakítása, megerősítése a célunk.
- A környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten is legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv, mely aktív tevékenységben, cselekedetekben is megjelenik.
- Nevelésünk a környezet egységének megértését, elfogadását tűzi ki célul.
- Célunk, hogy az intézmény arculata, megjelenése képviselje a fenntarthatóság értékeit, működése (gazdálkodása) a fenntarthatóságot és az ökológiai tudatosságot.

NÉPTÁNC OKTATÁS programunk hagyományosan 1-4. osztályban került bevezetésre. A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti népi hagyományaink megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését.

A 2016/2017-es tanévtől az Nkt.27.§ (11) a) bekezdés szerint biztosított lehetőséggel élve 5-6. évfolyamokon a néptánc, 7-8 évfolyamokon történelmi társastáncok kerülnek bevezetésre.

A HEFOP 3.1.3 KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS, és az EFOP 3.2.3-17 DIGITÁLIS KÖRNYEZET A KÖZNEVELÉSBEN program bevezetésével célul tűztük ki a készségek, képességek, attitűdök olyan irányú fejlesztését, mely során tanulóink alkalmazásképes tudást szereznek, és képessé válnak az egész életen át tartó tanulásra. Célunk megvalósításához az alábbi kulcskompetenciák fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt:

- hatékony, önálló tanulás,
- anyanyelvi kommunikáció (szövegértés – szövegalkotás),
- matematikai, gondolkodási kompetenciák (logika),
- idegen nyelvi kommunikáció,
- **digitális kompetencia (információs és kommunikációs technikák),**
- szociális (személyes és társas kapcsolati) és állampolgári kompetencia (életviteli és környezeti),
- esztétikai-művészeti tudatosság, a kreativitás a kreatív alkotás és kifejezőképesség,
- munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák.

Feladataink

Személyre szóló fejlesztés

- Pedagógiai munkánk legyen a gyermekek életkorát és egyéni képességeit figyelembe vevő, alkalmazkodó, differenciáló.
- Meg kell őriznünk a játék és mese fontosságát.
- Olyan tevékenységet kell választanunk, amely a gyermeki kíváncsiságból kiindulva az alkotásig vezet.
- A passzív szabály- és tudáselsajátítás helyett az aktív, a helyi környezet adta lehetőségeket felhasználó, a cselekvés közbeni tudás megszerzésére helyezzük a hangsúlyt.
- A kisiskolás korban végzett tevékenykedtetést a felső tagozaton az összefüggések feltárásához szükséges készségek, képességek fejlesztésével egészítjük ki.
- A különféle tantárgyak tanulása során hasznosítsák a tanulók a megszerzett olvasási, önművelési képességeiket, fejlődjön tovább az értő olvasási képességük.

- Gyakoroltassuk a vázlatírást, jegyzetüket használva reprodukálják a szövegeket.
- Az egyéni képességek kibontakoztatása érdekében szakkörökkel, versenyekkel, műhelyfoglalkozásokkal segítsük a tehetséges gyermekek fejlődését.
- Kiemelt figyelmet fordítsunk az eltérő képességű gyermekek egyéni fejlesztésére (a nehezen olvasók számítógépes programmal való gyakoroltatása szakemberek irányításával, beszédhibák javítása logopédus segítségével).

A közösség demokratikus működéséhez szükséges értékek tudatosítása, elfogadtatása

- Segíti a közösség működését, ha tagjaik fokozatosan önállóvá válnak (már alsós kisiskolásként tisztálkodás, öltözködés, rendteremtés, önkiszolgálás stb. később az önkormányzás területén).
- Olyan tanulásszervezési módokat alkalmazunk, amelyek felerősítik a társas részvétel jelentőségét, ahol felértékelődik a felelős együttműködés.
- Fejlesszük gyermekeinkben azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek.
- Váljon igénnyé a tiszta környezet érdekében való közös tenni akarás.
- A DÖK bevonásával vitassák meg és fogadják el a Házi rend követelményeit, állapodjanak meg az ízléses, iskolai öltözködés, megjelenés normáiról.
- Segítsünk eligazodni a mindennapi élethelyzetekben. Gyakoroltassuk a kapcsolatteremtés megkövetelhető normáit.
- Ügyeljünk arra, hogy az együttműködés során adódó konfliktushelyzeteket korrekt módon oldják meg tanulóink.
- Éljük a különböző vetélkedők motiváló, cselekedtető lehetőségeivel, így újabb lehetőségünk keletkezik az egyén és közérdek, a többség és kisebbség fogalmának, tiszteletének elfogadtatásához.

Erkölcsei értékeink, a humánus magatartásminták megismertetése, gyakoroltatása

- Jellemezze tanulóinkat a felelősségtudat, a pontosság, a kitartás, mint az emberi magatartás fontos elemei!
- Soha ne menjünk el szótlanul a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás során elkövetett hibák mellett. Ne engedjünk meg semmilyen durvaságot! Tanácsainkkal ösztönözzük a jó kapcsolatok helyreállítását.
- Segítsük az életkornak megfelelő nemi identitástudat kialakulását, a megfelelő viselkedésmódok elsajátítását, az egészséges életmód szokásainak rögzülését.
- Tanítványainkkal együtt figyelve a világ eseményeit hangsúlyozzuk a szülőföld ismeretének, szeretetének jelentőségét; a kisebbség, a másság elfogadását, a világban elfoglalt helyünk megfelelő, korrekt értékelését.

Eszközeink, módszereink

Nevelési céljaink megvalósulását segítik a pedagógusaink által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, módszerek, melyek két nagy csoportra oszthatók:

- **Közvetlen (direkt) módszerek.** Alkalmazásuk során a nevelő a személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- **Közvetett (indirekt) módszerek.** Itt a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Nevelési céljaink megvalósítását tekintve munkánkat akkor tartjuk sikeresnek, ha

alsó tagozaton

- az alapkészségek és szokások az életkornak megfelelő mértékben kialakultak,
- a gyerekek viszonya az iskolához, a tanuláshoz, feladatvégzéshez pozitív,
- a gyerekek az iskolai és az osztályközösség tagjaként együtt tudnak működni társaikkal, tanáraikkal, a közösségi normákat betartják.

felső tagozaton

- az alapkészségek további erősítésével tanulóink alkalmassá váltak a szaktantárgyak követelményeinek, és **a XXI. századi digitális kompetenciák (EFOP3.2.3-17) elsajátítására és a tanultak gyakorlati alkalmazására,**
- tanulóink ismerik a kulturált magatartás, kommunikáció és véleménynyilvánítás formáit, melyek az emberi kapcsolatok kialakításához, a közösségben éléshez elengedhetetlenek,
- kialakult igényük a közösségi tevékenységekre, az iskolai és helyi közéletben való részvételre,
- a tanulók az iskolai és az otthoni környezetben rendelkeznek a helyes higiénés és életmódbeli szokásokkal, a környezetük iránt igényesek és felelősek,
- kialakul tanulóinkban az esztétikum iránti igény, képessé válnak az esztétikai élmény befogadására, a tanult vizuális kifejezési eszközök alkalmazásával az önkifejezésre, az alkotó magatartásra,
- végzős diákjainknak legalább 90 %-a minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés – oktatás kerettantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, rendelkezik olyan bővíthető, biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel, jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a középiskolás követelményeknek megfeleljen.

Munkánk sikerét az is mutatja, ha meg tudjuk tartani az oktatás és művészeti nevelés terén elért jó eredményeinket, s mindezt a helyi és központi felmérések is igazolják.

III. Személyiségfejlesztés

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle tevékenységek megszervezésével széleskörűen kibontakoztassa.

Az értelmi képességek fejlesztése

1. A tanulási motívumok fejlesztése

a.) A megismerés, a felfedezési vágy fejlesztése

- a kíváncsiság felkeltése,
- a „felfedező” tanulásra alkalmas témák előtérbe helyezése
- új, korszerű ismeretek nyújtása,

b.) Az alkotásvágy fejlesztése

- a tanulók ösztönzése önálló alkotások létrehozására (a magyar irodalom, vizuális kultúra, technika tárgyak tanítása, valamint művészeti szakkörök, műhelyek működtetése során).

2. A tanulási képességek fejlesztése

a.) A megismerés fejlesztése

- a tantárgyak, különösen a természettudományos tárgyak tanítása során a megfigyelés, értékelés, értelmezés, bizonyítás folyamatának rutinná erősítése,

b.) A gondolkodás fejlesztése

- **a problémamegoldó és az algoritmikus gondolkodás fejlesztése**, az általánosítás, a rendszerezés rutinszerű gyakoroltatása, (EFOP 3.2.3-17)

c.) A tanulási módok optimalizálása

- az egyénre szabott tanulási lehetőségek térnyerése,
- az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés,
- a tanulói együttműködésen alapuló, a tapasztalati és értelmező tanulás, mint cselekedtető tanulás alkalmazása, előtérben a differenciált tanulásszervezési eljárások,
- az önálló tanulás stratégiáinak, módszereinek megtanítása,
- az önművelés tanítása, a tantárgyi munka során az önművelési ismeretek alkalmaztatása,
- multidiszciplináris órák, melyek megvalósításakor a diákok egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- teamtanításnak olyan alkalmazása, amely több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, (egy-egy órát több pedagógus egyidejűleg tarthat),
- digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása.

Témahetek

- Pénz 7
- Digitális témahét
- Fenntarthatósági témahét

A szociális képességek fejlesztése

1. Az egyéni szociális értékrend fejlesztése

- azoknak a legfontosabb magatartási és viselkedési módoknak állandó hangsúlyozása, amelyek iránt pozitív (pl. a kötelességtudat erősítése) vagy negatív attitűdök kialakítását tartjuk szükségesnek,
- az előítéletes magatartás értelmetlen, káros jellegének megismertetése, megértése,
- az élményszerű pozitív minták felkínálása irodalmi, történelmi, drámai hősök tetteinek megismertetésével, további személyes példamutatással.

2. A kommunikáció fejlesztése

a.) Az érzelmi kommunikáció fejlesztése

- a pozitív érzelmi megnyilvánulások gyakori alkalmazása,
- az elmarasztaló érzelmi reakciók bizalomra ágyazása (igen fontos a bántó, megalázó reakciók kerülése!),
- a dominánsan pozitív érzelmi légkör kifejlesztése az iskolai élet minden területén,

b.) A szóbeli kommunikáció fejlesztése

- a verbális eszközök folyamatos gazdagítása és árnyaltabbá, adekvátabbá tétele,
- a kommunikációs normák megismertetése, elsajátíttatása,
- a mindennapi élethelyzeteken és konfliktushelyzeteken a tanult normák és rutinok alkalmaztatása (a hiba beismerése, bocsánatkérés, vizsgáztatás, kompromisszumkésztség nyilvánítása, jogok érvényesítése).

3. A segítőképesség fejlesztése

- olyan segítő légkör kialakítása és fenntartása, amelyben a segítség elvárt és elismert viselkedés, tevékenység.

A személyes kompetencia fejlesztése

1. A testi képességek fejlesztése

- a mozgás iránti igény felkeltése és kielégítése,
- az élet- és az egészségvédelem fontosságának mindenkor hangsúlyozása,
- a balesetvédelem tanítása,
- a káros életmódbeli szokások (pl. szenvedélybetegségek és mozgásszegény életmód) súlyos következményeinek optimális időben való megismertetése, megértése.

2. Önellátási képességek fejlesztése

- a személyes higiéniai szokások betartása,
- a helyes étkezési szokások gyakoroltatása.

A nemzeti értékek és hagyományok tisztelete

1. Nemzeti kultúránk és történelmünk ismerete

- a.) Nemzeti öntudat, hazafias nevelés:** A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.
- b.) Állampolgárságra, demokráciára nevelés:** A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését kívánja. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.
- c.) Nemzeti ünnepeink méltó megünneplése,**
- d.) A lakóhelyre jellemző néphagyományok megismertetése, felelevenítése.**

Kultúrák iránti nyitottság

1. Más népek tisztelete

- hazánk nemzetiségeinek, Európa és a világ népeinek megismertetése.

2. A másság tisztelete

- a vallási, hit- és meggyőződésbeli különbségek meg- és elismertetése, tiszteletben tartásuk, normaként való elvárás,
- az általános külső megjelenéstől eltérő jelleg elfogadtatása.
- a nyitott, elfogadó, empatikus magatartás példaként való megjelenítése.

A természeti és tárgyi környezet tisztelete

Ezzel a témakörrel részletesen foglalkozunk környezeti nevelési programunkban.

IV. Közösségfejlesztés

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. Ennek hatékony megszervezése az iskolában folyó oktató-nevelő munka alapvető feladata.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok

- a tanulás támogatása kölcsönös segítségnyújtással, tanulási és munkaerőkölcser erősítésével,
- a tanulók pozitív kezdeményezéseinek támogatása,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével,
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önigazoló képességének fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése érdekében a pedagógusnak szükséges az osztály leendő osztályfőnökét tájékoztatni a közösség állapotáról, struktúrájáról, vezető egyéniségeiről,
- változatos munkaformákkal az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének fejlesztése. A csoportmunkában (különösen heterogén csoportokban) rejlő lehetőségek kiaknázása: pl. csoporttagok közötti ésszerű munkamegosztás, közös erőfeszítés a cél érdekében,
- a tanulók közötti kapcsolatalakulás pozitív befolyásolása helyes térszervezéssel – körültekintően kialakított ülésrend létrehozásával,
- jó hangulatú óravezetéssel a bizalomteli légkör megteremtése, melyhez hozzátartozik a gyerekek keresztnéven való megszólítása is,
- a testnevelésórák alkalmasak a tanulók egymás iránti felelősségérzetének fejlesztésére, a tisztességes játék elsajátíttatására, a vereség méltóságteljes elfogadására, a győzelem józan, mértéktartó átélésére.

A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

- A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, erdei iskolák, napközis szabadfoglalkozások élményei a közösségfejlesztés kiváló területei,
- Feladat, hogy a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, képzőművészeti foglalkozás, színjáték) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- szereplésre való közös felkészülés mélyítse el a gyerekekben az összetartozás élményét, a produkcióért való közös felelősségvállalás érzését,
- a séták, kirándulások, erdei iskolák erősítsék a természet iránti tiszteletet, a környezet iránti felelősség érzését,
- a társas együttélés alapvető szabályait ismerjék meg,
- átgondolt játéktervek és a tevékenységek pedagógiai irányítása biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.

Diákönkormányzati feladatok

a tanulók intézményi döntési folyamatban való részvétele, jogai, gyakorlásának rendje

Tanulóink érdekeinek képviselésére iskolánk diákönkormányzatot hozott létre. A diákönkormányzat munkáját felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű pedagógus segíti, akít a diákönkormányzat javaslatára az igazgató bíz meg ötéves időtartamra.

Az osztályközösségek

Az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezete, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja.

Döntési jogkörébe tartoznak:

- döntés az osztály belügyeiben,
- az osztály diákbizottságának és képviselőjének megválasztása,
- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba.

A diákönkormányzat az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete.

- A diákönkormányzat a tanulók önirányító közössége, amelynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval együtt saját fejlettségüknek megfelelően önállóan intézik saját ügyeiket, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezetszervezésre van szükség.
- Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza.
- A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetője biztosítja.
- Saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik.
- A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a diákönkormányzat készíti el és a nevelőtestület hagyja jóvá.
- A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát az intézmény belső működésének szabályai között kell őrizni.
- Az iskolai diákönkormányzat élén, annak szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint választott diákönkormányzati vezető illetve az iskolai diákbizottság áll, a vezetőség tagja a diák környezetvédelmi felelős is.
- A diákönkormányzat minden tanévben – az iskolai munkarendben meghatározott időben – diákközségi ülést tart, melynek összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi.
- A diákközségi ülés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni.
- A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit – az igazgatóhelyetttel való egyeztetés után szabadon használhatja.
- Véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat véleményét – a hatályos jogszabályok szerint – be kell szerezni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt
- A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős.
- A jogszabály által meghatározott véleményeztetésen felül az intézmény nem határoz meg olyan ügyeket, amelyekben a döntés előtt kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.

Célunk, hogy a társas élet szabályai a diákok és a felnőttek közötti párbeszéd során a diákok felelős részvételével alakuljanak ki, és az iskolai munkát a tanulók és tanárok közötti sokrétű csapatmunka jellemezze.

Feladatok:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

V. A személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés megvalósítása

Mind a személyiségfejlesztés, mind a közösségfejlesztés áthatja az egész oktató – nevelő munkát. Jelen van az iskolai munka minden mozzanatában, így a célkitűzéseink megvalósítása érdekében megfogalmazott tevékenységi és szervezeti formákat egységben, komplex módon kell kezelnünk.

A tanítási órák, az iskolaotthon

A nevelési és oktatási célok, feladatok és követelmények hatékony megvalósítása érdekében nevelőink a tanítási – tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

1. A munkát a pedagógusi munkaközösségek irányítják:

a.) Digitális pedagógiai módszertani munkaközösség (EFOP3.2.3-17, ÉIP)

b.) Alsós munkaközösségek

- osztályfőnöki munkaközösség
- reál munkaközösség
- öko-munkaközösség
- ének-zene munkaközösség

c.) Felső munkaközösségek

- osztályfőnöki

2. Az egész napos iskola rendszere

Speciális oktatási formánk az egész napos iskola, mely a tanóra és tanórán kívüli tevékenységeket is magába foglalja.

a) Az 1-3. évfolyamon:

- 8:00 és 16:00 (16:30) óra között két tanító irányításával, délelőtti és délutáni váltásban történik a közismereti és készségtárgyak tanítása. Gyermkeink kiegyensúlyozottak, nyugodtak, hiszen nem teszi zaklatottá napjaikat az állandó tanóraváltás.
- Egy-egy területtel mélyrehatóan foglalkozhatnak, nem kell megszakítani a megkezdett tevékenységet, mert más tanóra következik.
- A délelőtti és délutáni tanítás közötti időt tartalmas tevékenységekkel töltjük ki (néptánc, korcsolyázás, felzárkóztatás, könyvtárlátogatás, kiállítások megtekintése, szervezett koncert, bábszínház és színházlátogatás).
- Ez az oktatási forma biztosítja, hogy a tanulók egyenletes terheléssel alaposan elvégezzék napi feladatukat, így nem szükséges az otthoni tanulás.
- Csak a hét végén viszik haza táskájukat, így biztosítjuk, hogy a szülők folyamatosan figyelemmel kísérhessék gyermekük iskolai munkáját, fejlődését.
- Tervezésnél legfőbb szempontunk, hogy a szabad idő biztosítsa a tanulók pihenését, mozgásigényük kielégítését, egyéni érdeklődésük kibontakozását.
- Fontosnak tartjuk, hogy a szabad idős tevékenységek vezetésében a tervszerű nevelői kezdeményezés párosuljon a gyerekek választásával, képessé váljanak szabad idejük (fejlődésük szempontjából kedvező) önálló felhasználására.
- A környezeti nevelési program megvalósítása gazdag és színes lehetőséget biztosít az aktív kapcsolódásra, melyet az önként vállalt feladatok jellemeznek, s módszerei változatosak (pl. drámapedagógia, projektmódszer, szituációs játékok).

b) A 4. évfolyamon:

- A „hagyományos”, délelőtti tanrendben szervezzük meg kötelező tanórai foglalkozásaikat.
- Délután 16: 00 óráig napközi otthont, szabadon választható szakköri, és sportköri foglalkozásokat biztosítunk számukra.

c) 5-8. évfolyamon:

- Délelőtti tanrendben szervezzük meg a kötelező tanórai foglalkozásokat, 8:00 és 14:00 óra között.
- A kötelezően választott tantárgyak esetében a tanórák 8:00 és 15:50 óra között szervezhetők meg.
- Délután 16:00 óráig az ötödikeseknek napközi otthont, hatodik osztálytól tanulószobát, szabadon választott szakköri, és sportköri foglalkozásokat tartunk.
- A tanulók számára a szabadon választott foglalkozásokon való részvétel egész tanévre szóló kötelezettséget jelent.
- Alsó és felső évfolyamon 17:00 óráig ügyeletet biztosítunk.

Nevelési feladataink az egész napos iskola szabadidős tevékenységein

1. Társas kapcsolatok irányítása:

- egyetlen gyerek se legyen magányos
- közösségek, csoportok szervezése, közös élmények
- kötetlen beszélgetések lehetősége
- közös döntés az őket érintő kérdésekben: kirándulás, játék
- magatartási szabályok betartása, szokások kialakítása, hagyományok ápolása
- jutalmazási, **helyreállítási** formák megválasztása
- peremre szorult gyerekek bevonása közösségbe
- heti értékelés - normák betartásának vizsgálata
- értékelés, önértékelés

2. Tárgyi környezet kialakítása:

- az egészséges életmódhoz szükség feltételek biztosítása
- tanulásra és szabadidős tevékenységre egyaránt alkalmassá tétel
- esztétikus, otthonos légkör
- étkezés, testápolás helye szokásainak kialakítása, rugalmas napirend
- **a digitális pedagógiai módszertan alkalmazásához szükséges feltételek biztosítása (EFOP 3.2.3-17)**

3. Tanulásirányítás:

- biztosítani valamennyi gyerek számára, hogy az iskolában készüljön fel maradéktalanul a képességeinek megfelelően (Tanóra védelme: nyugodt, biztonságos tanórai légkör, tanóra zavartalanságának biztosítása- **Arizóna program- resztoratív gyakorlatok alkalmazása**)
- hatékony tanulási technikák elsajátítása
- **a modern infokommunikációs eszközök helyes, tudatos használata a tanulás során (okos telefonok tervezett használata tanórai keretek között) (EFOP3.2.3-17, ÉIP)**
- önálló tanulásra való felkészítés
- önművelési igény felkeltése, elmélyítése
- szabad idő hasznos eltöltésére nevelés.

4. Együttműködés:

- összehangolt nevelési módszerek a szülőkkel, pedagógustársakkal

Az egész napos iskola tevékenységrendszere

Évfolyamok:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Egészséges életmód kialakulását segítő tevékenységek	A test tisztán, az öltözködés rendben tartása. Kulturált étkezés. Természeti környezet megóvása.							
Társas magatartás fejlődését segítő tevékenységek	Csoportmegbízások vállalása. Véleményalkotás közös élményről. Önértékelés, mások értékelése. Részvétel a csoport - megmozdulásokban. Közreműködés az egységes nevelési elvek megfogalmazásában.							
Tanulásiirányítás tevékenységek	A tantervi minimum elsajátítását célzó figyelem-koncentrációs gyakorlatok. Olvasás korrekció, helyesírás gyakorlás. Szóbeli kifejezőkészséget fejlesztő gyakorlatok.							
	Elvont gondolkodást fejlesztő gyakorlatok. Logikai készség fejlesztése.							
	Önkiszolgálás (étkezés; a tanterem rendben tartása) Részvétel az esztétikus környezet kialakításában. Eszközök célszerű elhelyezése, használata.							
	Helyes tanulási módszerek alkalmazása. Ismeretterjesztő könyvek, folyóiratok olvasása.							
Szabadidős tevékenység	Szerepjátékok, dinamikus bábjátékok. Versek, mondókák tanulása Könyvtárlátogatás. Bábszínház, múzeum, kiállítások megtekintése Mesehallgatás, zenehallgatás, rajzolás.							
	Képző- és iparművészeti alkotások reprodukcióinak, fotóinak nézegetése. Művészeti folyóiratok, könyvek olvasása.							
	Népdalok, népi gyermekjátékok, népszokások Néptánc							
	Bábkészítés, színjátás.							
	Szöveg – közben kötetlen							
	beszélgetések							
	Kerámia, fotózás, videózás.							
	Kirándulások, erdei iskolák.							
	Hagyományok ápolása – rendezvények.							

A tanítási órán kívüli tevékenységek

1. Hagyományörző tevékenységek, ünnepségek

- **Iskolai ünnepséget**, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: tanévnyitás, tanévzárás, február 20. megemlékezés névadónk születéséről, 1956. október 23-a, 1849. október 6-a, 1848. március 15-e évfordulóján, június 4-e Nemzeti Összetartozás Napja illetve a 8. osztályosok ballagásakor.
- **Hagyományos rendezvényeink:** kulturális bemutató (gála), karácsonyi hangverseny, Mikulás ünnepség, fordított nap, egészségvédelmi nap, év végi zárókiállítás (rajz).
- **Környezetvédelemhez kapcsolódó** jeles napok rendezvényei: megemlékezések, vetélkedők, akciók során foglalkozunk velük.

2. Diákönkormányzat

- A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.
- Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 5-8.osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja, melynek tagja a környezetvédelmi felelős is.
- A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

3. Egész napos iskola, napközi otthon, tanulószoba

- Az iskolában tanítási napokon 1-3. osztályban egész napos iskola, a délutáni időszakban a 4-5. évfolyamon napközi otthon, a 6-8. évfolyamon tanulószoba működik. A tanítási szünetekben munkanapokon összevont napközis otthoni csoport üzemel.

4. Diákétkeztetés

- A napközi otthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek
- A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény.

5. Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részre felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képességfejlesztő órákat tartunk magyar és matematika tantárgyakból.
- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

6. Iskolai sportkör

- Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója.
- Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

7. Szakkörök

- A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja.
- A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

8. Versenyek, vetélkedők, bemutatók

- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk.
- A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük.
- A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.
- Bekapcsolódunk azokba a városi, regionális és országos versenyekbe, melyek a környezeti és fenntarthatóságra nevelést szolgálják.

9. Tanulmányi kirándulások

Az iskola területén kívüli programok esetén a pedagógus nem kötelezhető arra, hogy olyan tanulókat vonjon be a programokba, akikért rendszeres magatartási problémáik miatt nem tud felelősséget vállalni. A pedagógus nem vihet iskolán kívüli helyszínre olyan tanulókat, akik kiszámíthatatlan viselkedésükkel veszélyeztetik önmaguk, társaik egészségét, környezetük nyugalma, rombolják közösségünk jó hírét.

- A kötelező tananyag elsajátítása az iskolai tanórákon történik.
- A szülők kérésére, igény szerint szervezzük meg a tapasztalatok bővítésére, a tanulói tevékenykedtetés megvalósítására. Segítik a közösségi nevelést, a környezeti és művészeti nevelési célok megvalósítását.
- A szülők kérésére, igény szerint szervezett programok költségét a szülőknek kell fizetniük.

10. Erdei iskola

„Erdei iskola a mindenkori költségvetés függvényében a fenntartó előzetes engedélye esetén kerül megszervezésre.

Erdei iskolai programot kizárólag tanítási évben, munkanapokra, legfeljebb három nap (két éjszaka) időtartamban lehet szervezni, előzetes kötelezettségvállalás engedélyezésének birtokában.”

- A kötelező tananyag elsajátítása az iskolai tanórákon történik.
- A szülők kérésére, igény szerint szervezünk erdei iskolai programokat a tapasztalatok bővítésére, a tanulói tevékenykedtetés megvalósítására. Ezeken a programokon nem kötelező a részvétel.
- Távolmaradás esetén minden tanuló számára biztosítjuk az iskolai felügyeletet.

„A táborok szervezése nem köznevelési alapeladat.”

11. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

- A kötelező tananyag elsajátítása az iskolai tanórákon történik.
- Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését is szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások.
- Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes.
- A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

12. Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő szülői igényekhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, klubdelutánok, táncos rendezvények, stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a szülői kezdeményezésre szervezett foglalkozások felmerülő költségeit a szülőknek kell fedezniük.

13. Iskolai könyvtár

- A tanulók egyéni tanulását, önképzését a nyitva tartási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

14. Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

- A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép, stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

15. Hit- és erkölcstan oktatása

- Az iskolában a bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek.

16. Iskola Galéria

- Változó gyakorisággal, évente 4-5 különböző jellegű kiállítás megrendezésére kerül sor hivatásos és amatőr művészek, az iskola diákjainak vagy dolgozóinak alkotásaiból. Tevékenységének irányítása az igazgató által megbízott pedagógus feladata

17. Mozi-színház-hangverseny látogatás

- Igény szerint lehetőséget biztosítunk iskolai keretek között a fenti programokon való részvételre. Lehetőleg olyan tartalmakat kell választani, amelyek a tanulók ismereteit bővítik, és alkalmasak arra, hogy szakórákon, vagy az osztályfőnöki órán közösen megbeszélve tanulságokkal szolgáljanak.
- Tevékenységének irányítása az igazgató által megbízott pedagógus feladata. A költségek a szülőket terhelik.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

Céljaink között hangsúlyozottan szerepel a tehetséges tanulók felkarolása, képességeik kibontakoztatása, fejlesztése.

1. Tanórákon:

- differenciált foglalkozással,
- képesség szerinti csoportbontással,
- **LEGO eszközökkel támogatott konstruktív pedagógiai módszerekkel a matematikai oktatásban. (EFOP 3.2.3-17)**
- szorgalmi házi feladatokkal.

2. A szakkörökbe való bekapcsolódás. Igény szerint szervezett szakköreink:

- matematika
- idegen nyelvek: angol, német
- környezeti nevelés
- számítástechnika (gépírás)
- ELSŐSEGÉLY (Együttműködés a Székesfehérvári SZC Bugát Pál Középiskolájával)
- ROBOTIKA **(EFOP 3.2.3-17)**
- 3 D TECHNOLÓGIA (tervezés, szkennelés, nyomtatás) **(EFOP 3.2.3-17)**
- rajz, festészet, mintázás
- HONVÉDELEM (Együttműködés a Székesfehérvári SZC Árpád Szakképző Iskolája és Kollégiumával)
- honismeret
- SAKK
- DARTS (Együttműködés a Magyar Darts Szövetséggel)
- énekkar
- színjátszó kör

3. Művészeti műhelyfoglalkozásaink:

- 1-2. osztályban: mintázás, plasztikai alakítás
- 3. osztályban: báb
- 4. osztályban: szöveg
- 5. osztályban: kerámia, tűzzománc
- 6. osztályban: animáció
- 7. osztályban: fotó (*Támop 3.2.2. TÁMOP 3.1.7.*)
- 8. osztályban: videó (*Támop 3.2.2. TÁMOP 3.1.7.*)

4. Iskolai tanulmányi versenyek:

- a tanulmányi versenyek első helyezettjei képviselhetik iskolánkat a városi, megyei versenyeken,
- érdeklődő tanulóink számára biztosítjuk a levelező tanulmányi versenyeken való részvételt, a meghirdetett városi, megyei versenyekre benevezünk legjobbainkat.

5. Sportkörök, sportoktatás:

- Részt vehetnek tanulóink a délutáni iskolai sportkörtől foglalkozásokon (atlétika, röplabda, floorball, labdarúgás, kosárlabda, stb.)
- Tanulóink a testnevelési órák keretében tanulnak úszni 2., 3. és 5. osztályban, korcsolyázni 4., 6. osztályban.
- A sportolási lehetőségek szélesítése érdekében lehetőség szerint együttműködünk sportegyesületekkel.

6. Egyéb lehetőségek a tehetségek kibontakoztatására:

- a kulturális versenyek, vetélkedők, szakköri bemutatók, fordított nap, egészségvédelmi nap,
- a szabadidős foglalkozások (színház, mozi, hangverseny és múzeumlátogatások, stb.),
- iskolai könyvtár,

- az iskolarádiós és színjátszó csoportok működése,
- a továbbtanulás segítése,
- HEFOP módszertanának alkalmazása.
- **LEGO eszközökkel támogatott konstruktív pedagógiai módszerekkel a matematikai oktatásban. Kreativitás, és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a ROBOTIKA segítségével. (EFOP 3.2.3-17)**

Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása, nevelése, habilitációs tevékenységek

Iskolánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű – a pszichés fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott, valamint egyedi elbírálással autista- gyermekek iskolai oktatásában, nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt iskola.

Pedagógiai programunk és helyi tantervünk elkészítésekor, valamint napi munkánk során ezért figyelembe vesszük a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében foglaltakat.

A helyi tanterv a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot is tartalmazza.

1. Az inkluzív nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
- A habilitációs tevékenységünket teammunkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus és a tanulót oktató pedagógusok vesznek részt.
- Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi oktató, nevelő munkába beágyazottan valósulnak meg, a szakvélemények valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő fejlesztő, habilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulása érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A meghosszabbított beszámolás, szóbeli/írásbeli beszámolás lehetőségét pedagógusaink biztosítják.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amelyek a sérült gyermekek másságát hangsúlyozzák.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű tanulók és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiséggel kapcsolatos szabályok betartására.

2. A habilitáció általános célja:

- a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása,
- a sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése,
- amennyiben speciális segédeszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása.

3. A habilitáció fő területei:

- az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vestibuláris, kinezteziás-fejlesztése
- a motoros készségek fejlesztése,
- a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával,
- a szociális készségek fejlesztése,
- a kognitív készségek fejlesztése,
- az önellátás készségeinek fejlesztése.

A habilitáció részben a többi tanulóval végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

4. A sajátos nevelési igényű tanulókkal végzett munkánkra vonatkozó eljárás rendje:

- Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az inkluzív nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.
- Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett tanulók esetleges problémáinak feltárására, a nevelési tanácsadó, majd a szakértői és rehabilitációs bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos igények mielőbbi feltárásában.
- Tájékoztatjuk a szülőket, hogy inkluzív oktatásban, nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, s ezt a szakvélemény megállapítja.
- Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az iskola már beírt tanulói. A helyhiányt az igazgató saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.
- A tanulók osztályokba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű tanulók elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett tanulók irányszáma 1-5 fő, a mindenkori számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az a nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékosság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az igazgató dönt.
- Abban az esetben, ha az inkluzív nevelésre javasolt tanuló a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi tanulókkal való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

5. Terápiás hatású foglalkozásaink, szolgáltatásaink:

- úszás,
- korcsolya,
- néptánc,
- logopédia,
- műhelyfoglalkozások.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítése

Iskolánkban 2014-óta sikerrel alkalmazzuk a resztoratív (alternatív konfliktuskezelés, és közösségépítés) gyakorlatokat.

1. Az elsősök beilleszkedésének megkönnyítése érdekében

- szoros kapcsolatot alakítunk ki a környező óvodákkal
- játékos foglalkozásokat szervezünk az óvodásoknak az iskolaválasztás és kezdés előtt
- az iskolába lépés utáni nehézségek enyhítése érdekében együttműködünk a Nevelési Tanácsadóval – iskolapszichológus -, a Tanulási képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal, Beszédjavító Intézettel
- az egyéni képességekhez igazítva szervezzük a tanórai foglalkozásokat, az egész napos tanítási formával, a napközi otthonnal és tanulószobával is, a differenciálást, az önálló tanulást, a korrepetálást és a felzárkóztatást segítjük,
- a családlátogatások során nevelési segítséggel, tanácsadással élünk.

Néhány esetben körülményeik alapján rövid időre kerülnek nehéz helyzetbe a tanulók, illetve a csoportok (Pl. új tanuló, új tantárgy, új nevelő belépése esetén). Ilyenkor a magatartási problémát kiváltó ok megismerésével, a szorongás oldásával, egyéni bánásmóddal próbálunk segíteni.

Az osztályfőnök a társakkal, szaktanárokkal, a szülőkkel együttműködve igyekszik a veszélyeztető helyzetet mielőbb elhárítani.

2. Csoportos magatartási probléma esetén

- a problémahelyzet feldolgozását, **a resztoratív gyakorlatokhoz illeszkedő megoldást** követően személyiségfejlesztő és szituációs játékokat alkalmazunk.

3. Csoportok és egyének magatartásproblémáinak megoldásában segítséget adnak:

- a rendőrségi órák
- a gyermekvédelmi felelős és más felkért szakember előadásai
- ismeretterjesztő filmek

A fejlődést veszélyeztető esetekben segítséget kérünk a Nevelési Tanácsadótól, iskolapszichológustól, gyermekjóléti szolgálattól, rendőrségtől, egyháztól, stb.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

Intézményünk feladatának tekinti a lassan haladó, a hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók fejlesztését, felzárkóztatását. Ennek megvalósítása érdekében:

- a tanórákon és önálló foglalkozásokon differenciáltan az iskolaotthon adta lehetőségeket kihasználva fejlesztjük a rászorulókat,
- felzárkóztatást biztosítunk matematikából és magyarból lehetőségeink szerint,
- nyílt napok megtartásával elősegítjük a személyes tapasztalatcserét a szülők számára,
- fogadóórákon, szülői értekezleteken konzultációs lehetőséget biztosítunk a tanulási problémákról, nevelési kérdésekről,
- napközi otthoni és tanulószobai ellátást szorgalmazunk és biztosítunk a rászorulóknak,
- szaktanári foglalkozással segítjük a tanulószobán a tanulási nehézséggel küzdő tanulókat,
- biztosítjuk az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát,
- egyéni és felzárkóztató foglalkozásokkal segítjük a tanulókat a továbbhaladásban,
- irányítjuk és segítjük őket a továbbtanulásnál.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermekvédelem tágabb értelemben minden gyermekre kiterjedő gondoskodás, szűkebb értelemben a nehéz életkörülmények között élő vagy különböző nevelési, magatartási, fejlődési problémákkal küzdő gyermeknek nyújtott segítségadás, speciális gondozás.

Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában. A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a problémák feltárása, megelőzése.

1. Általános feladataink (prevenció)

- **Intézményünk gondoskodik:**
 - a tanulók tanórai és tanórán kívüli felügyeletéről (07:00 – 17:00)
 - reggeli pedagógus ügyelet 07:00 órától az alsó, évfolyamos tanulók számára
 - délutáni pedagógus ügyelet 16:00-tól 17:00-ig az egész napos iskolai és napközis gyermekeknek,
 - a nevelés és oktatás biztonságos feltételeinek megteremtéséről,

- a rendszeres egészségügyi vizsgálatok megszervezéséről (iskolaorvosi ellátás, szűrővizsgálatok, védőoltások, fogászat),
 - évente a tanulók fizikai állapotának méréséről,
 - a tanórák közti szünetek lehetőleg szabad levegőn való eltöltéséről.
- **Minden tanulónak biztosítjuk:**
 - A tanórán kívüli foglalkozásokon való részvétel lehetőségét (szakkörök, sportolási lehetőségek),
 - 1-3. osztályig az egész napos iskolai ellátást,
 - 4-5. osztályban igény szerint a napközi ellátást,
 - 6. osztálytól igény szerint a tanulószobai ellátást,
 - Az egyéb ellátásokra történő irányítást, mint
 - nevelési tanácsadó
 - pszichológus
 - logopédus
 - gyógytorna
 - pályaválasztási tanácsadás
 - térítés ellenében igény szerint az étkezési lehetőséget:
 - napi háromszori (tízórai, ebéd, uzsonna)
 - napi egyszeri (ebéd)

2. A speciális gyermekvédelmi feladatok (gondozás)

- **A hozzánk járó gyerekek szülei** – felmérések alapján – nem tudnak elég időt fordítani munkájuk mellett a gyermekeikre, ezért is szívesen vállalják az iskolaotthonos formát az első három évfolyamon. (Ez a tény alátámasztja az iskolaotthonos oktatási forma létjogosultságát.)
- **A családi funkciókat** (pszihoszociális, szocializációs, gondozó – ellátó, gazdasági és politikai funkciók) ma szinte egyetlen család sem képes betölteni teljes mértékben. A családok között jelentős mértékben nőnek a különbségek. Egyre több az anyagi gondokkal küszködő szülő, ugyanakkor tapasztalható ezeknek az ellenpólusa is.
- **A szélsőségek jelenléte** – a családok helyzete, lehetőségei, elvárásai – jelzi számunkra a gyermekvédelem feladatait, fontosságát.

3. A hátrányos helyzetet előidéző tényezők:

- **Családi mikrokörnyezet**
 - a család átlagosnál alacsonyabb jövedelme, rossz lakáskörülmények, munkanélküliség,
 - a gyermeket egyedül nevelő szülő (válás, haláleset), az anya- illetve apamodell hiánya, családi konfliktusok,
 - a szülő nevelési stílusából eredő hatások,
 - a család kulturális helyzete (alacsony iskolázottság, a kultúra megbecsülésének hiánya, nyelvi hátrány),
 - családi hagyományok (vallási, erkölcsi, szociális, nevelési hagyományok családon belül és kívül),
 - a gyermek egészségi állapota, egészségügyi problémái, a családtagok egészségügyi problémái.
- **Iskolai környezet**
 - az iskolába naponta távolról bejárás,
 - a gyermek nem megfelelő helyzete a különböző közösségekben,
 - nem harmonikus tanár – diák viszony,
 - az értékelés, minősítés módszerei; szorongás, stressz.

Egyéb

- A családi házon kívüli környezet (gyermekcsoportok, INTERNET, média, lakókörnyezet, felnőttek).
- A felsorolt tényezők halmozottan is megjelennek a tanulók körében.
- A hátrányos helyzetet és a veszélyeztetettséget előidéző okok elhárítása, enyhítése, megszüntetése összehangolt gyermekvédelmi tevékenységet kíván.

4. A segítő párrendszer

- A segítő párrendszer a kölcsönös bizalmon alapul és a személyes kötődés, egymás elfogadása és tisztelete, az őszinteség működteti, a gyerekek számára a személyes törődést, odafigyelést biztosítja.
- A segítő a fiatal számára biztonságos támaszt és segítséget jelent problémáinak megoldásában. Visszajelzéseivel segíti a fiatal reális önértékelésének, énképének kialakulását.
- Segítő pár választását ajánlhatja fel az iskola mindazon tanulók részére, akik eredményes munkavégzésük, beilleszkedésük érdekében, vagy bármilyen egyéb oknál fogva igénylik. Erről, és a program tartalmáról, működéséről a szülőket személyesen tájékoztatjuk.
- Segítő párukat a gyerekek a pedagógusok közül választhatják minden tanév elején, legkésőbb az első tanítási hét utolsó napjáig, vagy szükség esetén tanév közben.
- Amennyiben az érintett diák nem választ segítő párt, ezt a feladatot a gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő látja el.
- A segítő munka lényeges eleme, hogy a segítő pár nincs egyedül. Munkájában támogatja a nevelőtestület.

A pár legfontosabb feladatai:

- a gyermek támogatása, életének figyelemmel kísérése,
- napi kapcsolattartás, hogy a segítő pár ismerje a fiatal életmódját, élethelyzetét, időbeosztását, aktuális problémáit,
- egyszerre lássa őt a jelenben és az iskolában eltöltött idő távlatában, ismerje jól személyiségét, problémáit és annak változásait,
- mindezt folyamatosan dokumentálja, havonta írásban összefoglalja,
- fontos, hogy a segítő az iskolában elérhető, megtalálható legyen (a gyermekek ismerjék a "fogadóóráját"), így a diák gondjaival, problémáival akkor is megtalálja, ha „napközben” nem sikerült,
- intézi a diák tanulmányi és adminisztratív ügyeit: a tanulóval közösen elkészíti és folyamatosan nyomon követi annak személyre szabott tanulási programját (tanulási program megtervezése – naprakészen: milyen tantárgyból, tananyagból szükséges egyéni fejlesztés, felzárkóztatás, a felzárkóztató foglalkozások, korrepetálások megszervezése az érintett kollégával, figyelemmel kísérése - osztályzatok adminisztrálása)
- minden olyan problémában, ügyben, amiben a gyermek segítséget kér, próbál vele közösen megoldásokat találni, s támogatja annak megvalósítását. Ezek közt a problémák között lehetnek szociális, életvezetési nehézségek, mentális, ill. családi vagy egészségügyi problémák, egyebek.
- A segítő munka fontos terepe az egyéni beszélgetés. Ez rendszeres, a gyermek igényétől, állapotától, élethelyzetétől függően napi, heti. E beszélgetések témája a tanulásszervezési kérdések mellett minden a tanulót érintő, érdeklő dolog lehet. Ezeken az egyéni beszélgetéseken elsősorban a gyermek iskolai jelenléte, tanulási programjának helyzete, tanulási problémái, szociális kapcsolata, mentális állapota és ezek kapcsán

életvezetési, szociális és egyéb problémái kerülnek szóba, melyekre közösen keresik a megoldásokat. Lényeges, hogy a gyermek maga találja és fogalmazza meg a számára eredményes problémamegoldási módokat, hiszen saját gondjait csak ő oldhatja meg.

- Segítsen neki a konkrét napi lépések, teendők megfogalmazásában és bizalmával, türelmével, biztatással, illetve folyamatos visszajelzéssel támogassa azok megvalósulását. A beszélgetések időről időre visszatérnek e témákra, és közösen elemzik a változásokat, alakítják ki a továbblépés lehetőségeit.
- A segítő pár a gyermek – és ifjúságvédelmi felelőssel szoros munkakapcsolatban segíti a gyermekvédelmi feladatellátást. A gyermek – és ifjúságvédelmi felelősnek, osztályfőnöknek rendszeres időközönként beszámol tevékenységéről, tapasztalatairól.

5. Az osztályfőnökök feladatai:

- Minden tanév elején közösen felméri a felsorolt szempontok alapján (a hátrányos helyzet okai) a hátrányos vagy átmenetileg hátrányos tanulókat.
- A hátrányok regisztrálása, a kiindulási állapot meghatározása után éves tervet készít az osztályfőnök – az igazgató helyettesek összegző, iskolai szintű –, melyben meghatározza a célokat és feladatokat, az elérni kívánt állapotot.
- Megtervezik a tevékenységi formákat, a megvalósítást folyamatosan végzik, az eredményeket ellenőrzik, értékeli, majd meghatározzák mindezek tükrében a következő tanév tevékenységi formáit.

6. Az igazgatóhelyettesek feladatai:

- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében az osztályfőnökkel,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére a szervezett szabadidős programokról,
- szociális ellátások számbavétele (ingyen étkeztetés, reggeli ügyelet stb.), lebonyolítása, évente a felmérések elkészítése és nyilvántartása a tankönyvtámogatás és az étkezési támogatás tekintetében,
- a diákönkormányzattal való kapcsolattartás,
- minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselése.

7. Megoldási lehetőségeink:

- a családlátogatások során nevelési segítség, tanácsadás, illetve a szülők figyelmeztetése
- az igényelhető segélyek, támogatások kezdeményezése az illetékes szerveknél
- a gyermek pedagógiai szakszolgálathoz irányítása segítségért

A tanítási órák, egyéni elbeszélgetések, napközi, tanulószobai, sportköri foglalkozások, osztályfőnöki órák keretében, tehát oktató – nevelő munkánkban minden tőlünk telhető segítséget megadunk gyermekeinknek a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéshez.

A szociális hátrányok enyhítése, az esélyegyenlőséget segítő tevékenység

1. Célunk:

Segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, ismeretsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik

a.) szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetből adódóan hátrányos helyzetűek (anyagi helyzet, nyelv, nevelés, stb.)
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, félárva)
- munkanélküli szülők gyermekei
- bármilyen kisebbséghez tartozó szülők gyermekei

b.) átmenetileg hátrányos helyzetűek

- áttelepült, beköltözött új tanuló
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek

2. A megvalósítás formája:

A célok ismeretében távlati ütemterv készül (évi program) a következő tanév várható feladatairól minden tanév végén:

Időpont		Feladat
1.	március – április	A hátrányos helyzetű tanulók felmérése, regisztrálása; a hátrány meghatározása adatlapon.
2.	május	A tevékenységi formák megtervezése a következő tanévre.
3.	szeptember	A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek ütemtervének elkészítése.
4.	október – június	A tevékenységi formák megvalósítása ütemterv szerint.
5.	május	Az eredmények számbavétele, fejlesztési tevékenységek megtervezése a következő tanévre.

Az évi program mellett elkészül a részletes programtervezet a lehetséges tevékenységformák meghatározásával.

3. A szociális hátrányok enyhítését, az esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységi formák:

- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok (magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, **informatika (EFOP 3.2.3-17; ÉIP)**)
- Az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanórai foglalkoztatás.
- Komplex tehetséggondozó programok (honismereti – néprajzi; zenei – művészeti; sport – turisztikai).
- Motiválás arra, hogy a gyermek napközis, tanulószobai ellátásban részesüljön.
- Kulturális bemutatók.
- **PÁLYAORIENTÁCIÓS TEVÉKENYSÉG.**
- **Szülői közösség igénye esetén kirándulások.**
- Drog- és bűnmegelőzési programok.

- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, faliújságon, levélben, családlátogatásokon stb.
- Helyi, regionális, országos támogatások megszervezésének ösztönzése.
- Kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel, az áthelyező bizottsággal.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége.
- Folyamatos kapcsolattartás, személyes beszélgetés a gyermekekkel.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítséget kaphassanak.
- INTERNET-hozzáférés biztosítása az iskolában. digitális szakadék csökkentése. **(EFOP 3.2.3-17).**

VI. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai

Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit szabályozó tényezők

- Köznevelési Törvény
- Helyi Pedagógiai Program
- pedagógiai, szaktárgyi és módszertani útmutatók
- az iskolai munkaterv
- a nevelőtestület határozatai
- az igazgató
- a felettes szerveknek az igazgató útján adott útmutatásai

A pedagógusok helyi intézményi feladatait, oktató, nevelő munkájuk szabályozását munkakörüknek megfelelően kialakított munkaköri leírásuk részletesen tartalmazza.

Tanórán kívüli teendők

- a.) A pedagógus az óráközi szünetben a tanulók felügyeletével, a következő tanóra előkészítésével összefüggő feladatokat látja el.
- b.) A teljes munkaidő többi részében – munkaköri feladatként – a pedagógus ellátja a nevelő-, illetve a nevelő és oktató munkával vagy a gyermekekkel, tanulókkal, a szakfeladatának megfelelő foglalkozással összefüggő feladatokat.
 - felkészül a foglalkozásokra, tanítási órákra, előkészíti azokat,
 - értékeli a gyermekek, tanulók teljesítményét.
 - Megbízás alapján osztályfőnöki feladatot lát el.
- c.) Elvégzi a pedagógiai tevékenységéhez kapcsolódó adminisztrációs, ügyviteli tevékenységet,
- d.) Ellátja azokat a nevelési-oktatói intézmény működésével összefüggő feladatokat, amelyek igénylik a pedagógus szakértelmét.
- e.) Részt vesz a nevelőtestület munkájában, az iskola kulturális és sportéletének megszervezésében, a gyermekek, tanulók felügyeletének ellátásában, valamint a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével, a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatok végrehajtásában.

Az osztályfőnöki munka

1. Területei:

a.) *ügyviteli, adminisztrációs jellegű munka.*

- az osztálynaplóval, anyakönyvekkel, bizonyítványokkal kapcsolatos feladatok,
- pályaválasztásnak, tanulmányi versenyeknek stb. nyilvántartása, ezekkel kapcsolatos összesítések és statisztikák.

b.) *szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása, irányító, vezető jellegű feladat.*

- Az osztályfőnök saját hatáskörében jutalmaz, vagy elmarasztal, illetve eljárásokat kezdeményez.
- Felelős az osztálya viselkedéséért, az osztálydekoráció elkészítésétől a kiránduláson tanúsított magatartásukig.
- A nevelőtestület döntése alapján az osztályfőnöki órák témáinak teljesítését, a feldolgozás tényét ellenőrizzük, de nem osztályozzuk. A magatartás és szorgalom értékelését az osztályfőnökök koordinálják.

c.) Közvetlen nevelőmunka:

- A teljes iskolai vertikumra megtervezi, tanévekre lebontja és határozott pedagógiai céllal tartja az osztályfőnöki órákat, tehát irányítja az osztályközösség nevelését.
- Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel, az osztályban tanító tanárokkal az iskola egészségügyi szolgálatával, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, képviseli az osztályba járó diákok érdekeit, figyelemmel van a tanulók szociális helyzetére, egészségügyi állapotára stb. Ezeket a feladatokat összehangoltan kell ellátni.
- A hagyományos osztályfőnöki tevékenység említett három területe mellett a NAT illetve a kerettantervi követelmények teljesítése is részben az osztályfőnöki órákon történik.
- Ezek a témák nem óráról órára megtanítandó elméleti anyagot jelentenek, hanem át - átszövik az osztályfőnök, illetve az osztályba tanító nevelők pedagógiai munkáját. Egy tanórai szituáció is adhat okot és ürügyet valamelyik téma felvetésére, megbeszélésére (pl. rendkívüli haláleset, betegség, különös időjárás, sportesemény, olimpiai győzelem vagy veszteség, énekkari koncert, iskolai ünnepség utáni reakciók stb.). Minden pedagógusnak, de különösen az osztályfőnöknek jól kell szelektálnia a napi események világából, és össze kell tudni egyeztetnie az alábbi témakörökből fakadó követelményekkel. Az éves munkaterv aktualizálása során és a napi gyakorlatban derül ki, hogy az itt felsorolt tartalmak közül mit milyen mélységben sikerült taglalni tanítványainkkal.
- Fontos a záró (tanévet és különösen a tanulmányokat befejező) időszak összegzése: mire jutott lehetőség, mit tudtunk a terveink közül megvalósítani, a tervezéskor fontosnak tűnő témák miért maradtak el.
- Ezeket az összesítéseket a tanév végi osztályfőnöki munkaközösségi foglalkozásokon kell elvégezni, és a következő évfolyam osztályfőnökeinek is át kell adni a tapasztalatokat.

d.) Sajátos nevelési igényű tanulók

- Az osztályfőnököknek ismerniük kell iskolavezetés által kidolgozott eljárásrendet, hogy a szakértői illetve rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek számára törvényes keretek között milyen módon írják elő ezen tanulók számára a tanulmányi kötelezettségek teljesítését illetve a tanulók továbbhaladásának lehetőségét.
- Az osztályfőnök különösen figyel azokra a tanulókra, akik a tanulmányaik teljesítésében nagyon elmaradnak, teljesítményük tartósan lecsökken.

e.) Az iskolai tankönyvrendelés és a tankönyvtámogatás

- Az osztályfőnök segíti az iskola tankönyvfelelőset a tanulók névre szóló tankönyvrendelésének lebonyolításában. Az osztályfőnök tájékoztatja a tanulókat a tankönyvvásárlással kapcsolatos tudnivalókról, az iskolai könyvtári tankönyvellátás lehetőségéről. (E-napló, iskolai honlap)
- Iskolaváltoztatáskor, illetve az iskola befejezésekor segíti a tanulót abban, hogy a nála lévő kölcsönzött könyvekkel elszámoljon, a számára már nem szükséges tankönyveket, a könyvtárnak átadja.

2. Feladatai:

- Az osztályfőnök éves munkájának tervezése során szeptember 15-ig átgondolja a tanév feladatait az osztályfőnöki munkaközösség munkaterve alapján.
- Az osztályfőnök **közvetíti** az osztálynak a kulturált iskolai élet szabályrendszerét. Megismerteti, értelmezi és betartatja az osztály tanulóival a pedagógiai programunkon nyugvó **HÁZIREND** szabályait.
- Az osztályfőnök **megismerteti** az osztálya tanulóival az **iskola hagyományait**, múltjának és jelenének értékeit.
- Az iskolai élet bármely területén (tanulmányi, kulturális, sport stb.) kiemelkedő teljesítményeket **juttalmazza**, jutalmazását **kezdemenyezi**; a szabályok ellen vétőket figyelmezteti, szükség esetén a következmények érvényesítését kezdeményezi.
- Az osztályfőnök **felelős** az osztálya által **szervezett rendezvényekért**, ezeknek előkészítésében és lebonyolításában személyesen is részt vesz.
- Iskolai program esetében az osztályfőnök **felel osztálya viselkedéséért** az iskolán kívüli, de az iskola által az osztály számára szervezett eseményeken (színház, mozi, hangverseny, osztálykirándulások stb.) is. Ezeken **maga is részt vesz**.
- Az osztályfőnök felelős **az osztály termének dekorációjáért**. Arra törekszik, hogy a terem külleme legyen szinkronban **az iskola által közvetített értékekkel**.
- Az osztályfőnök a megszabott határidőre eleget tesz **adminisztrációs kötelezettségeinek**. (Osztálynapló, anyakönyvek, bizonyítványok, a féléves és az év végi osztályozó konferenciák előkészítésével kapcsolatos teendők, statisztikai összesítések, stb.).
- Az osztályfőnök figyelemmel kíséri **az osztályban tanító tanárok munkáját**. A pedagógiai program, a tanári munkaköri leírás, a Házi rend, a szaktárgyi, pedagógiai programok és az érvényes tantestületi határozatok alapján figyelmezteti kollégáit kötelességmulasztásaikra (adminisztráció, dolgozatjavítás, tanóra védelme, tantervi előírások stb.). Ennek eredménytelensége esetén köteles az iskolavezetéshez fordulni. Az osztályban tanító tanárokkal való harmonikus együttműködésről, a kiemelkedő szaktanári tevékenységről szintén tájékoztatja az iskolavezetést és a megfelelő szakmai munkaközösségeket.
- Az osztályfőnök rendszeres kapcsolatot tart **az osztályban tanuló diákok szüleivel**. Szükség esetén az éves munkatervben előírtakon túl rendkívüli szülői értekezletet tervez.
- **Rendszeres információval segíti a szülőket, hogy gyermekük személyiségének fejlődéséről és tanulmányi előmeneteléről hiteles képet nyerjenek. Az osztályfőnök és a szülői ház kapcsolatában legyen meghatározó a pedagógiai program alapelveiben rögzített célok megvalósítása, illetve a megvalósítás színvonala.**
- Az osztályfőnök határidő szerint szervezi és adminisztrálja az osztály tanulóinak **pályaválasztását**.
- Az osztályfőnök **köteles megvizsgálni** az osztályban tanító tanárok bármelyike számára problémát jelentő eseteket. Kollégái kérésére összehívja az osztályban tanító tanárok értekezletét, ha szükségesnek látja, ilyen értekezletet maga is kezdeményez.
- Az osztályfőnök **képviseli az osztályába járó diákok érdekeit**. A tudomására jutott jogsérelmeket saját hatáskörében, vagy az iskolavezetés bevonásával orvosolja.
- Az osztályfőnök köteles részt venni az osztályfőnöki munkaközösségi értekezleten.
- Az osztályfőnöki programban rögzítettek minőségi megvalósítása érdekében az osztályfőnök folyamatosan gyarapítja elméleti és gyakorlati pedagógiai ismereteit.
- A tanulók **egészségének védelmében** az osztályfőnök kapcsolatba lép a szülőkkel, ha a tanulón a testi-lelki károsodás bármilyen jelét észleli. Ennek eredménytelensége esetén konzultál az iskolaorvossal illetve az iskola egészségügyi szolgálat tagjaival. Különös gondot fordít az osztályába járó **sajátos nevelési igényű tanulóra**, és vele kapcsolatban az aktuális jogszabály alapján jár el.

- Az osztályfőnök az osztály tanulóinak **szociális helyzetével** kapcsolatos információkkal segíti az iskolai szociális döntések meghozóit Szorosan együttműködik az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi feladatait ellátó kollégával a titoktartási kötelezettség betartásával.
- Az osztályfőnök rendszeresen **kapcsolatot tart** az iskolai **diákönkormányzattal** részben az osztályképviselők útján, részben a diákmozgalomért felelős pedagógus segítségével.

3. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

- a.) Helyzetelemzés, célok, feladatok
- b.) Tanulmányi kirándulás szervezése, tervezése
- c.) Óralátogatási terv
- d.) Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
- e.) Pályaorientáció
- f.) Gyermekvédelem:
 - Egészségi helyzet:
 - Túlkoros
 - Fáradékony
 - Szétszórt figyelmű
 - Hiperaktív
 - Beszédhibás
 - Gyenge látású
 - Betegsége hajlamos
 - Túl fejlett
 - Testileg elmaradott a fejlődésben
 - Családdal való kapcsolatok, tájékozódás. Család helyzete, szerkezete
 - Elvált szülők
 - Nagycsaládos
 - Veszélyeztetett
 - Fizikai dolgozók gyermeke
 - Értelmiségi dolgozók gyermeke
 - Munkanélküli
 - Családlátogatások, szülői értekezletek, fogadó órák látogatottsága
- g.) Családlátogatási terv
- h.) A közművelődési intézményekkel való kapcsolat
- i.) Tervezett osztályprogramok
- j.) Feladatok, felelősi rendszer
- k.) Osztályfőnöki tematikák
 - Énképünk – milyen a harmonikus személyiség?
 - Egészségünk védelme
 - Környezetvédelem
 - Internet, mobiltelefon
 - Könyvtárhasználat
 - A családi élet harmóniája
 - Helyünk a társadalomban
 - Gyarapítsuk műveltségünket!
 - A szabadidő helyes eltöltéséről
 - Munkakultúránkról
 - Az ember és a természet harmonikus kapcsolódásáról
 - Hazánk és a nagyvilág
 - Tűzvédelmi, polgári védelmi – katasztrófavédelmi oktatás
 - Jövőképünk

VII. Iskolai környezeti nevelési program

“ *A Földet nem nagyapáinktól örököltük, hanem unokáinktól kaptuk kölcsön* ”

„*A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg.*”

(Tokio, 2000)

A fenntarthatóságra oktatás feladata egy ökológiailag, szociálisan, gazdaságilag és politikailag fenntartható társadalom létrejöttéhez szükséges emberi képességek és magatartások kialakítása.

A környezeti nevelés *környezettudatos, környezetharmonikus életvitelre* tanít. A környezettudatosság tartalma:

- a környezet aktív megismerésének szándéka és képessége,
- a jelzések felfogása,
- összefüggő rendszerben történő értelmezése,
- a problémák okainak megkeresése, megértése,
- megoldások keresése,
- az egyéni döntések felelősségének megértése,
- a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvés.

A környezeti nevelés - a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata – kiterjed az emberi együttélés, illetve az *ember – természet – társadalom* kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti-és egészségtudatosság erősödését.

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakítása. A *természet* (s benne az emberi társadalom) *harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza.*

Célja a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer *érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi* megalapozása.

A fenntarthatóság pedagógiája a *környezetért felelős, aktív közösségek* kialakítására törekszik, akik környezettudatos életvitelt tanúsítanak, képesek felelősen cselekedni, s hisznek is tevékenységük jelentőségében.

A környezeti nevelés általános céljai

- ***Rendszerszemléletre nevelés:*** A tanulókat tegyük képessé arra, hogy a tanórákon szerzett ismereteiket összekapcsolják a mindennapi élet valós ügyeivel, lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, s önmaguk keressenek rá választ.
- ***Az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása:*** alakuljon ki az a képesség, hogy alternatívák felállításával válaszokat keressenek a problémákra.
- ***Globális összefüggések megértése:*** értsék meg a gondok gazdasági, társadalmi okait is.
- ***A létminőség választásához szükséges értékek megmutatása:*** vegyék észre a nem anyagi jellegű meghatározóit is.
- ***A létminőséghez tartozó viselkedési normák és formák kialakulása:*** mit tehetünk érte egyéni életünkben.
- ***A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése:*** felismertetni, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi élet sem.
- ***A szerves kultúra fontosságának megismertetése a fenntartható fejlődésben:*** az ember és környezete harmonikus együttélésének eredménye a szerves (organikus) kultúra is.

Iskolánk célja, hogy tanítványaink az általános iskola befejezésekor értsék és saját életükre is alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- fenntartható fejlődés,
- a növekedés korlátai,
- alapvető szükségletek,
- az elővigyázatosság elve,
- kölcsönös függőség.

A célok megvalósításának szempontjai

- **Tudatosság:** Koherens és korszerű ismeretrendszer a természet, a társadalom, a gazdasági és politikai rendszerek közötti összefüggésekről.
- **Ismeretek:** Mind az elméleti, mind a gyakorlati ismeretek, képességek fejlesztését magában foglalja.
- **Értékek:** Olyan értékrend kialakítása, mely a személyes tevékenységre, elkötelezettségre épülő felelősséget vonzónak tartja.
- **Szakértelem:** Olyan kompetenciák kialakítása, melyek a másokkal való együttműködést, a konfliktusok kezelését, a problémák megelőzését, megszüntetését segítik.
- **Részvétel:** A demokratikusan működő iskolai élet lehetőséget ad a csoportos döntések megvalósításának gyakorlására.

A célok megvalósításának keretei

1. Általános területek:

- Rendszeres mérés készül a nevelőtestület, a tanulók és a szülők környezettudatosságáról.
- Az éves munkánk része a környezeti nevelési program folyamatos felülvizsgálata és korrekciója.
- Az iskola mindennapi működéséről felmérés készül (víz, gáz, áram, fűtőanyag, anyag- és hulladékgazdálkodás).

2. Oktatás, nevelés

- Alsó tagozaton, az 1-3. évfolyamon iskolaotthonos formában szabadidős tevékenység keretében külön program szerint dolgozunk.
- Az 1-4. évfolyamokon valamennyi tantárgy hangsúlyosan építi be a környezeti neveléssel és egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységeket, ismereteket.
- A felső tagozat valamennyi tantárgyában kiemelten jelennek meg a környezeti nevelés feladatai, témái.
- A felső tagozaton az osztályfőnöki órák programjában hangsúlyosan szerepel az egészségnevelés és a fenntarthatóságra nevelés.
- Környezetvédelmi szakkör működik.
- Minden tanév munkarendjében tervezünk az ökoiskola arculatához kapcsolódó programokat (akciókat, vetélkedőket, órákat).

3. Személyi feltételek, belső kapcsolatok

- Az iskolában működik Öko-munkacsoport, melynek tagjai humán és reál tárgyakat, testnevelést és művészetet tanítanak. Tagja gazdasági dolgozó is.
- Az iskolai diákönkormányzatban van környezetvédelmi felelős.

- A nevelőtestület a szakmai továbbképzéseit úgy tervezi, hogy minél többen szerezzenek jártasságot a környezetvédelem tanításában, módszertanában.
- Szakmai továbbképzéseinkre meghívjuk tanítványainkat és szüleiket is.
- A nevelőtestület évente egyszer részt vesz a testület számára együttesen szervezett programon.

4. Tanításon kívüli tevékenységek

- Minden tanév munkarendjében tervezünk az ökoiskola arculatához kapcsolódó programokat (akciókat, vetélkedőket, öráratokat).
- A tanulmányi sétákat, kirándulásokat, múzeumi, állatkerti órákat és az erdei iskolai foglalkozásokat úgy szervezzük, hogy az egészséges életmódra nevelés és az ökoiskolai célok megvalósuljanak.
- Az iskola belső kommunikációs csatornái (iskolaújság, rádió, faliújságok) működnek, és tükrözik az ökoiskolai célokat.
- Aktívan részt veszünk a helyi közélet ökoiskolai célokkal összefüggő programjaiban (városvédelem).

5. Társadalmi kapcsolatok

- Iskolánk együttműködési megállapodást kötött a Gaja Környezetvédő Egyesülettel, hogy kölcsönösen segítve egymást hozzájáruljunk a helyi társadalom igényeinek kielégítéséhez.
- Felhasználjuk a helyi kommunikációs csatornákat és a helyi médiát arra, hogy munkánkról minél többen hírt kapjanak.
- Honlapunkon egész tanévben folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket eredményeinkről, feladatainkról. Környezetvédő akcióinkba bevonjuk őket.
- Keressük a lehetőséget arra, hogy minél több együttműködő partnert nyerjünk meg céljaink eléréséhez (nagyvállalatok, ökoiskolák).

6. Az iskola környezete

- Az épület udvarán és környékén a telepített növényzet rendszeresen és szakszerűen ápol, gondozott.
- Az udvar tartozékai: biztonságos kerékpártároló,
- madáretető,
- faanyagból készült játszótér,
- sportpályák,
- hulladéktárolók,
- dísznövények.
- Az épületben van a tanulók számára közösségi összejövetelekre alkalmas helyiség (könyvtár).
- Az iskola folyamatosan fejleszti a fenntarthatósággal kapcsolatos informatikai bázisát (könyvek, újságok, CD-k, Internet használat).
- Az iskolai dekoráció összhangban van nevelési céljainkkal.
- Az iskola környéke közlekedési szempontból biztonságos.

7. Az iskola működtetése

- Tudatosan takarékoskodunk az oktatás, nevelés, során használt anyagokkal, eszközökkel.
- Új beszerzéseknél törekszünk arra, hogy környezetbarát anyagok, eszközök megvételére kerüljön sor.
- Környezetkímélő anyagokat használunk a karbantartási, takarítási munkákban.

- Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételeket kapnak tanulóink.
- Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladék-kibocsátását, és a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.
- A hulladékok szétválogatására törekszünk.
- Takarékosan bánunk a vízzel, elektromos árammal.
- Az iskola rendezvényei (kirándulások, sportversenyek) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet.

Az iskolai fogyasztóvédelmi nevelés

Az általános iskola kiemelt feladata a NAT-ban: felkészülés a felnőtt életre, amelyben a fogyasztói kultúra kialakítása is szerepel.

1. A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- a fogyasztói kultúra fejlesztése,
- a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése.

2. Tartalmi elemei:

- az állampolgári, a szociális, társadalmi, a cselekvési kompetenciák fejlesztése,
- a döntési helyzet felismerése és a döntésre való képesség,
- a piac, a reklám, a marketing szerepe,
- a minőség, a biztonság, a gazdaságosság és a takarékoság szerepe a fogyasztás során
- Az általános iskola végére a gyerekek értsék és saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:
- környezettudatos fogyasztás,
- kritikus fogyasztói magatartás: a fogyasztói jogok érvényesítése,
- preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem.

3. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei

a) Oktatás, nevelés

- Alsó tagozaton a technika, környezetismeret, matematika, rajz, magyar irodalom tantárgyak keretében valósítható meg.
- A felső tagozaton a technika és életvitel, a történelem és állampolgári ismeretek, a matematika, fizika, kémia, számítástechnika és az osztályfőnöki órák tananyagába, nevelési céljába illeszthető be.

b) Tanórán kívüli nevelés

- Alsó tagozatban az iskolaotthoni szabadidős foglalkozások, a tanulmányi séták, az egészségvédő nap programja és a tantárgyi gyűjtőmunkák adnak lehetőséget a gyakoroltatásra.
- A felső tagozaton a diákönkormányzati rendezvényekre való felkészülés (fordított nap, vetélkedők), az egészségvédő nap, a szakköri munkák, versenyek, pályázatok, a kirándulások, táborok során gyakoroltathatók az ismeretek.

c) Együttműködő partnereink:

- Gaja Környezetvédő Egyesület
- más iskolák

Környezeti nevelés az alsó tagozaton (1-4. évfolyam)

Jó gyakorlat.

TÁMOP 3.2.2. Előminősített Referencia Intézmény,

TÁMOP-3.1.7-11/2 referencia intézmények hálózatosodása

Korunk egyik legégetőbb problémája a környezetszennyezés. A természet uralását a természet védelme kell, hogy felváltsa. Ehhez környezettudatos gondolkodásra van szükség, melynek kialakítását már kisgyermekkorban el kell kezdeni.

Programunkkal ezt a célt szeretnénk elérni. Bízunk benne, hogy a **MEGISMEREM – MEGSZERETEM – MEGVÉDEM** útját végigjárva tanulóink jó alapot kapnak ahhoz, hogy a környezetért felelősséget érző, természetszerető emberekké váljanak.

Kirándulások, szabadidős foglalkozások során megismerik tanulóink a város, a megye sok természeti értékét, műemlékét, a környezetvédelem fontos területeit. Az ismereteket életkoruknak megfelelően érdekes, játékos formában sajátítják el a gyerekek. Szeretnénk, ha a program kreatív, öntevékeny résztvevői lennének. Megbeszéljük, mit tehetünk mi a környezetünk védelméért, tájékozódunk a város szakembereinek munkájáról. A médiákon keresztül figyelemmel kísérjük a környezetvédelemmel kapcsolatos híreket, eseményeket.

Igyekszünk programunkkal hozzájárulni ahhoz, hogy a jövő nemzedék harmóniában éljen a természettel, óvja környezetét.

Összefoglaló táblázat az 1-4. osztály környezetvédelmi programjáról

		1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
SZEPTEMBER	1.	Az éves program megbeszélése			
	2.	Mobilitás hete: városismereti séta, autóbuszos kirándulás			
	közös	Mihály-napi vásár, kerékpáros nap a családok bevonásával			
OKTÓBER		hársfa projekt	vadgesztenye projekt	diófa projekt	Színnapár készítése az alsós udvar fáiról: Melyik mikor kezd színesedni, levelet hullatni, melyik lesz először kopasz?
	közös	Állatok világnapja: állatbemutató, adománygyűjtés az állatmenhelynek - szervező: 4.b osztály a kézmosás világnapja, őszi papírgyűjtés			
NOVEMBER	1.	múzeumlátogatás javaslat: Hetedhét Játékmúzeum	múzeumlátogatás javaslat: Tárgyalkotó hagyomány – néprajzi kiállítás	múzeumlátogatás javaslat: Természettudományi Múzeum	múzeumlátogatás javaslat: Mezőgazdasági Múzeum
	2.	védett állat projekt: szabadon választott állat			
	közös	Katalin-napi vásár			

		1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
DECEMBER	közös	Hagyományápolás: karácsonyi ünnepkör - adventi gyertyagyújtások, szereplések, mives vásár			
JANUÁR	1.	itt telelő madaraink	itt telelő madaraink	itt telelő madaraink	itt telelő madaraink
	2.	téli séta, nyomolvasás (időjárás függvényében)	téli séta, nyomolvasás, vadetetés az ősszel gyűjtött vadgesztenyével (időjárás függvényében)	téli séta, nyomolvasás (időjárás függvényében)	téli séta, nyomolvasás (időjárás függvényében)
	közös	A: Havas játékok az udvaron; B: Jeges játékok az épületben időjárástól függően			
FEBRUÁR	1.	hagyományápolás: farsang	hagyományápolás: farsang	hagyományápolás: farsang	hagyományápolás: farsang
	2.	gyógynövény projekt: szabadon választott	gyógynövény projekt: szabadon választott	gyógynövény projekt: szabadon választott	gyógynövény projekt: szabadon választott
	3.	városi séta, ismerkedés műemlékekkel	városi séta, ismerkedés műemlékekkel	városi séta, ismerkedés műemlékekkel	városi séta, ismerkedés műemlékekkel
MÁRCIUS		kút-túra: a Belváros ivókútjai	Csónakázó-tó, Csitáry-kút	a szennyvíztisztító felkeresése	vízpart felkeresése, vizsgálódás
	közös	Víz témahét, megemlékezés a víz világnapjáról			

		1. osztály	2. osztály	3. osztály	4. osztály
ÁPRILIS	közös	Föld témahét - Megemlékezés a Föld napjáról, tavaszi papírgyűjtés			
MÁJUS		Madarak, fák napja megünneplése osztálykeretben szabadon választott módon	Madarak, fák napja megünneplése osztálykeretben szabadon választott módon	Madarak, fák napja megünneplése osztálykeretben szabadon választott módon	Madarak, fák napja megünneplése osztálykeretben szabadon választott módon
	közös	Kihívás napja			
JÚNIUS		Év végi tanulmányi kirándulás	Év végi tanulmányi kirándulás	Év végi tanulmányi kirándulás	Év végi tanulmányi kirándulás

A környezeti nevelés szinterei a felső tagozaton

1. Környezeti nevelés az osztályfőnöki munkában

- Az osztályfőnöki munka több évre tervezett sokszínű programsorozatok összessége. Átfogja a tantárgycsoportok kínálta nevelési lehetőségeket, szélesítve a társadalmi változások által felszínre került környezetvédelmi tennivalókkal.
- A tanári együttműködésnek ez a formája fokozza a testület erejét.
- Programunk a környezet, a természet, az élet tiszteletére nevel. Hangsúlyozzuk azt az egyszerű igazságot: a földi életrendszerben minden összefügg mindennel, minden apró esemény következményekkel jár, továbbgyűrűzik.
- Ezt az egyszerű, de világot megtartó vagy tönkretevő életfilozófiát gyermekeinknek folyamatosan tanulniuk, gyakorolniuk kellene.
- A szülőket megnyerve, közösen kialakítjuk és fejlesztjük a környezettudatos magatartást. Hiszen tudjuk, hogy csak azt védjük meg, amit szeretünk; de azt szerethetjük csak, amit ismerünk. Tehát pedagógiai feladatunk ezeken a lépcsőfokokon végigvezetni gyermekeinket, tanítványainkat.

Fő feladatunk a környezetkultúra fejlesztése

A tanév kezdetén akciót hirdetünk, melynek célja a kulturált, tiszta, esztétikus iskolai környezet megteremtése.

a.) 5. évfolyam:

- a mikrokörnyezet felfedezése, igényes, gondos alakítása, megóvása. Felelősségvállalás a tantermek, az iskola folyosói, az udvar tisztaságáért, esztétikus dekorációjáért.
- Ismerkedés a tágabb környezettel – Székesfehérvár védett értékei pl. Csitári víz, Rózsa liget, Zichy liget

b.) 6. évfolyam:

- az ember környezetre gyakorolt hatásának megfigyeltetése. Természeti értékeink megismerése – megvédése. Környezetünket ért támadások „feltérképezése”, pl. Sóstó – Homokbánya TT, Dinnyési Fertő TT, Velencei-tó

c.) 7. évfolyam:

- A fogyasztás mennyisége és következményeinek megismerése. Vásárlási szokások felmérése (kérdőívek). A túlzott fogyasztás hatása a természetre, pl. látogatás a szennyvíztisztító telepre, hulladéklerakó megtekintése.
- Reklámok manipuláló hatásainak vizsgálata.
- Fogyasztásmentes nap.

d.) 8. évfolyam:

- Anyag és energiatakarékosság fontossága életünkben. Megfigyelések, mérések végzése, energiamérleg készítése. Közüzemi számlák tanulmányozása (otthoni, iskolai).

2. Környezeti nevelés a tanórán tanórákon

a.) Matematika:

A tanulók

- Tudjanak táblázatokat, grafikonokat készíteni és elemezni (egyenes és fordított arányossági kapcsolatok),
- tudják megfigyelni az őket körülvevő környezet mennyiségi és térbeli viszonyait (testek a természetben, ezek felülete, térfogata),
- váljanak képessé egy adott témához megfelelő adatok gyűjtésére, kiválogatására, feldolgozására (pl. testek tulajdonságai – szimmetria fáknál, virágoknál),
- ismerjenek konkrét, a valós életből vett példákat, legyenek képesek ezeket elemezni, tudjanak megfelelő következtetéseket levonni (százalékszámítás, szöveges feladatok pl. környezetszépítéssel kapcsolatban, pénzmegtakarítási lehetőségek a családban),
- legyenek képesek reális becslésekre (pl. otthoni, éttermi étkezés összehasonlítása, vízfogyasztás, energiafelhasználás),
- tudjanak egyszerű statisztikai módszereket alkalmazni,
- legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére, elemzésére (mértékváltások) időjárás, csapadék mennyisége.
- A tanulóknak alakuljon ki a rendszerben gondolkodás (halmazok, növények – állatok)

b.) Fizika

A tanulók

- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára,
- tudják értelmezni a környezet változásának törvényszerűségeit, és ennek tudatában legyenek képesek megoldást keresni a globális környezeti problémákra,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni (az energiatakarékosság globális stratégiai jelentősége),
- ismereteik birtokában, tetteik következményeit látó állampolgárrá váljanak (az energiatakarékosság hétköznapi megvalósítása – otthoni megfigyelés, méréssorozat – energiamérleg),
- tudjanak egyszerű grafikonokat, diagramokat készíteni, elemezni (energia felhasználás),
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat és forrásokat.

c.) Kémia

A tanulók

- rendelkezzenek a környezetbiztonsághoz szükséges ismeretekkel,
- törekedjenek a környezettudatos magatartás kialakítására,
- legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értelmezésére,
- értsék meg a különböző technológiák hatását a természeti és épített környezetre, valamint becsüljék meg ezek gazdasági hatásait,
- ismerjék az emberi szervezetre káros anyagokat és ezek szervezetre gyakorolt hatását, tartózkodjanak ezek kipróbálásától.

d.) Történelem:

A tanulók

- értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet,
- tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra a közösségi normák alakulására,
- ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete,

- értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, érezzék hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában, csökkentésében.

e.) Etika:

A tanulók

- tanuljanak meg a természet károsítása nélkül teljes életet élni,
- mérjék fel annak fontosságát, hogy az utódaiknak is megfelelő életteret kell hagyniuk (az ember belső értékei – környezet megóvása).
- a tanulóknak alakuljon ki személyes elkötelezettség és tolerancia a környezeti kérdésekkel kapcsolatban (előítéleteink, nyitottság, empátia),
- fejlődjön, szilárduljon meg a társadalmi szolidaritás és igazságosság az egészséges környezetért (részvételi demokrácia alapja).

f.) Hon- és népismeret:

A tanulók

- ismerjék meg az élő és élettelen környezet értékeit és törekedjenek azok megbecsülésére
- végezzenek irányított megfigyeléseket lakóhelyükön és környékén (természeti és épített környezet)m
- ismerjék fel a természeti adottságok hatását a település típusára, az építkezésre
- ismerjék fel a táj meghatározó hatását az egykori és mai életmódra.

g.) Technika:

A tanulók

- gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát (pl. természetes tisztítószerek alkalmazása a háztartásban),
- mutassanak be helyes példákat a fenntartható fogyasztás, a hétköznapi életviteli szokásrendszere, környezetkultúrája területéről (energia, víztakarékosság lehetőségei a lakásban, iskolában; szelektív hulladékgyűjtés jelentősége, hulladék újrahasznosításának fontossága),
- legyenek tisztában az ember és természet kapcsolatával, a természet anyagainak hasznosítási módjaival,
- figyeljék meg a város épületeinek, szobrainak állapotát, gyűjtsenek példákat azok megóvásáról (terepséta),
- ismerjenek környezetkímélő technológiákat (pl. közlekedési eszközök).
- A tanulóknak alakuljon ki a kritikus fogyasztói magatartás.

h.) Tánc és dráma:

A tanulók

- tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és dráma eszközeivel,
- legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására (állóképben és mozdulatsorok segítségével, árvíz, erdőtűz, stb.),
- természethez való érzelmi kötődés erősödjön a drámajátékon keresztül.

i.) Ének-zene:

A tanulók

- ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait,
- fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban és a műzenében (pl. a romantika programzenéje),
- vegyék észre a zene közösségteremtő szerepét,
- fedezzék fel a „zenei környezetszennyezést” és tudjanak ellene védekezni.

j.) Idegen nyelv:

A tanulók

- természetszeretete erősödjön a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével,
- legyenek érzékenyek a hazai környezeti problémákra és ismerjék meg a nyelv segítségével más országok hasonló problémáit,
- ismerjék meg más népek ilyen irányú tevékenységeit, valamint az idegen országok környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteit.
- A tanulóiban alakuljon ki és fejlődjön a nemzetközi felelősség a környezetvédelem területén is.

k.) Biológia és egészségtan:

A tanulók

- ismerjék meg az élőlények alapvető szerkezeti – működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok – okozati összefüggéseket,
- legyenek tisztában a földi élővilág sokféleségével, a sokféleség értékével, segítsék elő a változatosság fennmaradását (növény- és állatfajok védelme),
- ismerjék és szeressék a természeti és épített környezetet (ember természetátalakító szerepe),
- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit (erdők és védelmük – ember gazdasági tevékenysége, természetvédelmi területek – nemzeti parkok, vizek szennyezése – vízminőség – vízvédelem, Föld túlnépesedése,
- ismerjék meg a környezet – egészségügyi problémákat (mozgásszegény életmód következményei, légzőszervekre ható környezeti ártalmak),
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére (egészséges táplálkozás, sportolás),
- sajátítsák el a testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikákat tudjanak NEM-et mondani (dohányzás, alkohol, drog, AIDS).
- A tanulóiban alakuljon ki ökológiai szemlélet, a természeti és épített környezet iránti felelősség

l.) Földrajz:

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről (tanulmányi kirándulások),
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit (anyag- és energiaválság, belvíz, árvíz, hóesés okozta veszélyek, népesedési folyamatok, országok kapcsolata a földrajzi környezettel),
- ismerjék meg a világ globális problémáit, (elsivatagosodás, üvegházhatás, globális felmelegedés, savas esők, a civilizáció következményei),
- ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit (környezettudatos magatartás),
- tudjanak grafikonokat, diagramokat, statisztikai adatokat elemezni (népesedés, termelési adatok, éghajlatok).

m.) Magyar nyelv és irodalom:

A tanulók

- ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát; a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását, és mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel kapcsolatban (szövegértési feladatok, könyvismertetések),

- ismerjék meg az irodalmi művekben megjelenő természeti és környezeti értékeket, harmonikus kapcsolatokat,
- egy táj megismerésekor képesek legyenek kifejezni érzelmeiket szóbeli és írásbeli kommunikáció során (tájleírás készítése, környezet ábrázolása, leírása, pl. Petőfi: János vitéz, Arany: Toldi, tájleíró versek),
- keressenek ismeretanyagot a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával (szótárak, lexikonok használata),
- törekedjenek az anyanyelv védelmére („nyelvi környezetszennyezés” elkerülése),
- legyenek képesek irodalmi szövegek alapján véleményalkotásra, vitára,
- tudjanak hivatalos iratokat készíteni (kérvény, önéletrajz, stb.).

A tanulóknban

- növeljük a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet és természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával (Móricz- és Kosztolányi-novellák, Tamási Á: Ábel a rengetegben),
- fejlesszük az egyéni és a közösségi kompetenciákat a drámajátékok segítségével,
- alakuljon igénnyé a hatékony kommunikációra való törekvés (könyvajánlás, riport, interjú).

n.) Testnevelés:

A tanulók

- értsék és tapasztalják meg a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes,
- fedezzék fel, hogy a környezeti határok jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket,
- igényeljék, hogy a sportoláshoz lehetőség szerint természetes anyagokból készüljenek az eszközök és a tornaszerek.
- A tanulóknban alakuljon ki az igény a higiénés normák betartására.

o.) Rajz és vizuális kultúra:

A tanulók

- ismerjék fel a természeti, illetve művészeti szépség rokonságát és azonosságát,
- ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit,
- ismerjék és tudják, hogy a hagyományápolás a fenntarthatóság egyik alappillére,
- tudjanak példákat említeni a népi építészet, díszítőművészet hazai előfordulásaira,
- ismerjék a természetes alapanyagok használatát,
- legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően,
- ismerjék a tárgyi világ formanyelvi elemeit, a tartalom és a forma összefüggését,
- tudjanak példákat mondani a környezetvédelmi szempontok szerinti formatervezésre,
- kutassanak fel, ismerjenek meg helyi, népi építészeti emlékeket,
- legyenek képesek természeti formák felépítésének és belső szerkezetének elemzésére,
- legyenek képesek a természetben fellelhető formákból, jelenségekből kiindulva, azokat továbbalakítva, továbbgondolva egyéni képi világot alakítani,
- ismerjenek példákat az organikus szemléletű építészetre (Makovecz, Csete),
- ismerjék a természetes anyagok felhasználásának lehetőségeit az építészetben,
- ismerjenek példákat a természetes anyagok felhasználására a tárgykultúrában,

- legyenek ismereteik a természetes anyagok felhasználására a kortárs képzőművészetben,
- legyenek ismeretei a természeti környezet esztétikai igényű átalakításáról (Land art, tájépítészet, és a kerttervezés),
- legyenek tisztában az épület és természeti környezete közötti harmónia, egység fontosságával,
- legyen tudomása az embert körülvevő természetnek a természeti ember hiedelemvilágának, kultuszainak kialakulására gyakorolt hatásáról,
- ismerjen természeti környezet ihlette képzőművészeti alkotásokat a különböző művészettörténeti korszakokból.

3. A helyi közösség problémáinak beépítése

Felső tagozatos környezetvédelmi programunk fő célja a helyi értékek és problémák megismerése és feltárása. Ezek megjelenítése a konkrét tantárgyakban a következő:

Városunk természeti értékei

Adottságok	Tantárgy	Téma	Pedagógiai cél
Sóstó-Homokbánya TT	biológia	élőhelye, fajok védelme növényhatározás	ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
	rajz	rajzolás a szabadidőben	érzelmi nevelés
	osztályfőnöki	a szemét	az állampolgári felelősség felébresztése
Bregyó-közi kiserdő	földrajz	tájékozódás	lokális cselekvés
	biológia	városi erdők madárvédelem	fa fajok, madarak felismerése, gyakorlása
	testnevelés	sportcentrum	testi és technikai képességek fejlesztése
	osztályfőnöki	természeti – épített környezetünk	környezettudatos viselkedés
Dinnyési Fertő TT Velencei-tó	biológia	vízparti élővilág madárgyűrűzés	természet szeretete, tisztelete
	földrajz	Velencei-tó földrajza, gazdasági szerepe, állapota	környezettudatos magatartás
	kémia	vízminőség-vizsgálat	az egészség és a környezet összefüggései
	magyar	Velencei-tó az irodalomban madarak névjegyzéke	kultúra szerepe a környezeti nevelésben
	történelem	a tóhoz kötődő történelmi eredmények (pákozdí csata)	helyzetfelismerés ok-okozati összefüggések
	honismeret	sukorói tájház	hagyományok megismerése, ápolása
	testnevelés	kenuzás a tavon	egészséges életmódra nevelés
	ének	Velencei tóval kapcsolatos népdalok, zeneművek	öröm, vidámság zene közösségteremtő szerepe
Zichy liget Rózsa liget platánsorok	természet- ismeret	fák és cserjék	öröm és bánat térkép elkészítése
	osztályfőnöki	Mitől betegek a fák?	civilizáció hatásainak feltérképezése
	matematika	geometriai formák szimmetria, távolság, magasság	matematikai ismeretek felismerése és alkalmazása a természetben
Ipari létesítmények	kémia biológia osztályfőnöki	városi szennyvíztelep meglátogatása fogyasztás és következményei	problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
Épített környezet	rajz és műalkotások	séta a belvárosban múemlékvédelem	

4. Tanórán kívüli foglalkozások

a.) Terepi foglalkozások

- erdei iskola – pályázati lehetőség szerint
- terepgyakorlat
- tábor
- tanulmányi kirándulás – évfolyamonként egymásra épülve – lehetőségeinket felmérve kirándulási tervet készítünk ajánlásként
- tanösvény – Sóstó
- akadályverseny – DÖK
- városismereti verseny

b.) Játékos foglalkozások

- érzékelést fejlesztő (terepen, erdei iskolában)
- szituációs
- drámajáték

c.) Kézműves foglalkozások

- természetes anyagokkal – építve a népi mesterségek hagyományaira – napköziben, tanulószobán

d.) Egyéb

- akciók – papír, szárazelem, alumínium, italos dobozok gyűjtése, kapcsolódva a városi szintű akciókhoz – takarítási világnap
- vetélkedők az állatok világnapja alkalmából
- pályázatok – víz világnapja
- faliújság készítése – ÉLETFAL
- iskolarádió működtetése – Zöld híradó – havonta egy alkalommal
- faültetés – fásítási pályázat, megvalósítás szülőkkel
- kutatómunka – könyvtárban „zöld polc” létrehozása, fejlesztés civil szervezetek, nemzeti parkok, üzemek (ALCOA, DENSO), szülők ingyenes kiadványaival

e.) Látogatások

- osztályfőnökök irányításával, osztályfőnöki órán, illetve szabad időben (múzeum, állatkert, HEROSZ állatotthon, nemzeti park, szennyvíztisztító, skanzen).

f.) Versenyek

- környezet és természetismereti versenyeken indítjuk tanítványainkat, fizika verseny

g.) Szakkör

- környezetvédelmi szakkör

Cél: tehetséggondozás, a szabadidő értelmes, tudást bővítő eltöltése

h.) Témahetek

i.) Jeles napok megünneplése

- Víz világnapja
- Föld világnapja
- Madarak és fák napja
- Környezetvédelmi világnap

j.) Környezetvédelmi hét őszi időszakban (jeles napokhoz kapcsolódóan).

k.) DÖK nap

évfolyam	tervezett feladatok	önként vállalt feladatok	vállalási határidő	teljesítés ideje	osztályfőnök aláírása

VIII. Egészségnevelési program

Az egészség a testi, lelki, szociális jólét állapota. Alapvető emberi jog, az élethez szükséges erőforrás.

Az egészségmegőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek vele, és ehhez rendelkezzenek szükséges információkkal és lehetőségekkel. Életmódbeli alternatívákat kínál, melyekkel azonosulva az egyéneknek lehetőségük nyílik választásra. Magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével kapcsolatos ismereteket.

Az országos lakossági egészségfelmérés (2000) a magyar felnőtt lakosság körében a túlsúlyosság, a dohányzás, alkoholfogyasztás problémáira mutat rá. Az iskolás gyermekek egészség-magatartása című vizsgálat adatai azt mutatják, hogy az általános iskolás gyermekeknél ugyancsak jelentkeznek a problémák: érzékszervi, táplálkozási és mentálhigiénés zavarok. Gyakori a magas vérnyomás, asztma, allergia, tartáshiba. A tanulók egészségmagatartásának befolyásolása fontos feladatunk. Ez nem jelenthet kizárólag ismeretátadást, biztosítani kell a helyes életmód és életvezetési szokások rögzülését támogató környezetet.

Az iskolai egészségfejlesztésünk céljai:

- Azoknak a viselkedés- és magatartásmódoknak, szokásoknak a közvetítése és elsajátíttatása, melyek képessé teszik a tanulókat arra, hogy aktív szerepet vállaljanak egészségük megőrzésében.
- Meg kell ismertetnünk tanulóinkkal a káros életmódbeli szokások súlyos következményeit is. Tennivalóinkat a drogstratégia tartalmazza.
- Célunk, hogy tanítványaink az általános iskola befejezésekor értsék és saját életükre alkalmazzák tudják az elsajátítottakat.
- Képesek legyenek figyelemmel kísérni:
 - viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
 - az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
 - a betegségeket a korai szűréseken való részvétel révén megelőzni
 - tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,

A célok megvalósításának kerete

Az egyén egészségét döntően környezete és életmódja határozza meg. Biztosítsuk az egészséges iskolai környezetet!

A tanulás szervezeti keretei és munkaformái, a tanulók terhelése, órarendje, a tanórák és szünetek váltakozása, az ellenőrzések, számonkérések kiszámíthatósága, az egyértelmű és teljesíthető elvárások megteremtik a nyugodt munkavégzés feltételeit. A derűs iskolai légkör, a partneri viszony diákkal, szülővel megelőzi az iskolai pszichés ártalmak kialakulását.

Oktatás, nevelés

- Alsó évfolyamokon a magyar nyelv és irodalom, a környezetismeret, a testnevelés és az ének tantárgyak keretében rejlő oktatási, nevelési lehetőségeket használjuk ki.
- A felső évfolyamokon különösen a természetismeret, a technika-egészségtan, a testnevelés, a biológia, földrajz tantárgyak elsajátíttatása során valósítjuk meg az ismeretek átadását s a készségfejlesztést.
- Az osztályfőnöki órák tanmenetébe beépülnek az egészségnevelési témák.
- Környezeti és művészeti nevelési programjaink szolgálják az egészségfejlesztést is.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Alsó évfolyamon az iskolaotthonos oktatási forma tág teret biztosít a szokásalakításnak. A tanulás és pihenés helyes arányainak kialakítása, a szabadidő aktív eltöltése, az önkiszolgálás, a tisztálkodás, a helyes étkezési szokások kialakítása szervezeten valósul meg.
- A felsős napközi otthon és tanulószoba biztosítja a folytatást.
- Az egészségvédelmi napon a gyerekek az egészséges életmód minden területét gyakorolják.
- A mozgásos tevékenységek (néptánc, sportfoglalkozások, kirándulások, táborok) valamint a szakkörök (környezetvédelmi, közlekedési) és a művészeti nevelés műhelyei mintát adnak az egészséges és aktív kikapcsolódásra.

Együttműködő partnereink

- A tanulók egészségi állapotának szűrését, követését az iskolaorvos és a védőnő végzi.
- A védőnők ismeretterjesztő előadásokat, gyakorlati foglalkozásokat tartanak.
- Pályázati lehetőségeket kihasználva külső szakemberek segítségét is igénybe vesszük.

Az egészségnevelési program megvalósulásának nevelési területei, kapcsolódó feladatok

nevelési cél	a megvalósítás feladatai	a megvalósítás helyszínei	időpontok, eszközök
EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS, ÉTKEZÉSI SZOKÁSOK			
• korszerű táplálkozási és vásárlási szokások alakítása • az egészséges étrend ismérvei: - mely élelmiszerek fogyasztása nem javasolt, - fogyasztásuk következményei, - korszerű élelmiszerek • fontos, hasznos és kevésbé hasznos (káros) élelmiszerek megismerése • kultúrált étkezési szokások kialakítása, gyakorlása	• a családok étkezési és vásárlási szokásainak megismerése, • egészséges iskolai étrend összeállítása - együttműködés a konyha üzemeltetőjével, • a gyerekek étkezési szokásainak alakítása: - étkezés előtti kézmosás - az evőeszközök használata, - a szükséges folyadékmennyiség bevitelének fontossága az étkezések során (leves fogyasztása, víz), - gyümölcsfogyasztás, - az egészséges, kultúrált étkezési szokások - egyes ételfajták fogyasztásának szokásai, - az étkezés közbeni viselkedés alakítása a legkülönbözőbb helyen ebédlőben, tanteremben, osztályfőnöki órán, étteremben - a pedagógus mintaadása • az étkezés helyének rendje: - az ebédlő rendjének szabályozása - a csendes, kultúrált ebédlő megvalósítása, - tiszta ebédlő, terített asztalok, - az osztályteremben történő étkezés rendje – tízórai, uzsonna: - szalvéta használat, ülve egyenek, - az asztalok rendje, tisztasága • az étkezések előtti kézmosási feltételek megteremtése	• osztály vagy csoportkeretben, • tanítási órán (osztályfőnöki óra, környezetismeret óra, technika óra, biológia óra), • bármely iskolai étkezés ideje alatt, • kirándulások alkalmával, • projektoktatás! • munkaformák: - felmérések, beszámolók, - vizsgálódások, bemutatók – élethelyzetek, pl. osztályfőnöki órán, beszélgetések, - videofilmek, dramatikus játékok, stb. • a megvalósítás helyszínei: - tanteremben, - ebédlőben, - étteremben, - közértben, • a megvalósításban közreműködők: - pedagógusok, - a konyhán dolgozók, - takarító alkalmazottak, - szülők,	augusztus: - éves munkaterv összeállítása - egészségnap megtervezése, - az ebédeltetés rendjének tervezése, (évközből betartatás), - az ellenőrzési terv része az egészségnevelési feladatainak - folyamatos ellenőrzése - a házirend módosítása, szeptember: - a házirend megismertetése a tanulókkal az első osztályfőnöki órákon, - tanmenetek összeállítása során tervezni az egészséges életmódra - nevelési feladatait, október: - felmérések (pl.: vásárlási szokások), - egészségügyi. szűrések: védőnők, iskolaorvos - nevelési tanácsadó folyamatos: - iskolai étkezési szokások

nevelési cél	a megvalósítás feladatai	a megvalósítás helyszínei	időpontok, eszközök
PREVENCIÓ: EGÉSZSÉGGÁROSÍTÓ MEGATARTÁSFORMÁK ELKERÜLÉSE			
- gyerekeinknek ne legyenek káros szenvedélyeik, ne alakuljon ki bennük a különböző egészségkárosító anyagok iránti függés érzése - a káros szenvedélyek negatív hatásainak következményei - alternatívát mutatni a káros szenvedélyekkel szemben - a zajtárlatok minimalizálása	- szabadidős tevékenysége szervezése - családokkal közös hétvégi programok szervezése (kirándulások, sportnapok, túrák, stb.) - prevenációs tevékenység (alkohol, dohányzás, drog, életviteli szokások) - biológia, osztályfőnöki órákon, - külső előadók által tartott előadásokon, - egészségnapokon - pályázat drogprevenációs programra, - együttműködés az iskola védőnőivel, ÁNTSZ-szel - részvétel a kerületi szervezésű kortársképzésben	- tanítási órák, - sport- és szakköri foglalkozások, - kirándulások, - előadások, - kortársképzés külső helyszínen - osztályfőnökök, - külső előadók - rendőrségi szakemberek, - az ÁNTSZ szakemberei, - védőnő, - drog-prevenációval foglalkozó szervezetek szakemberei, - szülők	- év eleji feladatok: - egészségnap programjának összeállítása, - osztályfőnöki órák témáinak tervezése, - külső előadások tervezése, - részvétel a kortárs képzésben, - folyamatos: - drog-prevenációs pályázatok írása, - szabadidős tevékenységek
CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS			
- a jelenlegi társadalmi tendenciával ellentétben a család fontosságának hangsúlyozása - lehetőséget teremteni a családi együttlétekre - felelős magatartás kialakítása a párkapcsolatokban	- családi életre nevelés feladatainak megvalósítása a különféle tananyagokban (környezetismeret, osztályfőnöki, etika) - iskolai szervezésű közös családi programok szervezése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és/vagy a veszélyeztetett tanulók tekintetében - osztályfőnökök, biológia tanárok, védőnők, szülők felvilágosító munkája a felelős párkapcsolatok alakításában - kiemelten fontos a szülők felelősségének felébresztése gyermekükkel alakított őszinte kapcsolatuk vonatkozásában – bizalom a szülő és gyermeke között)	- tanítási óra (osztályfőnöki, biológia, etika, környezetismeret, társadalomismeret) - hétvégi programok, - osztályprogramok (kirándulások, túrázások, színház és mozi, gyermekeknek szervezett egyéb közös foglalkozások) - filmvetítések, dramatikus játékok - védőnő, iskolaorvos felvilágosító munkája	augusztus: éves munkaterv összeállítása (egészségnap) szeptember: osztályfőnöki tanmenet, osztálykirándulások tervezése, október-november színházlátogatások december: iskolai ünnepi programok, ajándékkészítés, tavas: egészségnap programja

nevelési cél	a megvalósítás feladatai	a megvalósítás helyszínei	időpontok, eszközök
EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS KÖRNYEZET KIALAKÍTÁSA			
• a balesetek megelőzése, a lehető legbiztonságosabb iskolai környezet kialakítása • folyamatos állapot és állagmegőrzés • környezetegészség • fejlesztése	• Állapotfelmérés • az elhasználódott eszközök folyamatos és tervszerű cseréje • az eszközök heti rendszerességgű ellenőrzése, szükség szerint javítása • éves munkavédelmi szemle • éves szinten ütemezett karbantartási és felújítási munkálatok • megelőző tevékenység - év eleji baleset- és munkavédelmi oktatás, - tanulói ügyeleti rendszer működtetése, - szünetekben sokat együtt lenni a gyerekekkel, - a DÖK segítő tevékenysége	• osztályfőnöki órák, • kirándulásokra készülés alkalmával, • szemlék alkalmával, - tanítók, osztályfőnökök, - szaktanárok, - az iskola technikai személyzete, - szülők, - DÖK vezető tanár	• tanév végi állapot felmérése (GI, gondnok, igazgató), • felújítási karbantartási munkák tervezése tanévkezdés: • balesetvédelmi oktatás, • házirend, szabályok betartásának megkövetelése, • ügyeletszervezés - a DÖK feladata az ügyeleti munka segítése folyamatos: • a műszaki állapot rendszeres ellenőrzése, hibaelhárítás • a tantermek rendjének, tisztaságának biztosítása • folyamatos szellőztetés • rend és tisztaság megkövetelése a tanulóktól
ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ISMERETEK			
elemi elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátítása	• ismeretek és gyakorlatok az év eleji osztályfőnöki órákon, szakórákon • feltételek biztosítása, elsősegély dobozok felszerelése, elhelyezése • elsősegélynyújtó vetélkedő szervezése az egészségnapra • oktató-táblák beszerzése	• osztályfőnökök, • tanítók, szaktanárok, • Vöröskereszt szervezete kapcsolattartó	év eleje: • éves munkaterv • összeállítása, • osztályfőnöki órák • egészségnap szervezése

Közlekedésre neveléssel összefüggő feladatok

A napjainkban végbemenő társadalmi-gazdasági fejlődésnek eredménye, hogy a közúti forgalom állandóan növekszik. A forgalom sűrűsödésével és a sebesség növekedésével arányosan növekedett a közlekedési balesetek száma is. A gyerekek egyre fokozottabb részvétele a közlekedésben hozzátartozik a fejlődésükhöz, önállóságuk kialakulásához. A közlekedésük során tapasztalható baleseti kockázat mértéke rendkívül nagy.

A fiatalok áldozatait, de okozói is lehetnek a közlekedési baleseteknek, ezért kiemelt fontosságú az iskolai közlekedésre nevelés.

Ennek következtében szükség van arra, hogy minden gyermeket felkészítsünk a közlekedésben való részvételre. Erre többek között az általános iskolákban kínálkozik lehetősége. Az általános iskola tananyagába beépülő közlekedésre nevelési ismeretanyag az óvodában kifejlesztett, a közlekedésben jól felhasználható képességekre épül.

1. A közlekedésre nevelés szinterei:

a.) Tanórák:

- Technika és életvitel, környezetismeret, projekt órák.

b.) Tanórán kívüli foglalkozások:

- Tanulószoja, napközis foglalkozások, közlekedési
- versenyek, vetélkedők, séták.

2. Feladatunk megtanítani a gyermekeket arra, hogy:

- mindenkor felismerjék a vészhelyzeteket, meg tudják különböztetni a pozitív és negatív befolyásokat,
- ki tudják számítani döntéseik, cselekedeteik következményét, eredményét,
- konfliktushelyzeteiket úgy oldják meg, hogy abból kikerülve ne érezzék magukat vesztesnek.

A mindennapos testedzés programja

1. Alsó tagozaton

a.) 1-3. évfolyamon egész napos iskolai formában:

- Órarendbe építve heti 2 tornatermi testnevelés óra és 2 óra sportfoglalkozás
- 1 óra néptánc-foglalkozás
- a testnevelés órák keretében 2. és 3. évfolyamon a városi uszodában úszásoktatásban részesülnek a gyerekek
- minden nap az önálló órák után a szabad levegőn játékos, mozgásos foglalkozást biztosítunk a gyermekek számára

b.) 4. évfolyamon napközi otthonos keretben

- 1 óra a délelőtti órarendjükbe beépített néptánc-foglalkozás
- lehetőség szerint 4. osztályban korcsolyaoktatásban részesülnek a gyerekek
- a tanítási órák után a szabad levegőn játékos, mozgásos foglalkozást biztosítunk a gyermekek számára

A tömegsport-foglalkozások valamint a játékos sportfoglalkozások helyszínei:

- tornaterem
- sportpályák, udvar

2. Felső tagozaton:

A napközis és tanulószobai csoportok számára a délutáni foglalkozásokon minden nap 30 perc sportfoglalkozás biztosított. Naponként a következő párosításban: tollaslabda – labdarúgás, asztalitenisz – lábtengő, röplabda – testnevelési játékok (udvari) rögbi – floorball, zenés gimnasztika – labdarúgás.

A felsős tanulócsoporthoz évi 6-8 sportköri foglalkozása mellett a városi sportegyesületekkel kapcsolatot keresve további 4–6 sportórai foglalkozást biztosítunk.

a.) 5. évfolyamon:

- heti 2 tornatermi testnevelés óra
- heti 2 óra úszás
- 1 óra a tánctanár által tartott néptánc-foglalkozás

b.) 6. évfolyamon:

- heti 2 tornatermi testnevelés óra
- 1 óra néptánc-foglalkozás
- heti 1 óra korcsolyaoktatás
- heti 1 óra délutáni sportfoglalkozás

c.) 7-8. évfolyamon:

- heti 2 tornatermi testnevelés óra
- 1 óra néptánc-foglalkozás
- heti 2 óra délutáni sportfoglalkozás

A 2011. CX. törvény 27.§ (11.) bekezdése alapján az egyesületi keretek között sportoló tanulóink, egyesületi igazolás birtokában a kötelező délutáni sportfoglalkozás alól felmentést kaphatnak

Az iskolai foglalkozásokat elsősorban az iskola tantermeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyiségekben kell megszervezni. Az iskolán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a tanulók felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az iskolán kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell. Abban az esetben, ha a külső helyszínre történő eljutás akadályozza más tanítási óra megtartását, gondoskodni kell a kiesett tanítási óra pótlásáról.

Amennyiben a tanuló – választása alapján – a mindennapos testnevelésből heti két testnevelés órát iskolai sportkörben történő sportolással vált ki, függetlenül attól, hogy az iskolai sportkör feladatait az iskolával kötött megállapodás alapján diáksport egyesület látja-e el, az iskola a tanulótól a két tanórai sportköri foglalkozáson való részvétel tekintetében sportköri tagdíjat nem szed.

Fizikai felmérések

A NEMZETI EGYSÉGES TANULÓI FITTSÉGI TESZT (NETFIT)

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 81.§ illetve 4. melléklete szerint.

A NETFIT célja

Célja az egészséghez szükséges fittségi állapot elérése, megőrzése, javítása (fejlesztése) a tanulók fizikai aktivitási szintjének növelésén keresztül.

A NETFIT elsősorban diagnosztikai jelleggel méri és követi nyomon a tanulók fizikai fittségét, a köznevelési intézmények rendelkezésére bocsátott útmutató szerint: Kézikönyv a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) alkalmazásához

A fizikai fittségi mérés tanulót érintő eredményeiről a tanuló és a szülő a tanuló mérési azonosítójának felhasználásával a NETFIT rendszeren keresztül kap tájékoztatást.

A NETFIT tartalmi területei és a kapcsolódó fittségi profilok

Tartalmi területek	Fittségi profilok	Leírás
A tanulók testösszetételére vonatkozó mérések – az antropometriai paraméterek mérése és a testösszetétel becslése	Testösszetétel és tápláltsági profil	A NETFIT testösszetétel és tápláltsági profilja tartalmazza a testtömeg és testmagasság értékekből számított testtömegindexet (BMI) és a testzsírszázalék értéket.
A tanulók vázizomzatának fittségére vonatkozó (pálya)tesztek	Vázizomzat fittségi profil	A NETFIT tesztek közül a vázizomzat fittségével az ütemezett hasizom teszt, a törzsemelés teszt, az ütemezett fekvőtámasz teszt, a kézi szorítóerő mérés és a helyből távolugrás teszt foglalkozik.
	Hajlékonysági profil	A hajlékonysági teszt megbízható eredményekkel szolgál a térdhajlító izmok nyújthatóságáról.
A tanulók aerob kapacitására vonatkozó (pálya)tesztek	Aerob fittségi (állóképességi) profil	Az aerob fittségi profil a 20, vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt eredménye alapján becsült aerob kapacitás minősítését tartalmazza, vagyis a légzőszervrendszer és a keringési rendszer állapotának, a szervezet oxigénszállító és oxigén-felhasználási képességének mutatója.

A tanulók testösszetételére és tápláltsági állapotára vonatkozó mérések típusai

- Testtömeg mérése
- Testmagasság mérése
- BMI (az előző két érték alapján számítva)
- Testzsírszázalék mérése

A tanulók aerob kapacitására és vázizomzatának fittségére vonatkozó mérések, tesztek

Mérés megnevezése	Mérés célja
Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat erejének és erő-állóképességének mérése
Törzsemelés teszt	A törzsfeszítő izmok erejének mérése
Ütemezett fekvőtámasz teszt	A felsőtest izomerejének és erő-állóképességének mérése
Kézi szorítóerő mérés	Az alkar izmainak maximális izometrikus erő kifejtő képességének mérése
Helyből távolugrás teszt	Alsó végtag dinamikus erő kifejtési képességének mérése
Hajlékonysági teszt	A térdhajlító izmok nyújthatóságának mérése
Állóképességi ingafutás teszt 15m, ill. 20m	Maximális oxigénfelvevő-képesség becslése

TESTÖSSZETÉL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL

Életkor (év)	BMI (kg/m ²)				Életkor (év)	Testzsírszázalék (%)			
	Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges		Sovány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 13,9	14,0–17,9	18,0–20,8	20,9 ≤	7	≤ 10,0	10,1–20,8	20,9–28,3	28,4 ≤
8	≤ 14,1	14,2–18,5	18,6–21,9	22,0 ≤	8	≤ 10,4	10,5–20,8	20,9–28,3	28,4 ≤
9	≤ 14,4	14,5–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 10,9	11,0–22,6	22,7–30,7	30,8 ≤
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,5	24,6 ≤	10	≤ 11,5	11,6–24,3	24,4–32,9	33,0 ≤
11	≤ 15,3	15,4–21,0	21,1–25,8	25,9 ≤	11	≤ 12,1	12,2–25,7	25,8–34,4	34,5 ≤
12	≤ 15,9	16,0–22,0	22,1–26,9	27,0 ≤	12	≤ 12,6	12,7–26,7	26,8–35,4	35,5 ≤
13	≤ 16,6	16,7–22,8	22,9–27,9	28,0 ≤	13	≤ 13,3	13,4–27,7	27,8–36,4	36,3 ≤
14	≤ 17,2	17,3–23,5	23,6–28,6	28,7 ≤	14	≤ 13,9	14,0–28,5	28,6–36,7	36,8 ≤
15	≤ 17,7	17,8–24,0	24,1–29,1	29,2 ≤	15	≤ 14,5	14,6–29,1	29,2–37,0	37,1 ≤
16	≤ 18,1	18,2–24,4	24,5–29,5	29,6 ≤	16	≤ 15,2	15,3–29,7	29,8–37,3	37,4 ≤
17	≤ 18,4	18,5–24,8	24,9–29,8	29,9 ≤	17	≤ 15,8	15,9–30,4	30,5–37,8	37,9 ≤
18	≤ 18,5	18,6–24,9	25,0–29,9	30,0 ≤	18	≤ 16,4	16,5–31,3	31,4–38,5	38,6 ≤

VÁZIZOMZAT FITTSÉGI PROFIL

Életkor (év)	Kézi szorítóerő mérése (kg)	Helyből távolugrás teszt (cm)	Ütemezett fekvőtámasz teszt (db)	Ütemezett hasizom teszt (db)	Törzsemelés teszt (cm)
	Egészségzóna	Egészségzóna	Egészségzóna	Egészségzóna	Egészségzóna
7	13,0 ≤	110 ≤	4 ≤	4 ≤	15–30
8	13,5 ≤	115 ≤	5 ≤	6 ≤	15–30
9	14,0 ≤	120 ≤	6 ≤	9 ≤	15–30
10	14,5 ≤	125 ≤	7 ≤	12 ≤	23–30
11	15,0 ≤	130 ≤	7 ≤	15 ≤	23–30
12	15,5 ≤	133 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
13	16,0 ≤	135 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
14	16,5 ≤	137 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
15	17,5 ≤	139 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
16	19,5 ≤	140 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
17	22,0 ≤	141 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30
18	25,5 ≤	142 ≤	7 ≤	18 ≤	23–30

HAJLÉKONYSÁGI PROFIL

Életkor (év)	Hajlékonyági teszt (cm)
	Egészségzóna
7	23 ≤
8	23 ≤
9	23 ≤
10	23 ≤
11	25 ≤
12	25 ≤
13	25 ≤
14	25 ≤
15	31 ≤
16	31 ≤
17	31 ≤
18	31 ≤

AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL

20 méteres állóképességi ingafutás teszt						
Életkor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Egészségzóna	
	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
7						
8						
9						
10	≤ 9	≤ 37,3	10–16	37,4–40,1	17 ≤	40,2 ≤
11	≤ 12	≤ 37,3	13–19	37,4–40,1	20 ≤	40,2 ≤
12	≤ 14	≤ 37,0	15–22	37,1–40,0	23 ≤	40,1 ≤
13	≤ 16	≤ 36,6	17–24	36,7–39,6	25 ≤	39,7 ≤
14	≤ 18	≤ 36,3	19–26	36,4–39,3	27 ≤	39,4 ≤
15	≤ 21	≤ 36,0	22–30	36,1–39,0	31 ≤	39,1 ≤
16	≤ 23	≤ 35,8	24–31	35,9–38,8	32 ≤	38,9 ≤
17	≤ 26	≤ 35,7	27–34	35,8–38,7	35 ≤	38,8 ≤
18	≤ 28	≤ 35,3	29–37	35,4–38,5	38 ≤	38,6 ≤

A TESZT MEGISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA JAVASOLT.
A SZTENDERD ALAPJÁN TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉS AZ ÉLETKORI SAJÁTOSSÁGOK MIATT NEM JAVASOLT.

TESTÜSSZÉTÉL ÉS TÁPLÁLTSÁGI PROFIL

Életkor (év)	BMI (kg/m ²)				Életkor (év)	Testzsír százalék (%)			
	Savány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges		Savány	Egészség-zóna	Fejlesztés szükséges	Fokozott fejlesztés szükséges
7	≤ 14,0	14,1–18,0	18,1–21,0	21,1 ≤	7	≤ 8,2	8,3–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤
8	≤ 14,2	14,3–18,6	18,7–22,0	22,1 ≤	8	≤ 8,3	8,4–18,8	18,9–26,9	27,0 ≤
9	≤ 14,5	14,6–19,3	19,4–23,2	23,3 ≤	9	≤ 8,6	8,7–20,6	20,7–30,0	30,1 ≤
10	≤ 14,8	14,9–20,1	20,2–24,4	24,5 ≤	10	≤ 8,8	8,9–22,4	22,5–33,1	33,2 ≤
11	≤ 15,2	15,3–20,8	20,9–25,5	25,6 ≤	11	≤ 8,7	8,8–23,6	23,7–35,3	35,4 ≤
12	≤ 15,6	15,7–21,4	21,5–26,4	26,5 ≤	12	≤ 8,3	8,4–23,6	23,7–35,8	35,9 ≤
13	≤ 16,1	16,2–22,2	22,3–27,2	27,3 ≤	13	≤ 7,7	7,8–22,8	22,9–34,9	35,0 ≤
14	≤ 16,7	16,8–22,9	23,0–27,9	28,0 ≤	14	≤ 7,0	7,1–21,3	21,4–33,1	33,2 ≤
15	≤ 17,3	17,4–23,5	23,6–28,5	28,6 ≤	15	≤ 6,5	6,6–20,1	20,2–31,4	31,5 ≤
16	≤ 17,8	17,9–24,1	24,2–29,1	29,2 ≤	16	≤ 6,4	6,5–20,1	20,2–31,5	31,6 ≤
17	≤ 18,3	18,4–24,6	24,7–29,6	29,7 ≤	17	≤ 6,6	6,7–20,9	21,0–32,9	33,0 ≤
18	≤ 18,5	18,6–24,9	25,0–29,9	30,0 ≤	18	≤ 6,9	7,0–22,2	22,3–35,0	35,1 ≤

VÁZIZOMZAT FITTSÉGI PROFIL

Életkor (év)	Kézi szorítóerő mérése (kg)	Helyből távolugrás teszt (cm)	Ütemezett felkötőteszt teszt (db)	Ütemezett hasizom teszt (db)	Törzsemelés teszt (cm)
	Egészségzóna	Egészségzóna	Egészségzóna	Egészségzóna	Egészségzóna
7	16,5 ≤	113 ≤	4 ≤	4 ≤	15–30
8	17,0 ≤	118 ≤	5 ≤	6 ≤	15–30
9	17,5 ≤	123 ≤	6 ≤	9 ≤	15–30
10	18,0 ≤	128 ≤	7 ≤	12 ≤	23–30
11	18,5 ≤	135 ≤	8 ≤	15 ≤	23–30
12	19,0 ≤	148 ≤	10 ≤	18 ≤	23–30
13	20,0 ≤	160 ≤	12 ≤	21 ≤	23–30
14	23,5 ≤	171 ≤	14 ≤	24 ≤	23–30
15	27,5 ≤	180 ≤	16 ≤	24 ≤	23–30
16	32,0 ≤	188 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30
17	35,5 ≤	195 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30
18	38,0 ≤	201 ≤	18 ≤	24 ≤	23–30

HAJLÉKONYSÁGI PROFIL

Életkor (év)	Hajlékonyági teszt (cm)
	Egészségzóna
7	20 ≤
8	20 ≤
9	20 ≤
10	20 ≤
11	20 ≤
12	20 ≤
13	20 ≤
14	20 ≤
15	20 ≤
16	20 ≤
17	20 ≤
18	20 ≤

AEROB FITTSÉGI (ÁLLÓKÉPESSÉGI) PROFIL

20 méteres állóképességi ingafutás teszt						
Életkor (év)	Fokozott fejlesztés szükséges		Fejlesztés szükséges		Egészségzóna	
	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)	Megtett távok száma	Aerob kapacitás (ml/kg/min)
7						
8	A TESZT MEGISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA JAVASOLT.					
9	A SZTENDERD ALAPJÁN TÖRTENŐ MINŐSÍTÉS AZ ÉLETKORI SAJÁT ÖSSZAGOK MIATT NEM JAVASOLT.					
10	≤ 9	≤ 37,3	10–16	37,4–40,1	17 ≤	40,2 ≤
11	≤ 12	≤ 37,3	13–19	37,4–40,1	20 ≤	40,2 ≤
12	≤ 16	≤ 37,6	17–23	37,7–40,2	24 ≤	40,3 ≤
13	≤ 22	≤ 38,6	23–29	38,7–41,0	30 ≤	41,1 ≤
14	≤ 28	≤ 39,6	29–35	39,7–42,4	36 ≤	42,5 ≤
15	≤ 34	≤ 40,6	35–41	40,7–43,5	42 ≤	43,6 ≤
16	≤ 38	≤ 41,0	39–46	41,1–44,0	47 ≤	44,1 ≤
17	≤ 42	≤ 41,2	43–49	41,3–44,1	50 ≤	44,2 ≤
18	≤ 45	≤ 41,2	46–53	41,3–44,2	54 ≤	44,3 ≤

A TESZT MEGISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA JAVASOLT.
A SZTENDERD ALAPJÁN TÖRTÉNŐ MINŐSÍTÉS AZ ÉLETKORI SAJÁT ÖSSZAGOK MIATT NEM JAVASOLT.

IX. Etika/Hit- és erkölcsstan oktatása

Az iskola a tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

1. A hit- és erkölcsstan választása

- Beiratkozáskor, átíratkozáskor a szülő írásban nyilatkozik az iskolának arról, hogy
 - valamelyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan oktatást, vagy
 - az iskolai etika oktatást igényli a gyermeke számára.
- Ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.
- Ha a szülő által megjelölt egyházi jogi személy a hit- és erkölcsstan oktatást nem vállalja, a szülő ismételten nyilatkozik arról, hogy
 - valamely, a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan oktatást, vagy
 - az etika oktatást igényli a gyermeke számára.
- A szülő minden tanév május 20-áig írásban módosíthatja a következő tanévre vonatkozó etika vagy hit- és erkölcsstan tantárgyra vonatkozó választását.
- Amennyiben a szülő etika helyett hit- és erkölcsstan oktatást választ, a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott hit- és erkölcsstan oktatást folytató egyházi jogi személy határozza meg.

2. A tanulócsoporthok kialakítása

- a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoporthok összevonhatók
- az etika helyett választott hit- és erkölcsstan órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.
- Amennyiben az egyházi jogi személy az etika órával azonos időpontban a hit- és erkölcsstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján
 - más időpontban vagy
 - más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.
- Amennyiben az iskola nem tud tantermet, tantermeket biztosítani a tanítási órák ideje alatt a hit-és erkölcsstan órák csoportjainak, úgy együttműködve az érintett egyházi jogi személyekkel a tanítási órák utáni időpontban biztosít tantermet, tantermeket.
- Amennyiben a hit- és erkölcsstan órák időpontjai nem egyeznek az etika órák időpontjaival, az iskola a hit- és erkölcsstan órákat igénybe vevő gyermekek felügyeletét biztosítja, lehetőség szerint azonos évfolyamon való elhelyezéssel.
- Az iskola tanév közben nem változtathatja meg a meghatározott csoportbeosztást.

3. A Hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése

Az 1-8. évfolyamon szövegesen értékeljük.

4. Adminisztráció:

- A hit- és erkölcsstan órákra vonatkozó csoportnaplót a hitoktató, hittantanár vezeti
- Az iskola egyéb tanügyi dokumentumaiban a hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos további adminisztrációt a hitoktató, hittantanár tájékoztatása alapján minden tanítási órát követő tanítási nap végéig az érintett tanulók osztályfőnöke végzi el.
- Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskolaköteles a hit- és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.

X. Digitális fejlesztési terv

A kompetencia alapú oktatás bevezetése során, az alsó évfolyamokon pedagógiai programba rögzítve vállaltuk, hogy a pályázaton elnyert digitális módszertan segítségével a tanórák **40%-án** (kiemelten a **matematika, szövegértés**) használják a pedagógusok a digitális eszközöket, melyek rögzítésre kerülnek az osztálynaplókban, **tanmenetekben**. Intézményünk digitális fejlesztési tervében továbbra is vállaljuk, sőt a digitális fejlesztés igényét figyelembe véve a felső évfolyamokon is megvalósítjuk a **40%-os** használatot. (EFOP3.2.3-17)

A digitális pedagógiai módszertanok komplex, intézményi szintű fejlesztése során az alábbi módszertani csomagok bevezetésével, és a bevezetéshez kapcsolódó képzettségekkel kívánjuk elérni a fenti célokat:

1. matematikai kompetencia fejlesztése alsó évfolyamon:

- **LEGO eszközökkel támogatott konstruktív pedagógiai módszerek.**

A konstruktív módszerek digitális környezetben való lehetőségeire épített módszertani képzés célja az alsó tagozatban tanítók számára a játékos, élményalapú tanulás módszereivel való megismertetés. Ennek eszközei a **LEGO® Education** által fejlesztett **MoreToMath**, matematika oktatására kifejlesztett készlet, valamint a virtuális térbeli alkotást biztosító – akár interaktív táblán is használható – **MathBuilder** alkalmazások.

2. problémamegoldás, kreativitás fejlesztése felső évfolyamon:

- **Problémamegoldás LEGO robottal.**

A LEGO programozható robot olyan eszközkészlet, amely tanórai, szakköri keretben egyaránt használható és motiválja a tanulókat a feladatmegoldásra, ugyanakkor a kompetenciafejlesztésben (különös tekintettel a logikus-algoritmikus gondolkodás, a problémamegoldás, a magasabb rendű gondolkodási készségek fejlesztésére) is eredményesen alkalmazható. Az informatika tantárgy mellett tantárgyi célok szolgálatában használható matematika és természettudományos tanórákon, a nagyobb szabadságfokkal rendelkező foglalkozásokon pedig (szakkör, tehetséggondozó foglalkozások stb.) számos lehetőséget biztosít az oktatói és a tanulói kreativitásnak.

A digitális környezet fejlesztése során kiemelt figyelmet fordítunk az alábbi területekre:

- **Méltányosság megvalósítása az oktatásban – hátrányos és halmozottan hátrányos, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő, sajátos nevelési igényű tanulók fokozott bevonásával.**
- A végzettség nélküli iskolaelhagyás megelőzésére
- Az infrastrukturális fejlesztés következtében létrejövő támogató környezet biztosítása, hogy a köznevelés minőségi lehetőségei hozzáférhetővé váljanak a családok, szülők számára is.
- Az iskolai szegregáció elsősorban a tanulók iskolán kívüli környezetéből következő a hátrányos és nem hátrányos helyzetű tanulók közötti különbségek csökkentése.

Értékelő eszközként hatékonyak a tanulók értékelésében és önértékelésében az alábbi eszközöket tartjuk és igényeljük:

- Microsoft Interactive Classroom
- Socrative
- Redmenta

Intézményi fejlesztési célok meghatározása (EFOP3.2.3-17, ÉIP)

A pedagógiai célok kijelölése a digitális pedagógia területén, a pedagógus saját tanítási stílusához és a diákok tanulási igényeihez illeszkedően:

- A projekt keretében létrehozott digitális tartalmakat alkalmazni, saját képzési gyakorlatába illeszteni, azokat személyre szabni és új interaktív tartalmakat létrehozni;
- Az átadott módszertanok segítségével a tanulók motivációját erősíteni és fenntartani, valamint a tanulók matematikához magyar nyelv és irodalomhoz és a természettudományokhoz való pozitív hozzáállását erősíteni
- A pedagógus képes lesz:
 - Nyílt forráskódú rendszert használni az oktatásban;
 - Internetes portálok funkcióit alkalmazni;
 - A portálon megtalálható digitális online feladatgyűjtemény tartalmakat saját óravázlatába beépíteni;
 - Alapszinten egyszerű tananyagegységeket előállítani, vagy meglévőkön differenciálás céljából egyszerűbb módosításokat végrehajtani;
 - Csoportmunkát (akár virtuálisan is) kialakítani és irányítani a szociális kompetenciák fejlesztéséhez;
 - Nyílt végű feladatok és a pozitív visszacsatoláson keresztül a tanulók tanulási motivációját fenntartani;
 - Elősegíteni további a 21. században alapvető elvárásként megjelenő multiliteralitást, azaz mind analóg-, mind digitális platformon történő kommunikációs kompetencia fejlesztését, tovább mélyíteni az IKT-kompetencián belül digitális produktivitással és értékteremtéssel kapcsolatos ismereteket.

A célok elérése érdekében a pedagógus saját tanítási stílusához és a diákok tanulási igényeihez illeszkedően:

- a projekt keretében létrehozott digitális tartalmakat alkalmazzuk, saját képzési gyakorlatába illesztjük, azokat személyre szabjuk és új interaktív tartalmakat hozunk létre;
- Az átadott módszertanok segítségével a tanulók motivációját erősítjük és fenntartjuk, valamint a tanulók matematikához magyar nyelv és irodalomhoz és a természettudományokhoz való pozitív hozzáállását erősítjük.

A pedagógus:

- nyílt forráskódú rendszert használ az oktatásban;
- internetes portálok funkcióit alkalmazza;
- a portálon megtalálható digitális online feladatgyűjtemény tartalmakat saját óravázlatába beépíti;
- alapszinten egyszerű tananyagegységeket állít elő, vagy meglévőkön differenciálás céljából szükség szerint egyszerűbb módosításokat hajt végre;
- csoportmunkában (akár virtuálisan is) dolgozik, tevékenykedtet, a szociális kompetenciák fejlesztése érdekében;
- nyílt végű feladatok és a pozitív visszacsatolás alkalmazásával a tanulók tanulási motivációját fenntartani.

Általánosan várható eredmény

- A tanórákon a pedagógus az előre elkészített anyagot multimédiás tartalmak bemutatására is alkalmas berendezéssel tudja bemutatni, felhasználva a digitális oktatás témájában megszerzett ismereteit. Ez nagyon fontos a legújabb nemzedék szempontjából, mert ezek a gyermekek sokkal nyitottabbak a vizuális hatásokra, mint valaha.
- A diákok interaktív módon tapasztalhatják meg, illetve alakíthatják a tananyag elemeit, ami így jelentősen hozzájárul a megértéshez és a tananyag elsajátításához.
- A diákok az órán kívüli időszakban is hozzáférnek az órai anyaghoz, annak kiegészítéseire, ezekkel kapcsolatban önellenőrző és tanári ellenőrzés mellett végezhető feladatokat kapnak.
- A munka megszervezésében való aktív részvétel által a tanulók a tananyag elsajátításában is érdekeltébbé tehetők.
- A tanár a dolgozatokat, házi feladatokat elektronikus módon gyűjti be és a feladattípustól függően, elektronikusan értékeli is ki (ezzel értékes munkaidőt takarít meg, amit hasznosabb feladatokra fordíthat, pl. órára felkészülés, tananyagszerkesztés).
- A pedagógusok, adott esetben a diákok is közreműködnek a tananyagfejlesztésben.

XI. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái

A nevelés – a személyiségformálás folyamata – a szülő, a tanuló és a pedagógus közös összehangolt együttműködése.

A szülők közössége

A szülők kezdik meg a gyermekek testi, lelki, szellemi és pszichikai fejlesztését, ezért a nevelésben betöltött szerepük a legjelentősebb, és minden további befolyás érvényesülésére kihat.

A harmonikus fejlesztés érdekében fontos azokat a kérdéseket tisztázni, hogy a szülők milyen módon segíthetik az iskolában folyó oktató – nevelő munkát, illetve az iskola milyen formában nyújthat segítséget a szülőknek gyermekük helyes nevelésében.

Az együttműködés kereteit azok a tények határozzák meg, hogy a szülők felelősek gyermekeik neveléséért, képviselik és védik azok érdekeit.

Az iskolának ebben a folyamatban a szülők partnerének kell lennie.

A szülők érdekeit közösségekben képviselik.

1. Iskolánkban működő szülői testületek:

- Szülői Munkaközösség
- Alapítványi Kuratórium
- Intézményi Tanács

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

a.) Az iskola igazgatója legalább félévente egyszer

- a szülői munkaközösség választmányi ülésén
- alapítványi ülésen,
- intézményi tanácsi ülésen

b.) az osztályfőnökök folyamatosan

- az osztályok szülői értekezletein.

2. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a.) Családlátogatás

- Feladata a gyermekek családi háttérének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b.) Szülői értekezlet

- Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés, kialakítása, a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, a pedagógiai programról, tantárgyi követelményekről, az alapítvány céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, elért eredményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről, az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,

- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatójához.

c.) Fogadó óra

- Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása rövid egyeztetésre.
- Komoly, bonyolult feladatok, problémák esetén indokolt a fogadóórán további időpont egyeztetése, amely lehetőséget biztosít a szülő és a pedagógus számára az alapos, felkészült problémamegoldásra, a tanuló egyéni problémájának, fejlesztésének segítésére irányuló konkrét cél és feladat meghatározásra. (tanulmányok, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, stb.)

d.) Nyílt tanítási órák

- Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e.) Írásbeli tájékoztató

- Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.
- A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
- A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az érintett pedagógussal, az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével, az alapítvány kuratóriumával.

A tanulók közössége

1. A tanulók közösségei:

- az osztályközösségek,
- napközis, tanulószobai csoportok,
- szakkörök, műhelyek.

2. Diákönkormányzat:

- A tanulói önkormányzat irányítását végzi.
- Figyelme kiterjed a tanulókat érintő valamennyi kérdésre.
- Véleményt nyilvánít.
- Javaslatot tesz az iskola működésével kapcsolatban.
- Dönt saját működéséről, a rendelkezésére álló anyagi javak felhasználásáról, (jutalmazás, tábori támogatás) egy tanítási nap (fordított nap) felhasználásáról és annak megszervezéséről.
- Részt vesz a házirend kialakításában, SZMSZ és pedagógiai program véleményezésében. Munkáját pedagógus segíti.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

a.) az iskola igazgatója legalább évente egyszer

- a diákközgyűlésen,
- a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,

b.) a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer

- diákönkormányzat vezetőségének ülésén

- a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- c.) az osztályfőnökök folyamatosan**
- az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az E-kréta elektronikus felületen keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az iskolaszékkel.

Az iskola egyéb kapcsolatai

1. Szakmai együttműködés:

- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
- pedagógusképző intézmények (elsősorban a főiskolai hallgatók szakmai gyakorlatain keresztül)
- Gaja Környezetvédő Egyesület
- sportegyesületek
- Tóparti Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola
- a bodajki Hang – Szín – Tér Művészeti Iskola
- Bugát Pál Egészségügyi Szakközépiskola
- Alba Innovár

2. Más iskolákkal:

- Tanulmányi, sport és kulturális együttműködés

3. Nevelési kapcsolat:

- óvodák
- középiskolák
- művelődési házak
- könyvtárak
- színház
- **Székesfehérvár MJV Alba Bástya Család- és Gyermejjóléti Központ,**
- **Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székesfehérvári Tagintézmény:**
 - *Pályaválasztási Tanácsadó*
 - *Megyei Szakértői Bizottság*
 - *logopédiai ellátás*
 - *iskolapszichológiai ellátás*
- gyermek- és ifjúságvédelmi hatóságok

4. Egészségügyi:

Szakmai ellenőrzését az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat végzi. A kapcsolattartást az iskola igazgatója biztosítja az alábbi személyekkel:

- az iskolaorvos,
- iskolai fogorvos,
- az iskolai védőnők,
- az NNK (ÁNTSZ) Székesfehérvár városi tisztí-főorvosa

5. A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

- családi játékos vetélkedők, közös rendezvények szervezése (bál, kiállítás, gála, stb.)
- nevelési problémák közös megvitatása, megoldása (gyermekvédelmi felelős, SZM segítségével)
- az SZM, és iskolavezetés közös értekezletei
- a felmérések és az eredmények rendszeres ismertetése, értékelése
- társadalmi munka

HELYI TANTERV

I. Az egyes évfolyamokon oktatott tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások

„A” osztályok: emelt óraszámú vizuális kultúra irányultságú

„B” osztályok: környezetvédelmi irányultságú

Az osztályba sorolás a szülői igények figyelembevételével történik. A szülők a beiskolázási eljárás során iskolanyitógató programokon, tájékoztató fórumon megismerhetik az iskola pedagógiai programját. A beiratkozáskor a szülők írásban kérik a választott osztályba való felvételt, illetve jelzik, ha bármelyik megfelel.

A habilitációs órákat jelen órakeret nem tartalmazza, annak mértékét a szakvélemények alapján a fenntartó évente határozza meg. A fenntartó a fogyatékoság típusának megfelelő mértékű habilitációs órakeretet biztosít éves döntés alapján az iskola órakeretében, vagy az utazó gyógypedagógiai hálózathoz. Az órakeretet úgy kell elosztani, hogy a tanuló a számára szükséges mértékű habilitációban részesüljön.

1. Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek a módosított Nemzeti alaptantervvel, - *110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet* - amelyet **a 5/2020. (I. 31.)** Kormányrendelet tartalmaz. Az alsó tagozatban a magyar nyelv és irodalmat a NYIK tantervvel tanítjuk évfolyamonként egy osztályban.
2. Iskolánkban a tanulók idegen nyelvként az **angol** vagy a **német** nyelv tanulását választhatják. Az idegennyelvi oktatást a szülők választása alapján szervezzük meg. Az idegen nyelvi oktatás képesség szerinti csoportbontásban történik.
3. Iskolánk a 1-8. évfolyamokon a **vizuális nevelés terén kiemelt programot biztosít** az erre jelentkező tanulók számára. Ezekben az osztályokban évfolyamonként plusz egy tanórát biztosítunk a szabadon tervezhető heti órakeretből, valamint heti két szakköri foglalkozást szervezünk. (grafika, festészet, plasztikai alakítás, báb, textil, tűzzománc, animáció, kerámia fotó, videó)
4. A **környezetvédelmi irányultság** erősítése is fontos célja iskolánknak, ezért a „B” osztályokban a környezetvédelmet a szabadon felhasználható órakeret terhére külön tantárgyként jelenítjük meg a 3-8. évfolyamon.
5. Az **Élmény Informatika Program** keretein belül informatikaórákon nagyobb hangsúlyt fektetünk a programozás tanítására Micro:bit-ek használatával. A 2017/2018. tanévtől ötödik évfolyamtól robotikaműhelyt, hetedik évfolyamtól 3D nyomtatás műhelyt működtetünk. Az EFOP 3.2.3-17 pályázat támogatásával a robotika és 3D nyomtatás tanórai keretek között minden tanulónk számára elérhető a 2018/2019-es tanévtől.
6. A 2012/2013-es tanévtől iskolánkban sem az 5. sem a 6. évfolyamon már nem folyik nem szakrendszerű oktatás.

ÓRAHÁLÓ	1. évf.		2. évf.		3. évfolyam				4. évfolyam				5. évfolyam				6. évfolyam				7. évfolyam				8. évfolyam			
	2020		2020		2020				2020				2020				2020				2020				2020			
	AB		AB		A		B		A		B		A		B		A		B		A		B		A		BC	
2023/2024. TANÉVTŐL	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
KÖTELEZŐ TANÍTÁSI ÓRÁK:	22	792	22	792	22	792	22	792	23	828	23	828	27	972	27	972	26	936	26	936	28	1008	28	1008	28	1008	28	1008
Ének-zene	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Fizika																				2	72	2	72	1	36	1	36	
Kémia																				1	36	1	36	2	72	2	72	
Biológia																				2	72	2	72	1	36	1	36	
Földrajz																				1	36	1	36	2	72	2	72	
Hon- és népismeret																												
Idegen nyelv								2	72	2	72	3	108	3	108	3	108	3	108	3	108	3	108	3	108	3	108	
Környezetismeret					1	36	1	36	1	36	1	36																
Magyar nyelv és irodalom	7	252	7	252	5	180	5	180	5	180	5	180	4	144	4	144	4	144	4	144	3	108	3	108	3	108	3	108
Matematika	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	3	108	3	108	3	108	3	108
Osztályfőnöki												1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	
Rajz és vizuális kultúra	2	72	2	72	2	72	2	72	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Technika és tervezés	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36						
Digitális kultúra					1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Természettudomány												2	72	2	72	2	72	2	72									
Testnevelés és sport	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144	4	144
Néptánc/történelmi táncok	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Történelem													2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72
Állampolgári ismeretek																									1	36	1	36
SZABADON TERVEZHETŐ ÓRÁK:	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	2	72	1	36	1	37	2	72	2	72	2	72	2	72	2	74	2	72
Magyar nyelv és irodalom	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36																		
Matematika	1	36	1	36																1	36	1	36	1	36	1	36	
Honismeret																	1	36	1	36								
Rajz és vizuális kultúra					1	36			1	36			1	36			1	36			1	36			1	36		
Környezetvédelem							1	36			1	36			1	36			1	36			1	36			1	36
ÖSSZES ÓRASZÁM:	24	864	24	864	24	864	24	864	25	900	25	900	28	1008	28	1009	28	1008	28	1008	30	1080	30	1080	30	1082	30	1080

II. Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
2. **A digitális pedagógiai módszertan alkalmazásához szükséges módszertani csomagok folyamatos, tervszerű fejlesztése, bővítése. (EFOP 3.2.3-17)**
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
 - Sokoldalú fejlesztési lehetőségeket adjon, **biztosítsa a XXI. századi IKT megismerésének, alkalmazásának lehetőségét, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást egyaránt szolgálja differenciált oktatás, valamint a digitális pedagógiai módszertan keretein belül.**
 - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk; új taneszköz használatát csak nagyon indokolt, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Intézményünk tanulói számára a tankönyvek ingyenesek.

III. Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz, az engedélyezett maximális osztály és iskolai létszám határáig. A körzetes tanulók túljelentkezése esetén sorsolás dönt a felvételéről.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét május 31. napjáig betöltse, (vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét az iskolába) és a szakvélemény alapján iskolaérett legyen.

Ha iskolánk a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni a hatályos rendeletben foglalt arányok figyelembevételével. A további felvételi lehetőségről szóló tájékoztatót a helyben szokásos módon – legalább tizenöt nappal a felvételi, átvételi kérelmek benyújtására rendelkezésre álló időszak első napja előtt – nyilvánosságra kell hozni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben kell részesíteni azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen vagy kerületben van, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvétele után a további felvételi kérelmek elbírálásánál előnyben kell részesíteni azokat a jelentkezőket, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon a településen található, ahol az iskola székhelye vagy telephelye, feladatellátási helye található.

Ha az általános iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirendben kell meghatározni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
- testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
- az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.

1. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót, és lakcímet igazoló hatósági igazolványt (lakcímkártya),
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást
- születési anyakönyvi kivonatát,
- a szülő személyi igazolványát,
- szükség esetén a tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság véleményét.

2. A 2-8. évfolyamokba történő felvételnél:

a.) be kell mutatni a következő dokumentumokat:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot;
- **érvényes szakértői vizsgálat vonatkozó dokumentumát.**

3. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvétele:

Az iskola összlétszámának, az adott évfolyamra járó tanulók létszámának (kiemelten a számított létszám), a leendő osztályfőnök véleményének figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

4. A tanuló másik osztályba/csoportba történő áthelyezése:

A szülő kérésének, a gyermek tanulmányi eredményének, egyéb pedagógiai szempontoknak és az osztályok létszámának figyelembevételével az igazgató dönt az érintett osztályfőnök bevonásával.

IV. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

Az első-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.

A tanulók tudását félévkor és év végén, harmadik-nyolcadik évfolyamokon azokból a tantárgyakból, melyeket nem szövegesen értékelünk, az év közben szerzett érdemjegyek alapján osztályzattal minősítjük, melynek alapja az átlagszámítás, a matematikai kerekítés szabályának megfelelően.

A **harmadik-nyolcadik** évfolyamon minden tantárgyból minimálisan az "elégéses" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a **harmadik-nyolcadik** évfolyamon, tanév végén elégtelen osztályzatot kap, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga rendje

A félévi és év végi tanulmányi osztályzatok megállapításához a tanulónak **osztályozó vizsgát** kell tennie, ha:

- egy tanévben 250 óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét.
- **egyéni munkarendű** tanuló volt.
- A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:
 - **3-4. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret
 - **5-6. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, természetismeret, idegen nyelv
 - **7-8. évfolyam:** magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz, idegen nyelv, informatika.
- átvételnél az iskola igazgatója előírja,
- ha a tanuló hiányzása egy adott tantárgyból az évi tanítási órák 30%-át meghaladta és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét.
- a tanuló független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
- ha a tanuló kérésére jön létre (pl. utólag fel szeretné venni a választható tantárgyat, előrehozott vizsgát szeretne tenni, stb.), akkor a tanuló köteles az osztályozó vizsga kitűzött időpontja előtt legalább 10 nappal az igazgatóhelyettesnél a vizsgára jelentkezni. Az igazgatóhelyettes a jelentkezések összegzése után kijelöli a vizsgabizottságot, meghatározza a vizsga idejét és helyét.

V. A tanulók teljesítményének értékelése és minősítése

Már az órarend összeállításával figyelni kell a tanulók egyenletes terhelésére. A tanórai munka és az otthoni felkészülés hatékonyságát **differenciált** feladatok adásával tehetjük eredményesebbé.

A tanév során használt értékelések.

Diagnosztikus (tesztek, tesztrendszerek) értékelés célja: helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott nevelési-oktatási stratégia kialakítása. A tanév elején szeptemberben és májusban. Osztályozni nem kell.

Formatív (fejlesztő) értékelés célja: a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció – szóveges formában, mindig a gyermek konkrét tennivalóját jelöljük ki. Folyamatos.

Szummatív értékelés célja: összegzés, adott téma, tantárgy, időszak vagy tanév eredményességének megállapítása. Folyamatos.

A tanulók beszámoltatásának, értékelésének alapelvei:

- A hiba a tanulás szerves része. A tanulónak joga van hibázni, és a hibából tanulni.
- Az érdemjegy nem lehet fegyelmezési eszköz.
- A pedagógusok értékelő magatartásának jellemzője a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.
- Az értékelés során:
 - fejlődési állapotról számoljon be;
 - a tanuló számba tudja venni előző szintjéhez, önmagához mérten nyújtott teljesítményét;
 - motiváló legyen.
- **A tanórai munka a tanulmányi munka részét képezi, a tanulási folyamat legfontosabb állomása. A kiemelkedő órai teljesítményt a szaktanárok jutalmazhatják. A passzív, destruktív, órai hozzáállás („munka”), a magatartás vagy szorgalom értékelésében jelenik meg, attól függően, hogy destruktívitásával zavarja-e a tanórát. A tanórán kiadott gyakorlati feladatok megoldását a szaktanárok osztályzattal értékelhetik.**
- Egy-egy témakör lezárását követően évfolyamonként minden tantárgyból témazáró dolgozatot (mérés) kell íratni. A témazárót elő kell készíteni. A heti egy órás tantárgyak (bontott tantárgyaknál is) esetében egy héttel, a magasabb órás számú tantárgyaknál legalább 2 tanórával a dolgozat írása előtt be kell jelenteni a tanulóknak.
- A tudás folyamatos értékelése céljából félévente minden tantárgyból legalább a tárgy heti óraszámánál eggyel több osztályzatot, vagy írásos szóveges értékelést adunk. E szabály alól a heti egy órás tárgyak kivételt képeznek, e tárgyaknál is szükséges a három osztályzat, vagy szóveges értékelés megléte a tanuló lezárásához.
- Alsó évfolyamokon naponta 1, felső évfolyamokon maximum 2 témazáró dolgozatot lehet íratni. **Ha a tanuló a témazárót hiányzása miatt nem írja meg, azt pótolnia kell.** Hiányzás esetén a tananyagban való lemaradást pótolni kell. A szaktanár a pótlás határidejét a távollét időtartamától, a pótlásra szoruló tananyag mennyiségétől függően a visszaérkezést követően két héten belül köteles meghatározni. Tartós betegség vagy távollét esetén az egyéni elbírálás biztosított. A dolgozatokra az elérhető és az elért pontszámot, százalékot rá kell írni.

- A félévi (január), év végi (május vége) felmérések, témazáró dolgozatok a tanulók átfogó ismereteiről adnak képet, ezért a tantárgyi érdemjegy kialakításánál kétszeres súllyal szerepelnek, az **e-naplóban** ennek megfelelően vannak beállítva.
- A témazáró dolgozatot úgy kell összeállítani, hogy 40-50 %-ban a minimális követelményeket tartalmazza. A tanuló egy írásbeli vagy szóbeli feleletére (magyar nyelv és irodalom írásbeli kivételével) csak egyetlen osztályzat adható. Tört osztályzatot nem adunk.
- Az írásbeli számonkérések, dolgozatok javítását 10 tanítási napon belül el kell végezni, a dolgozatokat ki kell osztani. Ettől csak komoly indoklással lehet eltérni (pl.: betegség).
- A kiosztott dolgozatokat a tanulók nem vihetik haza, azokat az iskola egy évig megőrzi. A dolgozatba a szülőnek az iskolában betekintési joga van.
- **A félévi és év végi értékelés** alapja a félév, vagy az év során elért tanulói eredmény. A féléves és év végi értékelés az adott időszakban elért osztályzatok (eredmény) alapján történik. (2011. évi CXCV. törvény 54. §: A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.) Az átlagszámításnál a kerekítés szabálya szerint, 0,50-től felfelé kerekítünk.

A beszámoltatás (mérés) formái

folyamatos megfigyelés:

(órai munka, aktivitás, füzetvezetés, **házi feladat**)

- szóban (pozitív megerősítés, korrigálás),
- pontozás (egységes szempontok alapján)

szóbeli:

- felelet
- kiselőadás
- csoportmunka
- hangos olvasás
- önálló ismeretszerzés
- memoriter
- topográfia.

Követelmények:

- a lényeg kiemelése
- logikusan felépített, folyamatos előadásmód
- szakkifejezések alkalmazása
- nyelvhelyesség és nyelvtani szempontból jól megfogalmazott mondatok
- helyes hangerő, testtartás, tekintettartás
- önértékelés

írásbeli:

- írásbeli felelet (fogalmak, évszámok, szódolgozat,...), egy órai tananyag ellenőrzése, esszé (történelem, magyar irodalom tárgyakból 7.osztálytól) fogalmazás, helyesírás, vázlat és jegyzetkészítés, értő olvasás, beszámoló,
- témazáró dolgozat,
- kompetenciasor eredményének a tanulók évközi teljesítményének értékelése során történő figyelembevétele, tekintettel arra, hogy kompetenciamérésnél alkalmazott tantárgyi feladatsorok egyeznek a helyi tantervben az adott évfolyam tekintetében meghatározott tantárgyi követelményekkel.
- félévi – év végi felmérés

Követelmények:

- lényegkiemelés
- tananyagtartalom
- pontos megfogalmazás, logikus felépítés, tagolás, indoklás
- szakkifejezések használata
- műveletek ismerete és használata
- gondolatgazdagság
- egyéni stílus
- igényes íráskép (külön értékelendő, nem része a tárgyi tudásnak)
- egyértelmű javítás

A munkaközösségeknek minden tanévben meg kell határozni az adott tantárgy, tananyag értékeléshez használható határszázalékokat, azokat a tanmenetekben rögzíteni kell. A határszázalékok nyilvánosak, azokat az iskola a honlapján (www.munkacsysuli.hu) a „Dokumentumok” oldalon közzéteszi legkésőbb minden tanév szeptember 15-ig.

Az írásbeli számonkérésekkor bármilyen fegyelmezetlenség esetén a tanuló befejezi a munkát, és az addig elvégzett teljesítménye kerül értékelésre. Csalásért elégtelen osztályzat jár.

munkafolyamat végzése:

- munkadarab készítése, kísérlet, rajz, műszaki rajz, modellezés, testnevelési gyakorlat végzése, művek interpretálása, improvizáció

Követelmények:

- igényes tervezés
- pontosság
- anyag- és energiatakarékosság
- alkalmazkodás az emberi mértékekhez
- esztétikus forma
- stílusos interpretálás és improvizáció

Tantárgyi vizsgák a 8. évfolyam végén

A vizsgáztatással eleget teszünk azon célkitűzésünknek, hogy tanulóinkat a lehető legjobban készítsük fel a középszintű tanulmányokra (rendszerező ismételés, rutin a vizsgahelyzetben).

A vizsgára kapott érdemjegy az év végi érdemjegybe az év végi felmérésekhez hasonlóan – legalább kétszeres súllyal számít be.

Amennyiben a vizsgára kapott érdemjegy 1 (elégtelen), úgy a vizsgát 1 héten belül a tanulónak meg kell ismételnie.

A vizsgán kapott eredményéről a tanuló a bizonyítványhoz csatolt tanúsítványt kap.

- Kötelező tantárgyak:

- matematika írásbeli
- magyar irodalom szóbeli.

- Választható tantárgyak:

a.) írásbeli:

- magyar nyelv	- földrajz,
- kémia,	- biológia,
- fizika,	- informatika (gyakorlati)

b.) szóbeli:

- idegen nyelv,
- történelem

Az egyéni munkarendű tanuló teljesítményének ellenőrzése, értékelése

- A magántanulóra elkészített tanmenet, fejlesztési terv összeállításakor a tanulóról kapott **szakértői javaslatot** kell figyelembe venni.
- Év elején a tanulóval ismertetni kell tantárgyanként a követelményrendszert.
- Az egyéni munkarendű tanuló a tanult tantárgyakból félévi és év végi vizsgát köteles tenni.
- Év közben a számonkérés egyéb formáit (felelet, témazáró, írásbeli számonkérés, stb.) alkalmazni lehet.
- Az írásbeli és szóbeli házi feladatok feladásánál fokozottan figyelni kell azok pontos számonkérésére, ellenőrzésére.
- Amennyiben a szakértői javaslat lehetővé teszi, érdemes és hasznos az **egyéni munkarendű tanulót** – ha csak néhány tanóra erejéig is – bevonni az osztályközösség munkájába. Ezáltal jobban szembesül saját tudásával, énképe egészségesebben alakul.
- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében mindvégig szem előtt kell tartani – a tantárgyi követelmények teljesítése mellett – a szakértői javaslat sajátos fejlesztési feladatait.

A tanulók teljesítményének értékelése

1. A jogszabályi háttér – 2011. évi CXCV. törvény 54. §

(1) A pedagógus – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Értesítő gyakrabban is készülhet az intézmény pedagógia programja szerint. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

(2) Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

(3) Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

(4) A második évfolyam végén és a magasabb évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló értékelésére – jóváhagyott kerettanterv vagy az oktatásért felelős miniszter engedélyével – az iskola pedagógiai programja a (2) bekezdésben meghatározottaktól eltérő jelölés, szöveges értékelés alkalmazását is előírhatja.

Ha az iskola nem alkalmazza az (1)–(2) bekezdésben meghatározottakat, de arra iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt szükség van, vagy a szülő vagy a tanuló kérésére köteles a félévi és az év végi minősítést osztályzattal is elvégezni.

Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.

2. A szöveges értékelés

Az 1-2. évfolyamon félévkor és év végén is a (3) bekezdésben foglalt kifejezéseket használva fejezzük ki, hogy a gyermek

- A tantervi követelményeket **kiválóan** teljesítette.
- A tantervi követelményeket **jól** teljesítette.
- A tantervi követelményeket **megfelelően** teljesítette.
- A tanuló **felzárkóztatásra szorul**.

Az előbbi fokozatokat személyre szóló, követelményekhez igazodó, részletes szöveges értékeléssel egészítjük ki az 1-2. évfolyamon.

A jogszabály által nyújtott lehetőségeket kihasználva a 3-8. évfolyamon is bevezettük a tantárgyak egy részének rövid szöveges értékelését a 2015/2016. tanévtől felmenő rendszerben.

A szövegesen értékelt tárgyakat **év közben** folyamatosan, személyre szabottan, szóban és írásban (**e-napló**) is értékeljük.

A szövegesen értékelt tantárgyak:

a) 3-4. évfolyamon

- digitális kultúra
- testnevelés

b) 3-8. évfolyamon

- ének-zene
- technika
- vizuális kultúra
- néptánc/történelmi társastáncok
- környezetvédelem
- etika/hit- és erkölcstan

A szöveges értékelés fokozatai és érdemjegyre való átváltása:

Félévkor és év végén a nevelőtestület döntése alapján a következő rövid, szöveges értékelési fokozatokat használjuk:

- kiváló (jeles, 5)
- jól megfelelt (jó, 4)
- megfelelt (közepes, 3)
- gyenge / passzív / hanyag (elégséges, 2)

3. Az érdemjeggyel történő értékelés

A tanulók teljesítményét a szövegesen értékelt tárgya kivételével év közben szóban, és a 2011. évi CXCV. törvény 54. § (2) bekezdése által meghatározott érdemjeggyel értékeljük:

- Jeles (5)
- Jó (4)
- Közepes (3)
- Elégséges (2)
- Elégtelen (1)

Az osztályzatokat és szöveges értékeléseket a szaktanár rögzíti az **e-naplóban**, ami egyúttal megjelenik a tanulók elektronikus ellenőrzőjében. Szükség esetén a tanuló ellenőrzőjét kinyomtatva hazaküldjük a szülőknek.

Az értékelés fokozatainak részletezése

1. Az érdemjeggyel történő értékelés

Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja az anyagot, mindezt alkalmazni is képes, pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, a saját szavaival is el tudja mondani a lényeget. Tud önállóan, összefüggően beszélni. Kérdéseit bátran megfogalmazza.

Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb elakadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.

Közepes (3): a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Nevelői segítségre szorul (javító kiegészítésre). Ismeretei felszínesek. Önállóan dolgozni, beszélni kevéssé tud. Segítséggel képes megoldani a feladatokat.

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. A fogalmakat nem érti. Gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre.

Elégtelen (1): ha a tantervi minimumkövetelményeinek a nevelői „útbaigazítással” sem tud eleget tenni.

2. A testnevelés osztályzatokkal történő értékelésének, mérésének alapelvei az 5-8. osztályban.

A testnevelés órák alapja a differenciálás, és a motiváció. Folyamatában figyeljük a fejlődést. Munkánk során jellemző a határozott, világos érték és értékelési rendszer közlése. Év elején, az adott sportági blokk előtt, és a tanóra előtt is ismertetjük az értékelés szempontjait, kritériumait. A visszajelzés folyamatos. A testnevelés sarkalatos pontja, hogy a megértés fázisát követően, a gyakorlati megvalósításig kell eljutni a tanulóknak. Az órák fő célja az, hogy a tanulók eljussanak a kineztezia fázisába, vagyis amikor már tudatossá válik a mozdulat vagy a mozgásrendszer. A gyakorlásra szánt idő tervezése alapvető. Az előrelépés, a fejlődés lehetősége és a motiváció egy egységként jelenik meg a munkánk során. A motiváció, olyan viselkedésre készítő belső tényező, ami meghatározza az aktivitást. Fő elvünk, hogy nincs olyan rosszul végzett feladat, aminek elvégzését ne lehetne tovább fejleszteni. A tantervi követelményeket szem előtt tartva, de az egyéni képességeket figyelembe véve történik a tanulók értékelése. Rendszeresen használjuk a fejlesztő eszközöket, melyek sokat segítenek a diákok eredményes munkavégzésében. Segít a figyelem, az akaraterő, a kapcsolatteremtés és kapcsolattartás terén is. Célunk a stressztől mentes környezet megteremtése, az akaraterő fejlesztése, a tanulók egészséges személyiség fejlődése és fizikai eredményessége.

Összességében:

- differenciálás,
- a fokozatosság elve
- közeli célok meghatározása
- folyamatos, motiváló erejű visszajelzések
- a javítás lehetősége
- célunk, hogy a tanulók ne a osztályzatban mérjék a fejlődést, az egészségük és fejlődésük legyen fontos, találjanak rá a mozgás örömére.

3. A szöveges értékelés fokozatainak kifejtése tantárgyanként

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A szóbeli közléseket gyorsan megérti, és pontosan követni tudja. Szókincse gazdag, választékos. Gondolatait összefüggően fogalmazza meg. Hangképzése tiszta. Betűismerete biztos, pontos, hibátlan. Hangos olvasása folyamatos, hibátlan egyszerű, rövid szövegek esetében is. Némán elolvas szavakat, szerkezeteket, mondatokat és rövid szövegeket is. Önállóan és pontosan tudja megoldani a megértésüket ellenőrző feladatokat. A tanult memoritereket hibátlanul idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása szabályos, pontos. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el. Írásbeli munkái szépek, igényesek. Írott és nyomtatott mintáról hibátlanul másol. Tollbamondás utáni írása hibátlan. / <i>Írott és nyomtatott mintáról többnyire hibátlanul másol. Tollbamondás utáni írása többnyire hibátlan. Hibáit a tanító jelölése vagy megadott minta alapján önállóan javítani tudja.</i>
jól megfelelt	A szóbeli közléseket többnyire gyorsan megérti és pontosan követni tudja. / <i>A szóbeli közléseket többnyire gyorsan megérti, törekszik a hallottak pontos követésére.</i> Szókincse korának megfelelő. Gondolatait rövid mondatokkal, egyszerűen fogalmazza meg. Hangképzése tiszta. / <i>Néhány hang képzése még bizonytalan, beszéde érthető. / Sok hangképzési hibája van. / Beszéde rendszeres korrekciót igényel.</i> Betűismerete pontos. Hangos olvasása egyszerű, rövid szövegek esetében is folyamatosságra törekvő, kevés hibát vét. / <i>Egyszerű, rövid szövegeket még nem, de mondatokat képes elolvasni, hangos olvasása folyamatos, hibátlan. / Egyszerű, rövid szövegeket még nem, de mondatokat képes elolvasni, hangos olvasása folyamatosságra törekvő, kevés hibát vét.</i> Némán elolvas szavakat, szerkezeteket, mondatokat és rövid szövegeket is. Önállóan, kevés hibával oldja meg a megértésüket ellenőrző feladatokat. / <i>Némán elolvas szavakat, szerkezeteket, mondatokat. Önállóan, kevés hibával oldja meg a megértésüket ellenőrző feladatokat.</i> A tanult memoritereket kevés hibával idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása kicsit pontatlan. A betűket többnyire helyesen helyezi el a vonalrendszerben. Írásbeli munkái szépek, rendezettek. Írott és nyomtatott mintáról apróbb pontatlansággal másol. Tollbamondás után kevés hibával ír. Hibáit a tanító jelölése vagy megadott minta alapján többnyire önállóan javítani tudja.

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
megfelelt	A szóbeli közléseket csak többszöri ismétlés után érti meg, nem minden esetben tudja a hallottakat pontosan követni. Szóban kérdések segítségével fejezi ki magát, szókinccse gazdagítást igényel. Hangképzése tiszta. / <i>Néhány hang képzése még bizonytalan, beszéde érthető. / Sok hangképzési hibája van. / Beszéde rendszeres korrekciót igényel.</i> Betűismerete néhány esetben bizonytalan. Hangos olvasása egyszerű, rövid szövegek, mondatok esetében megfelelő, több hibát vét. / <i>Csak szavakat, szerkezeteket képes elolvasni, hangos olvasása folyamatos, hibátlan. / Csak szavakat, szerkezeteket képes elolvasni, hangos olvasása folyamatosságra törekvő, kevés hibát vét. / Csak szavakat, szerkezeteket képes elolvasni, hangos olvasása megfelelő, több hibát vét.</i> Némán elolvas szavakat, szerkezeteket, mondatokat és rövid szövegeket is, de a megértésüket ellenőrző feladatokat több hibával oldja meg. Szükség szerint tanítói segítséget igényel. / <i>Némán elolvas szavakat, szerkezeteket, de a megértésüket ellenőrző feladatokat több hibával oldja meg. Szükség szerint tanítói segítséget igényel.</i> A tanult memoriterek szükség szerint segítséggel idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása több esetben pontatlan. A betűket többször helytelenül helyezi el a vonalrendszerben. Írásbeli munkái elfogadhatók, megfelelőek. Írott és nyomtatott mintáról több hibával másol. Tollbamondás után több hibával ír, szükség szerint tanítói segítséget igényel. Hibáit tanítói segítséggel javítani tudja.
gyenge	A szóbeli közléseket nagyon nehezen érti meg. / <i>A szóbeli közléseket nem érti meg.</i> Szóban nehezen fejezi ki magát, szókinccse gazdagítást igényel. Hangképzése tiszta. / <i>Néhány hang képzése még bizonytalan, beszéde érthető. / Sok hangképzési hibája van. / Beszéde rendszeres korrekciót igényel.</i> Betűismerete hiányos, bizonytalan, segítséget igényel. Csak rövid szavakat képes összeolvasni, hangos olvasása akadozó, több esetben betűző. / <i>Az összeolvasás technikáját elsajátította, de betűfelismerése még nem elég gyors és biztos. / Az összeolvasás technikáját még nem sajátította el biztonságosan, de betűfelismerése jó. / Az összeolvasás technikáját még nem sajátította el biztonságosan, és a betűfelismerésben is bizonytalan. / Betűfelismerése nagyon bizonytalan, összeolvasni egyelőre nem tud.</i> Némán elolvas szavakat, szerkezeteket, mondatokat és rövid szövegeket is, de azok megértése bizonytalan. Tanítói segítséggel oldja meg a megértésüket ellenőrző feladatokat. / <i>Némán elolvas szavakat, de azok megértése bizonytalan. Tanítói segítséggel oldja meg a megértésüket ellenőrző feladatokat. / Önálló néma olvasásra az összeolvasási technika bizonytalansága miatt egyelőre nem képes. / Önálló néma olvasásra a betűfelismerés bizonytalanságai miatt egyelőre nem képes.</i> A memoriterek nehezen tanulja meg, segítséggel idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása szabálytalan. Többször figyelmen kívül hagyja a vonalrendszert. Írásbeli munkáinál törekednie kell a rendezettség, igényességre. Írott és nyomtatott mintáról sok hibával másol. Tollbamondás után több hibával ír, tanítói segítséget igényel. Önellenőrzésre, hibajavításra csak segítséggel képes. / <i>Önellenőrzésre, hibajavításra egyelőre még segítséggel sem képes.</i>

2. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A szóbeli közléseket gyorsan megérti és pontosan követni tudja. Szókinccse gazdag, választékos. Gondolatait összefüggően fogalmazza meg. Hangképzése tiszta. Hangos olvasása folyamatos, hibátlan, kifejező. Képes elolvasni rövid szövegeket. Önállóan és pontosan tudja megoldani a megértésüket ellenőrző feladatokat. A tanult memoriterek hibátlanul idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása szabályos, pontos. A betűket a vonalrendszerben helyesen helyezi el. Írásbeli munkái szépek, igényesek. Írástempója lendületes. Írott és nyomtatott mintáról hibátlanul másol. Tollbamondás utáni írása hibátlan. / <i>Írott és nyomtatott mintáról többnyire hibátlanul másol. Tollbamondás utáni írása többnyire hibátlan. Hibáit a tanító jelölése vagy megadott minta alapján önállóan javítani tudja.</i> A tanult anyanyelvi ismereteket hibátlanul alkalmazza.

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
jól megfelelt	A szóbeli közléseket többnyire gyorsan megérti és pontosan követni tudja. / <i>A szóbeli közléseket többnyire gyorsan megérti, törekszik a hallottak pontos követésére.</i> Szókincse korának megfelelő. Gondolatait rövid mondatokkal, egyszerűen fogalmazza meg. Hangképzése tiszta. / <i>Néhány hang képzése még bizonytalan, beszéde érthető. / Sok hangképzési hibája van. / Beszéde rendszeres korrekciót igényel.</i> Hangos olvasása folyamatos, kevés hibát vét. Képes elolvasni rövid szövegeket. Önállóan, kevés hibával oldja meg a megértésüket ellenőrző feladatokat. A tanult memoritereket kevés hibával idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása kicsit pontatlan. A betűket többnyire helyesen helyezi el a vonalrendszerben. Írásbeli munkái szépek, rendezettek. Írástempója jó. Írott és nyomtatott mintáról apróbb pontatlansággal másol. Tollbamondás után kevés hibával ír. Hibáit a tanító jelölése vagy megadott minta alapján többnyire önállóan javítani tudja. A tanult anyanyelvi ismereteket kevés hibával alkalmazza.
megfelelt	A szóbeli közléseket csak többszöri ismétlés után érti meg, nem minden esetben tudja a hallottakat pontosan követni. Szóban kérdések segítségével fejezi ki magát, szókincse gazdagítást igényel. Hangképzése tiszta. / <i>Néhány hang képzése még bizonytalan, beszéde érthető. / Sok hangképzési hibája van. / Beszéde rendszeres korrekciót igényel.</i> Hangos olvasása megfelelő, több hibát vét. Képes elolvasni rövid szövegeket, de a megértésüket ellenőrző feladatokat több hibával oldja meg. Szükség szerint tanítói segítséget igényel. A tanult memoritereket szükség szerint segítséggel idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása több esetben pontatlan. A betűket többször helytelenül helyezi el a vonalrendszerben. Írásbeli munkái elfogadhatók, megfelelőek. Írástempója kicsit lassú. Írott és nyomtatott mintáról több hibával másol. Tollbamondás után több hibával ír, szükség szerint tanítói segítséget igényel. Hibáit tanítói segítséggel javítani tudja. A tanult anyanyelvi ismereteket több hibával alkalmazza, szükség szerint tanítói segítséget igényel.
gyenge	A szóbeli közléseket nagyon nehezen érti meg. / <i>A szóbeli közléseket nem érti meg.</i> Szóban nehezen fejezi ki magát, szókincse gazdagítást igényel. Hangképzése tiszta. / <i>Néhány hang képzése még bizonytalan, beszéde érthető. / Sok hangképzési hibája van. / Beszéde rendszeres korrekciót igényel.</i> Hangos olvasása akadozó, nehézkes, sok hibát vét. A néma olvasással történő felkészülés technikáját még nem sajátította el kellő biztonsággal, és nem törekszik a szöveg megértésére sem. Képes elolvasni rövid szövegeket, de azok megértése bizonytalan. Tanítói segítséggel oldja meg a megértésüket ellenőrző feladatokat. A memoritereket nehezen tanulja meg, segítséggel idézi fel. Betűalakítása, kapcsolása szabálytalan. Többször figyelmen kívül hagyja a vonalrendszert. Írásbeli munkáinál törekednie kell a rendezettségére, igényességre. Írástempója lassú. Írott és nyomtatott mintáról sok hibával másol. Tollbamondás után több hibával ír, tanítói segítséget igényel. Önellenőrzésre, hibajavításra csak segítséggel képes. / <i>Önellenőrzésre, hibajavításra egyelőre még segítséggel sem képes.</i> A tanult anyanyelvi ismereteket nem tudja alkalmazni, tanítói segítséget igényel.

MATEMATIKA

1. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	Számfogalma a 20-as számkörben biztos. Tud számokat növekvő és csökkenő sorrendbe rendezni. Sorozatok szabályát felismeri, és helyesen folytatja. A relációjeleket biztonsággal használja. Megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Képes egyszerű nyitott mondatok minden elemének meghatározására. Összeadást, kivonást, pótlást hibátlanul számol ki. Szöveges feladatokat helyesen értelmez és old meg. Írásképe szép, füzetete tiszta, rendezett. Tanórán figyelme tartós, órai munkában aktívan vesz részt.
jól megfelelt	Számfogalma a 20-as számkörben biztos. Tud számokat növekvő és csökkenő sorrendbe rendezni. Sorozatok szabályát felismeri, és többnyire helyesen folytatja. A relációjeleket biztonsággal használja. Megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Képes egyszerű nyitott mondatok minden elemének meghatározására. Összeadást, kivonást, pótlást kevés hibával számol ki. Szöveges feladatokat általában helyesen értelmez és old meg. Írásképe szép, füzetete tiszta. / <i>Írásképe rendezett, füzetete tiszta.</i> Tanórán figyelme megfelelő, órai munkája megbízható.
megfelelt	Számfogalma a 20-as számkörben biztos. Tud számokat növekvő és csökkenő sorrendbe rendezni. Sorozatok szabályát segítséggel ismeri fel, folytatásában nem következetes. A relációjeleket megfelelően használja. Megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Egyszerű nyitott mondatok minden elemének meghatározásában bizonytalan. Összeadást, kivonást, pótlást hibásan számol ki. Szöveges feladatokat gyakran nem értelmez helyesen, művelettel való felírásában segítségre szorul. Írásképe rendezett. / <i>Írásképe rendezetlen.</i> Tanórán figyelme nem tartós.
gyenge	Számfogalma a 20-as számkörben még nem biztos. Számok növekvő, csökkenő sorrendjét téveszti. Sorozatok szabályát segítséggel ismeri fel, folytatásában nem következetes. A relációjelek használatában még nem biztos. Többnyire megkülönbözteti a páros és páratlan számokat. Egyszerű nyitott mondatok minden elemének meghatározásában bizonytalan. Összeadást, kivonást, pótlást sok hibával számol ki. Szöveges feladatokat gyakran nem értelmez helyesen, művelettel való felírását nem tudja. Írásképe rendezett. / <i>Írásképe rendezetlen.</i> Tanórán figyelme nem tartós.

2. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	Számfogalma a 100-as számkörben biztos. Számok alaki- és helyi értékét pontosan határozza meg. Meg tudja nevezni a számok egyes és tízes számszomszédjait. Páros és páratlan számokat megkülönböztet. Az összeadása és kivonása száz-as számkörben hibátlan. A szorzó- és bennfoglaló táblákat gyorsan és hibátlanul tudja. Sorozatok szabályát önállóan megállapítja, és helyesen folytatja. Nyitott mondatok minden elemét fel tudja sorolni. Szöveges feladatokat helyesen értelmez és old meg. Mértékegységek közötti összefüggéseket érti és pontosan vált. Írásképe szép, füzetete tiszta, rendezett. Tanórán figyelme tartós, órai munkában aktívan vesz részt.
jól megfelelt	Számfogalma a 100-as számkörben biztos. Számok alaki- és helyi értékét pontosan határozza meg. Meg tudja nevezni a számok egyes és tízes számszomszédjait. Páros és páratlan számokat megkülönböztet. Az összeadást és kivonást száz-as számkörben néhány hibával számol ki. A szorzó- és bennfoglaló táblákat megfelelő tempóban és kevés hibával tudja. Sorozatok szabályát általában önállóan megállapítja, és helyesen folytatja. Nyitott mondatok minden elemét fel tudja sorolni. Szöveges feladatokat az esetek többségében helyesen értelmez és old meg. Mértékegységek közötti összefüggéseket érti és kevés hibával vált. Írásképe szép, füzetete tiszta. / <i>Írásképe rendezett, füzetete tiszta.</i> Tanórán figyelme megfelelő, órai munkája megbízható.

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
megfelelt	Számfogalma a 100-as számkörben biztos. Számok alaki- és helyi értékét pontatlanul határozza meg. A számok egyes és tízes számszomszédjainak megnevezésében ritkán téveszt. Páros és páratlan számokat megkülönböztet. Gyakori tévesztéssel, pontatlanul ad össze, illetve von ki kétjegyű számokat. A szorzó- és bennfoglaló táblákat lassú tempóban és sok hibával tudja. Sorozatok szabályát segítséggel képes felismerni és folytatni. Nyitott mondatok nem minden elemét tudja felsorolni. Szöveges feladatok értelmezése nehézséget okoz, megoldásában gyakran önállóan. Mértékegységek közötti összefüggéseket nem mindig érti és sok hibával vált. Írásképe rendezett. / <i>Írásképe rendezetlen.</i> Tanórán figyelme nem tartós.
gyenge	Számfogalma a 100-as számkörben nem biztos. Számok alaki- és helyi értékét pontatlanul határozza meg. A számok egyes és tízes számszomszédjainak megnevezésében gyakran téveszt. Páros és páratlan számokat megkülönböztet. A kétjegyű számok összeadásában és kivonásában sok hibát vét. A szorzó- és bennfoglaló táblákat lassú tempóban és sok hibával tudja. Sorozatok szabályát segítséggel képes felismerni és folytatni. Nyitott mondatok nem minden elemét tudja felsorolni. Szöveges feladatokat önállóan nem képes értelmezni és megoldani. Mértékegységek közötti összefüggéseket nem érti. Írásképe rendezett. / <i>Írásképe rendezetlen.</i> Tanórán figyelme nem tartós.

DIGITÁLIS KULTÚRA

3-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A digitális kultúra körébe tartozó tevékenységeket, feladatokat szívesen végzi. Órai munkája aktív. A feladatokat megérti, önállóan is jól dolgozik. Megfelelő-en kezeli a számítógépes eszközöket. Önállóan képes egyszerű algoritmusokat végrehajtani. Produktumait önállóan tudja elkészíteni.
jól megfelelt	A digitális kultúra körébe tartozó tevékenységeket, feladatokat általában szívesen végzi. Órai munkája többnyire aktív. A feladatokat megérti, az esetek többségében önállóan is jól dolgozik. / A feladatokat megérti, megoldásukhoz kevés nevelői segítséget igényel. Rendszerint megfelelően kezeli a számítógépes eszközöket. Általában önállóan képes egyszerű algoritmusokat végrehajtani. Produktumait önállóan, kevés tanítói segítséggel tudja elkészíteni.
megfelelt	A digitális kultúra körébe tartozó tevékenységek, feladatok iránti érdeklődését fel lehet kelteni. / A digitális kultúra körébe tartozó tevékenységek iránti érdeklődése egyelőre ingadozó. Munkavégzés előtt és közben gyakori biztatást és segítséget igényel. / Vonakodva vesz részt a technikai jellegű tevékenységekben. Szükség szerint bátorításra, segítségre szorul. Órai munkája megfelelő. A feladatok megoldásához szükség szerint nevelői segítséget igényel. A számítógépes eszközöket még nem minden esetben tudja segítség nélkül kezelni. Egyszerű algoritmusok végrehajtásához szükség szerint nevelői segítséget igényel. Produktumait részben önállóan, részben tanítói segítséggel tudja elkészíteni. A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.
gyenge	A digitális kultúra körébe tartozó tevékenységek, feladatok iránti érdeklődése nehezen kelthető fel, gyakori biztatást igényel. Órai munkája hullámzó. A feladatokat csak segítséggel tudja megoldani. Segítséggel kezeli a számítógépes eszközöket. Segítséggel képes egyszerű algoritmusokat végrehajtani. Produktumait csak tanítói segítséggel tudja elkészíteni. A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.

ÉNEK-ZENE

1-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A zenét szereti, élvezi, a feladatokat társaival együtt szívesen végzi. Órai munkája aktív. Szívesen vesz részt az énekes-mozgásos játékokban. Zenei hallása kiváló, az ismert és gyakorolt dalokat tisztán, pontosan adja elő egyénileg is. / <i>Zenei hallása jó, az ismert és gyakorolt dalokat többnyire tisztán, pontosan adja elő egyénileg is.</i> A tanult dallam és ritmikai elemeket ismeri, pontosan olvassa, írja. / <i>A tanult dallam és ritmikai elemeket ismeri, többnyire pontosan olvassa, írja. Tévesztését javítani tudja.</i> A zeneműveket figyelmesen hallgatja. A többször meghallgatott műveket felismeri, a megszólaló hangszereket meg tudja nevezni.
jól megfelelt	A zenét szereti, élvezi, a feladatokat társaival együtt rendszerint szívesen végzi. Órai munkája jellemzően aktív. Többnyire szívesen vesz részt az énekes-mozgásos játékokban. Zenei hallása jó, az ismert és gyakorolt dalokat a közösségben általában tisztán énekli. A tanult dallam és ritmikai elemeket ismeri, kevés hibával olvassa, írja. Tévesztését javítani tudja. A zeneműveket figyelmesen hallgatja. A többször meghallgatott műveket általában felismeri, a megszólaló hangszereket többnyire meg tudja nevezni.
megfelelt	Érdeklődését, figyelmét a zene iránt általában fel lehet kelteni, és ébren lehet tartani, de a feladatokban való részvételhez bátorítást igényel. / <i>A zenét szereti, élvezi, de a feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i> Órai munkája megfelelő. Az énekes-mozgásos játékokba visszafogottan kapcsolódik be. / <i>Kötelességszerűen vesz részt az énekes-mozgásos játékokban.</i> Zenei hallása fokozatosan fejlődik, de az ismert és gyakorolt dalokat egyelőre időnként pontatlanul / bátortalanul énekli. A tanult dallam és ritmikai elemek ismerete bizonytalan, azok olvasását, írását szükség esetén segítséggel végzi. A zeneművek hallgatása közben figyelme elkalandozik. A meghallgatott művek felismerésében, a megszólaló hangszerek megnevezésében bizonytalan, szükség szerint segítséget igényel.
hanyag	Érdeklődését, figyelmét a zene iránt általában fel lehet kelteni, de a feladatokban való részvételhez sok bátorítást igényel. / <i>Érdeklődését, figyelmét nehéz a zene iránt felkelteni és ébren tartani.</i> / <i>A zenét szereti, élvezi, de a feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i> Órai munkája hullámzó. Az énekes-mozgásos játékokba nem kapcsolódik be szívesen. / <i>Vonakodva vesz részt az énekes-mozgásos játékokban.</i> Zenei hallása fejlesztést igényel. Az ismert és gyakorolt dalokat segítséggel énekli el. A tanult dallam és ritmikai elemek ismerete bizonytalan, azok olvasását, írását segítséggel végzi, fejlesztésre szorul. A zeneművek hallgatása közben figyelme elkalandozik. / <i>Zeneművek hallgatásánál nem mutat különösebb érdeklődést.</i> A meghallgatott művek felismerésében, a megszólaló hangszerek megnevezésében bizonytalan, segítséget igényel.

5-8. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	Éneklés: A dalokat hibátlanul, kifejezően, megfelelő tempóban és ritmusban, önállóan énekli hallás után, emlékezetből. Zenei hallás: A tanult ritmusértékeket és –képleteket hibátlanul felismeri, olvassa, kiválóan alkalmazza. Zenei olvasás-írás: A tanult dallam- és ritmuselemeket hibátlanul felismeri betűkottáról és hangjegyről. Az ABC- s hangokat önállóan megnevezi. Variációkat szerkeszt a tanult ütemes terjedelemben a tanult ritmuselemekkel. Kvintváltó dallamot improvizál (megadott formaelemekkel, kezdő sor alapján). Zeneértés: A meghallgatott zeneműveket hibátlanul felismeri, stílusba besorolva megnevezi. A művekben megszólaló hangszereket megnevezi.

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
jól megfelelt	Éneklés: A dalokat jól, kifejezően, megfelelő tempóban és ritmusban, szívesen énekl hallás után, emlékezetből. Zenei hallás: A tanult ritmusértékeket és –képleteket kevés hibával felismeri, olvassa, jól alkalmazza. Zenei olvasás-írás: A tanult dallam- és ritmuselemeket kevés hibával felismeri betűkottáról és hangjegyről. Az ABC- s hangokat megnevezi, leírja G- kulcsban. Variációkat szerkeszt a tanult ütemes terjedelemben a tanult ritmuselemekkel. Dallamot improvizál (megadott formaelemekkel, kezdő sor alapján). Zeneértés: A meghallgatott zeneműveket kevés hibával felismeri, stílusba besorolva megnevezi. Megfogalmazza észrevételeit. A művekben megszólaló hangszereket megnevezi.
megfelelt	Éneklés: A dalokat kevés hibával / segítséggel énekl hallás után és emlékezetből. Zenei hallás: A tanult ritmusértékeket és –képleteket segítséggel ismeri fel, olvassa, általában jól alkalmazza. Zenei olvasás-írás: A tanult dallam- és ritmuselemeket sok hibával ismeri fel betűkottáról és hangjegyről. Segítséggel az ABC - s hangokat megnevezi. Variációkat szerkeszt a tanult ütemes terjedelemben a tanult ritmuselemekkel. Dallamot improvizál (megadott formaelemekkel, kezdő sor alapján). Zeneértés: A meghallgatott zene - műveket sok hibával, segítséggel felismeri, stílusba besorolva megnevezi. A művekben megszólaló hangszereket megnevezi.
hanyag	Éneklés: A dalokat sok hibával/ csak csoportban énekl hallás után, emlékezetből. Zenei hallás: A tanult ritmusértékeket és –képleteket segítséggel ismeri fel / hibákkal olvassa, alkalmazza Zenei olvasás-írás: A tanult dallam- és ritmuselemeket segítséggel / sok hibával ismeri fel betűkottáról és hangjegyről. Segítséggel az ABC- s hangokat megnevezi. Zeneértés: A meghallgatott zeneműveket sok hibával, segítséggel felismeri, stílusba besorolva megnevezi. Észrevételeit nem tudja önállóan megfogalmazni. A művekben megszólaló hangszereket megnevezi.

ETIKA

1-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A tanórai tevékenységekbe szívesen kapcsolódik be. Aktívan vesz részt a beszélgetésekben. Véleményével gazdagítja a témák feldolgozását. A tanult viselkedési normákat alkalmazza a gyakorlatban. Társaihoz való viszonya pozitív, együttműködő. Aktívan vesz részt a csoport munkájában. / <i>Csoportját ötletekkel segíti.</i>
jól megfelelt	A tanórai tevékenységekbe szívesen kapcsolódik be. Többnyire aktívan vesz részt a beszélgetésekben. Törekszik véleményével gazdagítani a témák feldolgozását. A tanult viselkedési normákat alkalmazza a gyakorlatban. / <i>A tanult viselkedési normákat többnyire alkalmazza a gyakorlatban.</i> Társaihoz való viszonya együttműködő. Végrehajtja a csoport által rá bízott feladatokat. <i>Nyitottabbá vált. / Önismerete, önreflexiója fejlődik. / Társai iránti érdeklődése nő. / Önfegyelme javul. / Önkifejezése bővül. / Vitakultúrája fejlődik. / Együttműködése javul.</i>
megfelelt	A tanórai tevékenységekben általában részt vesz. A beszélgetésekbe nehéz számára bekapcsolódni. Véleményét, gondolatait biztatásra mondja el. A tanult viselkedési normákat alkalmazza a gyakorlatban. / <i>A tanult viselkedési normák alkalmazására még többször kell figyelmeztetni.</i> Társaihoz való viszonya, együttműködése megfelelő. / <i>Nehezen vonható be a közös munkavégzésbe.</i> <i>Nyitottabbá vált. / Önismerete, önreflexiója fejlődik. / Társai iránti érdeklődése nő. / Önfegyelme javul. / Önkifejezése bővül. / Vitakultúrája fejlődik. / Együttműködése javul.</i>

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
passzív	A tanórai tevékenységekben nem vesz rész szívesen. / <i>Vonakodva vesz részt a tanórai tevékenységekben.</i> A beszélgetésekbe ritkán kapcsolódik be. / <i>A beszélgetésekbe nem kapcsolódik be.</i> Véleményét, gondolatait nehezen fogalmazza meg, igényli a segítséget, bátorítást. A tanult viselkedési normákat alkalmazza a gyakorlatban. / <i>A tanult viselkedési normákat a gyakorlatban nehezen alkalmazza.</i> A társaival való együttműködés nehéz a számára. / <i>Nehezen vonható be a közös munkavégzésbe.</i> / <i>Hátráltatja a csoport munkáját.</i> Nyitottabbá vált. / <i>Önismerte, önreflexiója fejlődik.</i> / <i>Társai iránti érdeklődése nő.</i> / <i>Önfegyelme javul.</i> / <i>Önkifejezése bővül.</i> / <i>Vitakultúrája fejlődik.</i> / <i>Együttműködése javul.</i>

5-8. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A tanítási órákon érdeklődő, aktív. A tanórai tevékenységekbe szívesen bekapcsolódik. A feldolgozásra kerülő témáknál hozzászólásaiban pontos fogalmakat használ. Feladatmegoldásában igényes. A tanórákon társaihoz való viszonya pozitív, kooperativitása kiemelkedő.
jól megfelelt	A tanítási órákon többnyire érdeklődő. A feldolgozásra kerülő témákhoz hozzászól. Feladatmegoldásában megfelelő. Foglalkozásokon társaihoz való viszonya pozitív, csoportjával jól együttműködik.
megfelelt	A tanórai tevékenységekben általában részt vesz. Nehéz számára bekapcsolódni a beszélgetésekbe. Véleményét, gondolatait biztatásra mondja el. Társaihoz való viszonya, együttműködése megfelelő. Végrehajtja a csoport által rá bízott feladatokat.
passzív	A tanítási órákon passzív, a tanórai tevékenységekben nem vesz részt. A feldolgozásra kerülő témák iránt nem érdeklődik. A beszélgetésekbe ritkán kapcsolódik be. Feladatokat nem szívesen vállal. Foglalkozásokon társaihoz való viszonya nem pozitív, csoportjával nem vagy nehezen működik együtt.

KÖRNYEZETVÉDELEM

3-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A foglalkozásokon érdeklődő, aktív. Feladatmegoldásaiban alapos, kreatív. Élő és élettelen környezetére, annak védelmére az iskolában és az iskolán kívül is mindenkor tudatosan figyel. Környezetvédelmi projektekből, programokból szívesen, aktívan vesz részt. / <i>Környezetvédelmi projektekből, programokból aktívan vesz részt, ezek szervezésében, lebonyolításában is szívesen tevékenykedik.</i> Társaihoz való viszonya pozitív, együttműködő, a közös feladatokban erősíti a csoportot. <i>Közös beszélgetések során a természeti és társadalmi jelenségekkel kapcsolatban van önálló véleménye.</i>
jól megfelelt	A foglalkozásokon érdeklődő, aktív. Feladatait gondosan, lelkiismeretesen végzi. Élő és élettelen környezetére, annak védelmére az iskolában és az iskolán kívül is egyre tudatosabban figyel. Környezetvédelmi projektekből, programokból szívesen vesz részt. Társaihoz való viszonya együttműködő. <i>Közös beszélgetések során a természeti és társadalmi jelenségekkel kapcsolatban egyre gyakrabban fogalmazza meg önálló véleményét.</i>

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
megfelelt	A foglalkozásokon érdeklődése, aktivitása változó. Feladatmegoldásaiban időnként felületes. Élő és élettelen környezetére, annak védelmére az iskolában és az iskolán kívül még nem elég tudatosan figyel. Környezetvédelmi projektekben, programokban részt vesz. Társaihoz való viszonya, együttműködése megfelelő. <i>Közös beszélgetések során a természeti és társadalmi jelenségekkel kapcsolatban egyelőre ritkán fogalmaz meg önálló véleményt.</i> <i>A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i>
passzív	A foglalkozásokon érdeklődése nehezen kelthető fel. Feladatait figyelmetlenül, vonakodva végzi. Élő és élettelen környezetére, annak védelmére az iskolában és az iskolán kívül még nem figyel tudatosan. Környezetvédelmi projektekben, programokban nem szívesen vesz részt. A társaival való együttműködés nehéz a számára. <i>Közös beszélgetések során a természeti és társadalmi jelenségekkel kapcsolatban még nem fogalmazza meg saját véleményét.</i> <i>A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i>

5-8. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A tanítási órákon érdeklődő, aktív. A feldolgozásra kerülő témákhoz hozzászólásaiban pontos fogalmakat használ. Önállóan végez megfigyeléseket, kísérleteket. A konkrét tapasztalatokból képes általánosítani. Feladatmegoldásaiban minden lényeges elem megtalálható, kreatív. Foglalkozásokon a társaihoz való viszonya pozitív, kooperativitása kiemelkedő. Környezetvédelmi projektek, feladatok szervezésében, lebonyolításában aktívan részt vesz.
jól megfelelt	A tanítási órákon többnyire érdeklődő. A feldolgozásra kerülő témákhoz hozzászól. Bemutatás után kisebb tanári segítséggel végez megfigyeléseket, vizsgálatokat, kísérleteket. Társaihoz való viszonya, kooperativitása megfelelő. Környezetvédelmi projektek, feladatok szervezésében, lebonyolításában részt vesz.
megfelelt	A tanítási órákon általában érdeklődő. A feldolgozásra kerülő témákhoz ritkán szól hozzá. Bemutatás után tanári segítséggel végez megfigyeléseket, vizsgálatokat, kísérleteket. Társaihoz való viszonya, kooperativitása általában megfelelő. Környezetvédelmi projektek, feladatok szervezésében, lebonyolításában részt vesz.
passzív	A tanuló csak tanári segítséggel képes a megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek elvégzésére. Munkáiban, feladatmegoldásaiban egészében és részleteiben is hibák találhatók. Foglalkozásokon többnyire passzív. Társaihoz való viszonya negatív, általában nem együttműködő. Környezetvédelmi projektek, feladatok szervezésében, lebonyolításában nem szívesen vesz részt.

NÉPTÁNC

1-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	Szívesen vesz részt az énekes-mozgásos játékokban. Órai munkája aktív. A tanult népi játékokat, fogalmakat, énekeket, néphagyományokat ismeri. A tánc lépéseket jó ritmusban végzi, képes a társakkal való együttmozgásra, tempótartásra, éneklésre.
jól megfelelt	Többnyire szívesen vesz részt az énekes-mozgásos játékokban. Órai munkája jellemzően aktív. A tanult népi játékokat, fogalmakat, énekeket, néphagyományokat az esetek többségében ismeri. A tánc lépéseket rendszerint jó ritmusban végzi, képes a társakkal való együttmozgásra, tempótartásra, éneklésre.

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
megfelelt	Az énekes-mozgásos játékokba visszafogottan kapcsolódik be, bátorítást igényel. / <i>Az énekes-mozgásos játékokba szívesen kapcsolódik be, de időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel. / Kötelességszerűen vesz részt az énekes-mozgásos játékokban. Órai munkája megfelelő. A tanult népi játékok, fogalmak, énekek, néphagyományok felismerése bizonytalan, szükség szerint segítséget igényel. A tánclépéseket néha pontatlanul végzi, nem minden esetben képes a társakkal való együttmozgásra, tempótartásra, éneklésre. / A tánclépéseket néha pontatlanul végzi, de törekszik a társakkal való együttmozgásra, tempótartásra, éneklésre. / A tánclépéseket néha pontatlanul végzi, de egyre tudatosabban igyekszik a többiekkel összhangban mozogni, énekelni. Fokozatosan fejlődik.</i>
passzív	Az énekes-mozgásos játékokba nem kapcsolódik be szívesen. / <i>Az énekes-mozgásos játékokba szívesen kapcsolódik be, de időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel. / Vonakodva vesz részt az énekes-mozgásos játékokban.</i> Órai munkája hullámzó. A tanult népi játékok, fogalmak, énekek, néphagyományok felismerése bizonytalan, segítséget igényel. A tánclépéseket pontatlanul végzi, a társakkal való együttmozgásban, tempótartásban, éneklésben még bizonytalan. Figyelmének összpontosításával nagyfokú fejlődés lenne elérhető.

5-8. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A tanult népi játékokat, fogalmakat, énekeket, néphagyományokat ismeri, a tánclépéseket jó ritmusban végzi, a foglalkozásokon aktív, példamutató, szívesen táncol.
jól megfelelt	A tanult népi játékokat, fogalmakat, néphagyományokat felismeri, a tánclépéseket néha pontatlanul végzi, aktív, szívesen táncol.
megfelelt	A tanult népi játékokat, fogalmakat, néphagyományokat felismerése bizonytalan, a tánclépéseket néha pontatlanul végzi, aktivitása változó.
passzív	A tanult népi játékokat, fogalmakat, néphagyományokat nem ismeri, a tánclépéseket pontatlanul végzi, a foglalkozásokon passzív.

TECHNIKA

1-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A technikai jellegű tevékenységeket szívesen végzi. Órai munkája aktív. A tanult anyagok tulajdonságait jól, megbízhatóan ismeri. A munkafolyamatokat pontosan el tudja mondani. Az eszközöket ügyesen, rendeltetésszerűen, biztonságosan használja. A technikaórán készülő munkadarab tervezésében kreatív. Munkadarabjai igényesek és egyediak, munkája tiszta, pontos, tetszetős. Ügyel a takarékosagra.
jól megfelelt	A technikai jellegű tevékenységeket általában szívesen végzi. / <i>A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődését fel lehet kelteni. Munkavégzés előtt és közben időnként biztatást igényel.</i> Órai munkája többnyire aktív. A tanult anyagok tulajdonságait jól ismeri. A munkafolyamatokat, szükség szerint kis segítséggel, jól el tudja mondani. Az eszközöket ügyesen, megfelelően használja. A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésben többnyire igényes és pontos. Törekszik a takarékosagra.

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
megfelelt	A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődését fel lehet kelteni. / <i>A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődése egyelőre ingadozó. Munkavégzés előtt és közben gyakori biztatást és segítséget igényel. / Akarati viszonyulása hullámzó, néha kedvetlen. / Vonakodva vesz részt a technikai jellegű tevékenységekben. Szükség szerint bátorításra, segítségre szorul. Órai munkája megfelelő. A tanult anyagok tulajdonságait felületesen ismeri, bizonytalan. A munkafolyamatokat szükség szerint tanítói segítséggel tudja elmondani. Az eszközök használatában időnként bizonytalan, szükség szerint segítséget igényel. A technikaórán készülő munkadarabot türelmesen készíti el, de nem mindig pontos a kivitelezésben. / A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésekor türelme, pontosságra törekvése változó. / A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésekor időnként felületes, kapkodó. Még nem minden esetben törekszik a takarékosagra. A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i>
hanyag	A technikai jellegű tevékenységek iránti érdeklődése nehezen kelthető fel. Munkavégzése előtt és közben gyakori biztatást igényel. / <i>Vonakodva vesz részt a technikai jellegű tevékenységekben. Gyakran bátorításra, segítségre szorul. Órai munkája hullámzó. A tanult anyagok tulajdonságaira vonatkozó ismeretei bizonytalanok, felidézésükben tanítói segítséget igényel. A munkafolyamatokat segítséggel tudja elmondani. Az eszközök használatában bizonytalan, munka közben sok segítséget igényel. A technikaórán készülő munkadarabot türelmesen készíti el, de a kivitelezésben pontatlan, segítséget igényel. / A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésekor türelme, pontosságra törekvése változó, segítséget igényel. / A technikaórán készülő munkadarab kivitelezésekor időnként felületes, kapkodó, segítséget igényel. Még nem tud takarékosagra törekvően dolgozni. A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i>

5-7. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A tanult természetes és mesterséges anyagokat az átlagnál jobban ismeri, egyszerű műveleti algoritmusokat értelmezni és végrehajtani önállóan képes. A megismert anyagokkal, szerszámokkal balesetmentesen, szakszerűen, kreatívan dolgozik, munkavégzése önálló, alkotó. Az információátvitel- és továbbítás eszközeit, az audiovizuális eszközöket életkorának megfelelően biztonságosan kezeli. A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait ismeri, alkalmazza. Társaihoz való viszonya kiemelkedő, segítő szándékú.
jól megfelelt	A tanult természetes és mesterséges anyagokat jól ismeri, egyszerű műveleti algoritmusokat értelmezni és végrehajtani nagyrészt önállóan képes. Anyagokat jól formáz, a szerszámokkal balesetmentesen, szakszerűen dolgozik. Munkavégzése gondos, pontos. Az információátvitel- és továbbítás eszközeit, az audiovizuális eszközöket biztonságosan kezeli. A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait ismeri, alkalmazza. Társaihoz való viszonya pozitív.
megfelelt	A tanult természetes és mesterséges anyagokat az átlagnak megfelelően ismeri, egyszerű műveleti algoritmusokat értelmezni és végrehajtani segítséggel képes. A megismert anyagok megmunkálásakor kisebb hibákkal formáz, a munkavégzésben segítségre szorul. Az informatikai és audiovizuális eszközök használatánál irányítani szükséges. A gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak betartására néha figyelmeztetni kell. Társaihoz való viszonya megfelelő, általában együttműködő.
hanyag	A tanult természetes és mesterséges anyagokat felületesen ismeri, egyszerű műveleti algoritmusokat értelmezni és végrehajtani állandó odafigyelés mellett képes. Anyagokat az átlagnál gyengébben formáz, munkavégzése önállótlan, hanyag. A közlekedési szabályok betartására sokszor kell figyelmeztetni. Társaival nem együttműködő, az órákon passzív.

TESTNEVELÉS

1-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A tanórai munkában aktívan vesz részt, a mozgásos tevékenységeket örömmel végzi. Téri tájékozódása biztos. Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása összerendezett, harmonikus. Állóképessége, cselekvésgyorsasága kiváló. A gyakorlatokat könnyen, jól sajátítja el. A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait érti és betartja, társaival együttműködő. / <i>Konfliktushelyzetben is sportszerűen viselkedik. A tanórai feladatokban fegyelmezetten vesz részt. Felszerelése hiánytalan.</i>
jól megfelelt	A tanórai munkában többnyire aktívan vesz részt, a mozgásos tevékenységeket az esetek nagy részében örömmel végzi. Téri tájékozódása biztos. Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása többnyire összerendezett. Állóképessége, cselekvésgyorsasága jó. A gyakorlatokat többnyire könnyen sajátítja el. A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait érti és általában igazodik ezekhez, társaival többnyire együttműködő. A tanórai feladatokban többnyire fegyelmezetten vesz részt. Felszerelése hiánytalan. / <i>Felszerelése többnyire hiánytalan.</i>
megfelelt	A tanórai munkában általában aktívan vesz részt, nem minden fajta mozgásos tevékenységet végez örömmel. Téri tájékozódása biztos. / <i>Téri tájékozódása bizonytalan.</i> Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása a mozgás jellegétől függően változó. / <i>Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása összerendezetlen. / Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása egyre összerendezettebb.</i> Állóképessége, cselekvésgyorsasága megfelelő. A gyakorlatokat kis segítséggel sajátítja el. A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait érti, de időnként nem tartja meg azokat, társaival részben együttműködő. / <i>A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait többnyire érti, de gyakran nem tartja be. / Előfordul, hogy türelmetlenül, sportszerűtlenül viselkedik a társaival.</i> A tanórai feladatokban többnyire fegyelmezetten vesz részt. / <i>Tanórai fegyelme még nem mindig megfelelő. / A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i> Felszerelése hiánytalan. / <i>Felszerelése többnyire hiánytalan. / Felszerelése ritkán hiányos.</i>
gyenge	A tanórai munkában változó aktivitással vesz részt, nem minden fajta mozgásos tevékenységet végez örömmel. / <i>Mozgásos tevékenységeit szorongás kíséri.</i> Téri tájékozódása bizonytalan. Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása bizonytalan, mozgáskoordinációja fejlesztésre szorul. / <i>Mozgásos feladatok kivitelezésében mozgása összerendezetlen, mozgáskoordinációja fejlesztésre szorul.</i> Állóképessége, cselekvésgyorsasága elmarad kortársaitól. A gyakorlatok elsajátításához még sok segítséget igényel. A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályainak betartása még gondot okoz számára, társaival részben együttműködő. / <i>A sportjátékok, versengések, mozgássorozatok szabályait többnyire ismeri, de gyakran előfordul, hogy nem tartja be azokat. Meggondolatlan, türelmetlen, erőszakos viselkedésével veszélyezteti saját és mások testi épségét.</i> A tanórai feladatokban többnyire fegyelmezetten vesz részt. / <i>Tanórai fegyelme még nem mindig megfelelő. / Órán sokszor fegyelmezetlen. / A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i> Felszerelése hiánytalan. / <i>Felszerelése többnyire hiánytalan. / Felszerelése ritkán hiányos. / Felszerelése többször hiányos.</i>

VIZUÁLIS KULTÚRA

1-4. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELEÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A vizuális kultúra körébe tartozó alkotótevékenységeket teljes figyelemmel és odaadással végzi. Szép munkák kerülnek ki a keze alól. / <i>A vizuális kultúra körébe tartozó alkotótevékenységeket teljes figyelemmel és odaadással végzi. A felmerülő problémák, nehézségek nem szegik kedvét, elképzeléseit megvalósítja. Szép munkák kerülnek ki a keze alól. Órai munkája aktív. Közös munkában lelkes, figyelmes. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban széleskörűen alkalmazza, kreatívan ábrázolja gondolatait, érzéseit. / A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban széleskörűen alkalmazza, kreatívan ábrázolja gondolatait, érzéseit. Újszerű elemeket és módokat talál ki, s bátran megvalósítja azokat. Fantáziája színes, kifejezőmódja gazdag. Szabadon készített alkotásai egyéniek. Eszközhasználat, technikai tudása kiváló.</i>
jól megfelelt	A vizuális kultúra körébe tartozó alkotótevékenységeket többnyire szívesen végzi. Jellemzően szép munkák kerülnek ki a keze alól, kreatív. / <i>A vizuális kultúra körébe tartozó alkotótevékenységeket többnyire szívesen végzi. A felmerülő problémák, nehézségek nem szegik kedvét, elképzeléseit megvalósítja. Jellemzően szép munkák kerülnek ki a keze alól. Órai munkája többnyire aktív. Közös munkában nagyjából lelkes, figyelmes. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban jól alkalmazza, ügyesen ábrázolja gondolatait, érzéseit. / Megfigyelése nem mindig pontos, de tanítói segítségnyújtás után ábrázolása jó. Kifejezőmódja jó. Többnyire törekszik a színek és formák változatosságára. Eszközhasználat, technikai tudása jó.</i>
megfelelt	A vizuális kultúra körébe tartozó tevékenységeket általában szívesen végzi. / <i>A vizuális kultúra körébe tartozó tevékenységeket általában szívesen végzi. Akarati viszonyulása hullámzó, néha kedvetlen. / Vonakodva vesz részt a vizuális kultúra körébe tartozó tevékenységekben. Szükség szerint bátorításra, segítségre szorul. Órai munkája megfelelő. Közös munkában általában lelkes. / Nehezen vonható be a közös munkavégzésbe. Megfigyelése nem mindig pontos, de tanítói segítségnyújtás után ábrázolása megfelelő. / Megfigyelése nem mindig pontos. Vannak jó ötletei, de bátorításra és helyeslésre szorul. / Ábrázolási készsége bizonytalan. Megfigyeléseit tanítói segítségadás mellett, bátorításra, biztatásra igyekszik vizuálisan kifejezni. Kifejezőmódja megfelelő. Általában törekszik a színek és formák változatosságára. Eszközhasználat megfelelő. A tanult technikák némelyikében még gyakorlást igényel. A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i>
hanyag	A vizuális kultúra körébe tartozó tevékenységeket egyelőre még nem végzi szívesen, gyakran bátorításra, segítségre szorul. / <i>Vonakodva vesz részt a vizuális kultúra körébe tartozó tevékenységekben. Gyakran bátorításra, segítségre szorul. Órai munkája hullámzó. Közös munkában nem mindig vesz részt szívesen. / Nehezen vonható be a közös munkavégzésbe. / Hátráltatja a csoport munkáját. Ábrázolási készsége lassan fejlődő. Megfigyeléseit tanítói segítségadás mellett sem mindig tudja vizuálisan kifejezni. / Ábrázolási készsége bizonytalan. Megfigyeléseit tanítói segítségadás mellett sem mindig tudja vizuálisan kifejezni. Kifejezőmódjának még fejlődnie kell. Kevés színt használ, formaalakításai kezdetlegesek. / Kifejezőmódja visszafogott, egyelőre nemigen törekszik a színek és formák változatosságára. Eszközhasználat fejlesztendő. A tanult technikák még gyakorlást igényelnek. A feladatokban való részvételben időnként figyelmeztetést, külső szabályozást igényel.</i>

5-8. évfolyam

FOKOZATOK	A SZÖVEGES ÉRTÉKELÉS FOKOZATAINAK KIFEJTÉSE
kiváló	A környező világ téri, formai és színbeli, mozgóképi összefüggéseit felismeri, életkorát meghaladóan érti. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban nagyon jól alkalmazza. Alkotásaiban, feladatmegoldásaiban minden lényeges elem megvan, kreatív. Munkái esztétikai szempontból is kifogástalan. A foglalkozásokon aktív. Társaihoz való viszonya pozitív, kooperativitása kiemelkedő.
jól megfelelt	A környező világ téri, formai és színbeli, mozgóképi összefüggéseit felismeri, érti. A megfigyelés útján szerzett ismereteit munkáiban jól alkalmazza. Kreatív. A foglalkozásokon aktív. Társaihoz való viszonya pozitív, kooperatív.
megfelelt	A környező világ téri, formai és színbeli, mozgóképi összefüggéseit felismeri. A megfigyelés útján szerzett ismereteit általában munkáiban jól alkalmazza. A foglalkozásokon aktivitása hullámzó. Társaihoz való viszonya, kooperativitása megfelelő.
hanyag	A környező világ téri, formai és színbeli, mozgóképi összefüggéseit a pedagógus segítségével felismeri. Munkáiban, feladatmegoldásaiban egészében és részleteiben is hibák találhatók. Alkotásai esztétikai szempontból kifogásolhatók. Foglalkozásokon többnyire passzív. Társaihoz való viszonya negatív, általában nem együttműködő.

4. Az íráskép értékelése

„Közismert a kézzel írás sokféle előnye: összetettebb gondolkodásra készíti az agyat, segíti a személyiségfejlődést, az egyéni képességek kibontakoztatását, a kreativitást, támogatja a tanulást, az olvasás elsajátításának hatékony eszköze, speciális agyterületeket mozgat, olyanokat, amelyeket a gépirás nem. Kultúránk, személyiségünk megőrzéséhez meggyőződésünk szerint a kézzel írás megmaradása és gyakorlása elengedhetetlen.”

(A Magyar Nyelv Múzeuma, Széphalom)

A nevelőtestület döntése alapján az írásképet a következő fokozatokkal, szövegesen értékeljük:

- szép
- rendezett
- rendezetlen

5. A tantárgyi dicséret

A folyamatosan kiemelkedő magas színvonalú tanulói teljesítményt félévkor és év végén is **tantárgyi dicsérettel** lehet elismerni. Kimagasló teljesítmény lehet az egyenletes és szorgalmas tanulás, tanulmányi versenyeken való rendszeres részvétel. Fontos, hogy a tantárgyi dicséret a többi tanuló előtt példamutató tanulmányi munka elismerése legyen.

Négy vagy annál több tantárgyi dicséret után **általános tantestületi dicséret** adható.

6. A kitűnő és a jeles fogalma

Kitűnő az a tanulmányi eredmény, amikor valamennyi tantárgyból csak ötös osztályzata van a tanulónak. Szöveges értékelésben részesülő tanuló esetén kitűnőnek tekintjük azt a tanulmányi teljesítményt, amikor valamennyi tantárgyból nagyon jó minősítést kapott.

Jeles eredmény az, ha a tanulónak legfeljebb kettő *négyes* osztályzata van.

Az értékelés dokumentumai

- Félévkor, év végén a tantárgyi dicséretet az **e-napló** értékelés - „Feljegyzés” rovatába írjuk: „Dicséretben részesül.” A bizonyítványban a tantárgyi dicséret a jegyzet rovatba kerül feljegyzésre: *Pl.: „Rajz-vizuális kultúrából, matematikából dicséretben részesül.”*
- Általános tantestületi dicséretet a bizonyítvány és a törzslap jegyzet rovatában fel kell tüntetni. „Kiváló tanulmányi munkájáért általános tantestületi dicséretben részesül.”
- A féléves és év végi értékelés megjelenik az **e-naplóban** a tanév rendje által meghatározott időben. Félévkor az **e-naplóban**, az év végén a bizonyítványban kell értesíteni a szülőt.
- Az érdemjegyeket, szöveges értékeléseket, tantárgyi dicséretek az osztályozó értekezlet után lehet beírni az értesítésre szolgáló dokumentumokba.
- A bizonyítvány értékelő részében, az abban az időszakban nem minősített (nem értékelt) tantárgyak jelölésére a rovatba vízszintes vonalkát kell behúzni. (–)

VI. A magatartás, szorgalom és közösségi munka értékelése resztoratív gyakorlatok alkalmazása

A követelményeket a tanév elején, osztályfőnöki órán ismertetjük a tanulókkal. Az osztályfőnök folyamatosan ellenőrzi a magatartásban és szorgalomban mutató változást, az osztályban tanítók és a diákok javaslata alapján rendszeresen értékeli. A közösségi élet szabályainak elsajátításának érdekében (együttélés, kooperativitás, integráció) iskolánkban sikerrel alkalmazott pedagógiai gyakorlat a **helyreállítási (resztorativitás) technikák, valamint az Arizóna program (1.sz. melléklet)** alkalmazása. A közösségi munka szöveges értékelése félévenként történik (a félévi és az év végi bizonyítványban) a diákok, az osztályfőnökök és a nevelőtestület javaslata alapján.

1. A minősítések értékelések rendje

- A magatartás, és szorgalom minősítése hónapokra, és félévekre bontva történik.
- A minősítésekben közösségi véleményeknek kell kifejeződni (tanulói és tanári közösségek is). Értékelést úgy végezzük, hogy azzal a magatartás és szorgalom minősítések javasolt értékét, az osztályközösség és az osztályfőnök egyeztetett véleményét az osztályban tanító pedagógusok folyamatosan nyomon tudják követni, javaslatot tudjanak tenni.
- A vitatott esetekben az osztályfőnök és/vagy a szaktanár a konszenzus szándékával beszélgetést kezdeményez.
- Az osztályozó konferencián a kérdéses esetekben a nevelőtestület dönt. Véleményeltérés esetén a nevelőtestület szavazással határoz. Azonos szavazatszám esetén az osztályfőnök dönt.
- A nevelőtestület az egész éves közös, folyamatos értékeléstől lényegesen eltérő döntést nem hozhat.
- *A minősítéseknek igazodni kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, tükrözniük kell a tanulók személyiségjegyeinek, teljesítményeinek változásának irányát.*
 - a tanuló társas kapcsolata, viselkedése (tisztelet a felnőttek, a diáktársak iránt, udvarias, segítőkész magatartás, kommunikációs készség, konfliktuskezelés)
 - a tanuló munkához való viszonya (fegyelmezett, kitartó, aktív)
 - a tanuló környezetéhez való viszonya (a környezet óvása, egészséges életmód)
 - a tanuló énkép harmóniája (reális önértékelés, önismeret)

2. A magatartás értékelésének, fokozatai

Példás (5): magatartású az a tanuló, aki az iskolai életet szabályozó normákat, a Házi rendet, valamint az osztályfőnöki és szaktanári kéréseket és utasításokat gondosan betartja, ezek érvényre jutását elősegíti. Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész. Nincsen igazolatlan hiányzása, fegyelmi büntetést nem kapott. Kommunikációs kultúrája megfelel a követelményeknek.

Jó (4): magatartású az a tanuló, aki az iskolai életet szabályozó normák ellen tudatosan nem vét, kisebb hibákat esetleg elkövet, de ezeket kijavítja.

A félév során legfeljebb egy alkalommal részesül szóbeli vagy írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetésben, elkövetett hibáit más területen mutatott példaadással ellensúlyozza. Az iskola hagyományait figyelembe veszi, kommunikációs kultúrája megfelel a követelményeknek.

Változó (3): magatartású az a tanuló, aki az iskolai rend és fegyelem ellen több ízben súlyosan vét, környezetére negatív hatást gyakorol. Hangneme időnként tiszteletlen, másokat sértő, de a figyelmeztetést elfogadja.

Rossz (2): magatartású az a tanuló, aki az iskolai élet szabályait vagy a társadalom törvényeit durván megsérti, életvezetése súlyosan kifogásolható, javulási szándékot figyelmeztetés ellenére sem mutat. Igazgatói intőt vagy ennél súlyosabb büntetést kapott, fegyelmi eljárásban részesült, és 10 órát igazolatlanul hiányzik, munkaerkölce súlyosan kifogásolható, trágár, durva hangnemet használ, az iskola hagyományait semmibe veszi.

3. A szorgalom minősítése

a) **Az értékelés alapelvei:**

- tanulmányi munka
- érdeklődés
- kötelességtudat

b) **Az értékelés fokozatai:**

Példás (5): szorgalmú az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit pontosan, megbízhatóan teljesíti. A tanórák alatt aktívan dolgozik, házi feladatokat lelkiismeretesen elvégzi, szorgalmi feladatokat is vállal. Felszerelését rendben tartja. Teljesítménye adottságaival összhangban van.

Jó (4): szorgalmú az a tanuló, aki iskolai és ezzel összefüggő otthoni munkáját rendszeresen, néhány kisebb kihagyással teljesíti. Felszerelését rendben tartja. Teljesítménye a tantárgyak többségében összhangban van adottságaival.

Változó (3): szorgalmú az a tanuló, akinek tanulmányi munkájával szemben időnként komolyabb kifogások merülnek fel. Az órai munkába kevésbé kapcsolódik be, házi feladatai több alkalommal hiányosak, felszerelése gyakran kifogásolható. Csak egy-két tárgyból éri el a képességeinek megfelelő szintet.

Hanyag (2): szorgalmú az a tanuló, aki tanulmányi munkáját rendszertelenül, erősen kifogásolható módon végzi. Az órai munkába nem kapcsolódik be, otthoni felkészülése gyakran hiányos, felszerelése sokszor kifogásolható. Iskolai kötelezettségeit rendszeresen nem látja el. Eredményei jóval alatta maradnak képességeinek. Félévkor vagy év végén elégtelen osztályzatot kapott.

4. A házi feladat (gyakorló feladatok)

- 1-3. osztályig az iskolaotthonos oktatás miatt házi feladat nem adható.
- Az évközi szünetek a tanuló pihenését, kikapcsolódását szolgálják, így kötelezően elvégzendő házi feladat (gyakorló feladatok) nem adható.
- Fontosnak tartjuk, hogy a családok a hét végén is több időt töltsenek együtt, közös programokat szervezzenek, kikapcsolódjanak. A pihenés elősegíti a további hatékony tanulást. Ezért hétvégi házi feladatot csak indokolt esetben kapjanak a gyerekek.
- A házi feladat egy eszköz, amely támogatja a gyakorlást, elmélyítést. A feladatokat úgy kell kijelölni, hogy azt a tanuló önállóan el tudja végezni. A szóbeli feladat a törzsanyagra épüljön! A napközis, és tanulószobai foglalkozásokon a tanulók tanári segítséget kapnak.
- Kijelölését a következő szempontok szerint végezzük:
 - legyen **differenciált**, mennyisége és minősége igazodjon a gyermek szükségleteihez,
 - ne legyen megterhelő, de **hatékonyan** segítse a gyermeket tanulmányi előmenetelének javításában,
 - **gyakorlást, felzárkóztatást** szolgáló, **készségfejlesztő** hatású legyen, segítse az ismeretek elmélyítését.
- A gyakorló feladatokat a következő tanórán ellenőrizni kell.
 - szóbeli gyakorló feladat: közös megbeszélés
 - írásbeli gyakorló feladat: közös ellenőrzés – javítás, tanári ellenőrzés

- A házi feladatokat nem osztályozzuk, azok elvégzését, rendszeres elmulasztását a szorgalom értékelésekor vesszük figyelembe. Kivéve abban az esetben, ha differenciáltan, a tanulóval, vagy tanulókkal előre egyeztetve kerül kiadásra, kimondottan azzal a céllal, hogy a tanuló, vagy tanulók hiányzásai, lemaradásai hátrányait csökkenthessék. Ilyenkor a diákok a kijelölt feladatok elvégzésével egészíthetik ki a tanórai munkát, lehetőséget kapva a gyakorlásra, ezáltal az alaposabb tudás birtokában a tanulmányi eredmény javítására. A mulasztásokat az e-naplóban rögzítjük.
- A házi feladatokat (gyakorló feladatokat) a tanulók kötelesek egyénileg rögzíteni (tankönyv, munkafüzet, erre a célra rendszeresített füzet).
- A házi feladatokat (gyakorló feladatokat) a pedagógus köteles a tanórán rögzíteni a **Kréta naplóban**.

5. A közösségi munka értékelése felső tagozatban:

a) Az értékelés alapelvei

- osztályprogramok szervezésében, megvalósításában való részvétel
- iskolai programok szervezésében, megvalósításában való részvétel
- iskolai sportversenyeken való részvétel
- iskolai kulturális műsorokban való részvétel
- iskolai tanulmányi versenyeken való részvétel
- városi, megyei, országos versenyeken való részvétel
- a programokon való részvétel minősége (aktivitás)
- énekkari tagság, szereplések

Minden felmerülő szempontnál irányadó az önkéntesség, felkérés esetén a hozzáállás, megbízhatóság.

b) A szöveges értékelés fokozatai

Példás: Közösségi feladatvállalásaiban aktív, tevékenységére jellemző az önkéntesség, kezdeményező, együttműködő, rendszeres résztvevője az iskola közösségi életének. A közösségi érdekek is fontosak számára. Vállalt kötelezettségeit megbízhatóan, példamutatóan teljesíti. Kiemelkedő színvonalon képviseli osztályát, iskoláját.

Megfelelő: Felkérésre esetenként közösségi feladatot elvállal. Azt megbízhatóan, magas színvonalon teljesíti. Együttműködő, megbízható.

Passzív: Közösségi munkában nem szívesen vállal feladatot, hozzáállása romboló, kevésbé megbízható. Az iskola kiemelt rendezvényétől (rendezvényeitől) – *ballagás, gálaműsor, egyéb közösségi műsorok, szereplések.....stb-* való távolmaradás.

6. Jutalmazás

Célunk, hogy minél sűrűbben éljünk a jutalmazás lehetőségeivel!

a) A jutalmazás elvei

Az iskola dicséretben részesíti és jutalmazza azt a tanulót, aki

- kiváló tanulmányi munkát végez
- kitartó a szorgalma
- példamutató a magatartása
- példás a közösségért végzett munkája
- megőrzi és növeli az iskola hírnevét tanulmányi versenyeken
- kulturális versenyeken kiemelkedő teljesítményt nyújt
- kimagasló sportteljesítményt ért el

b) A dicséret lehet:

- szaktanári (napközi vezetői, tanulószoba vezetői)
- osztályfőnöki, DÖK dicséret
- igazgatói
- tantestületi

A dicséretet a naplóba, illetve bizonyítványba be kell jegyezni. Az eredményeket, dicséreteket az iskolarádióon és honlapon keresztül az iskola összes tanulójaival, szülőkkel ismertetjük.

c) Jutalmazási formák:

- az iskolai tanulmányi versenyeken jó eredményt elért tanulóink képviselhetik iskolánkat a városi, megyei, országos versenyeken
- könyv
- oklevél (saját tervezésű)
- verseny nevezési díjának átvállalása
- A tanévzáró ünnepélyen a kitűnő tanulóknak az osztályfőnökök igazgatói dicsérő oklevelet adnak át.
- Könyvjutalmat ad az osztályfőnök a kitűnőknek, a jeleseknek, a kiemelkedő közösségi munkát végzőknek, és sporteredményeket elérő diákoknak.
- Munkácsy-oklevél, emléklakett: Tanév végén a nyolc éven keresztül kimagasló tanulmányi és versenyeredményeket elért tanuló a tanévzáró ünnepélyen megkaphatja iskolánk Munkácsy-emléklakettjét.

A Munkácsy-emléklakett /díszoklevél adományozási rendje:

Az osztályfőnökök a kiválasztott tanulók tanulmányi és versenyeredményeit összesítik, majd rövid méltatással együtt benyújtják be az igazgatónak, aki a nevelőtestület elé terjeszti a pályázati anyagokat. A nevelőtestület szavazással választja ki azt az egy diákot, aki a kitüntetést megkapja. Azonos szavazatarány esetén az iskolavezetőség hoz végleges döntést.

Környezetünkért Emléklakett/díszoklevél adományozási rendje:

A szaktanárok a kiválasztott tanulók tanulmányi és versenyeredményeit összesítik, majd rövid méltatással együtt benyújtják be az igazgatónak, aki a nevelőtestület elé terjeszti a pályázati anyagokat. A nevelőtestület szavazással választja ki azt az egy diákot, aki a kitüntetést megkapja. Azonos szavazatarány esetén az iskolavezetőség hoz végleges döntést.

Közösségi munkáért díszoklevél adományozási rendje:

Az osztályfőnökök rövid méltatást nyújtanak be az éveken át magas színvonalú, önzetlen közösségi munkát végző tanulókról. A nevelőtestület szavazással választja ki azt az egy diákot, aki a kitüntetést megkapja. Azonos szavazatarány esetén az iskolavezetőség hoz végleges döntést.

7. Fegyelmi intézkedések alapelvei

- Nevelési céljaink megvalósítását szolgálják
- Resztoratív gyakorlatok alkalmazása.
- Ha a tanuló súlyosan vét az iskolai szabályok, házirend ellen, fegyelmi büntetésben részesíthető.
- Fegyelmi intézkedés esetén a szülők bevonásával fegyelmi bizottság dönt.
- A fegyelmi eljárási részletes szabályait a Szervezeti Működési Szabályzat tartalmazza.

- A fegyelmi büntetés lehet:
 - megrovás
 - szigorú megrovás
 - kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
 - áthelyezés másik csoportba, osztályba
- **Az erőszak** (*verekedés, erőszakoskodás, zaklatás, terrorizálás*), amely eseti, vagy ismétlődő jelleggel irányul bárkire, különösképpen gyenge, egyedül lévő gyerekre, akinek nehézségei vannak, vagy képtelen önmaga megvédésére, a **legsúlyosabb következményt vonja maga után.**
- Minden felmerülő esetben (a legkisebb gyanú esetén is) a pedagógusoknak jelentési kötelezettségük van az igazgató felé, aki soron kívül, személyesen intézkedik az ügyben.
- A tanulói hiányzással, késéssel kapcsolatos szabályozást a házirend tartalmazza. A Szervezeti Működési Szabályzatban a hiányzások és késések egységes elbírálása érdekében a házirendben foglaltak kiegészítését, az eljárási szabályokat rögzítettük.

VII. A szülők, tanulók tájékoztatásának rendje

1. Szülők tájékoztatása:

- a) Szülői értekezletek** (A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái 2.b)
- Az osztályok szülői értekezletét az osztályfőnök tartja.
 - Az iskola tanévenként legalább két szülői értekezletet tart.
 - Ezen túl a felmerülő problémák megoldása céljából az igazgató, az osztályfőnök vagy a szülői munkaközösség elnöke rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze.
 - Összevont szülői értekezletet az igazgató hívhat össze.
- b) Tanári fogadóórák** (A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái 2.c)
- Az iskola valamennyi pedagógusa tanévenként – az igazgató által kijelölt időpontban – a nyilvánosságra hozott munkaterv szerint fogadóórát köteles tartani.
 - A fogadóórák időtartama legalább 60 perc.
 - Amennyiben a szülő, gondviselő a fogadóórán kívüli időpontokban kíván konzultálni gyermeke tanárával, akkor erre – a rendkívüli eseteket leszámítva – iskolatitkársági telefonon történő időpont-egyeztetés után kerülhet sor.
- c) A szülők írásbeli tájékoztatása**
- Az intézmény vezetői, a szaktanárok és az osztályfőnökök az **e-napló** vezetésével tesznek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek.
 - Az osztályfőnök tájékoztatja a szülőket a fogadóórák, a szülői értekezletek időpontjáról és más fontos eseményekről lehetőleg egy héttel, de legalább öt munkanappal nappal az esemény előtt.
 - A szülőt írásban kell tájékoztatni a versenyen, és egyéb eseményen való tanulói részvételről.

2. A diákok tájékoztatása

- A pedagógus a diák tudásának értékelését szóbeli feleletnél azonnal köteles ismertetni a tanulóval.
- **A tudás folyamatos értékelése céljából félévente minden tárgyból legalább a tárgy heti óraszámánál eggyel több osztályzatot adunk, amit a naplóban rögzítünk.** E szabály alól a heti egy órás tárgyak kivételt képeznek, e tárgyaknál is szükséges a három osztályzat megléte a tanuló lezárásához.
- Az osztályzatok számának számbavétele naplóellenőrzéskor történik.

3. Az év végi bizonyítvány kiadásának rendje

- A tanév végi bizonyítványokat a tanévzáró ünnepség alkalmával az osztályfőnökök adják át a diákoknak.
- A tanévzáró ünnepséget követően a tanév végi bizonyítványokat kizárólag az első ügyeleti naptól, valamint a további ügyeleti napokon, nyitvatartási időben vehetik át a szülők/gondviselők. Az átvételt a szülő/gondviselő az átvételi lapon aláírásával igazolja.

VIII. A nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke (EFOP 3.2.3.-17-00052) (OKOS terem)

Az iskolai nevelő-oktató munkát segítő szemléltetést, valamint a tanulók tevékenykedtetését az osztályterekben és a szaktanterekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják:

- projektorok,
- aktív táblák,
- interaktív kijelzők,
- Mimio eszközök,
- interaktív szoftverek, (iDoctum, MozaBook)
- hordozható számítógépek,
- fali vetítövászón,
- fehér kerámiatáblák,
- OKOS televíziók,
- CD lejátszók,
- bluetooth hangszórók,
- tabletek, (2021.évi készlet: 110 db.) tároló és töltőszekrények (2021.évi készlet: 4db.)
- 3D nyomtatók (2021.évi készlet: 3db.)
- 3D szkennerek,
- oktatási célú robotok (Lego robotok, Beebot robotok, Edbot robotok, Dobot robot,)
- Microbit és perifériái (2021.évi készlet: 30 db.),
- NetSupport School oktatást támogató rendszer.

ALSÓ TAGOZAT

1. magyar nyelv és irodalom (tantermenként)

- Nyik hívóképek – fali („házipar” készített)	- Textil, zsebes tároló eszköz (ciklusok, mátrixok kirakásához)
- Meixner hívóképek a Játékház tankönyvhöz – fali („házipar” készített)	- „Emberek, országok, kultúrák” képkártya sorozat
- Írott kisbetűs abc – álló írás	- „Hogyan tovább?” képkártya sorozat
- Írott nagybetűs abc – álló írás	- „Kis Jakab úr” képkártya sorozat
- Nyomtatott kis-és nagybetűs abc („házipar” készített)	- „Szuper Éva!” képkártya sorozat
- Romi-suli sorozat: Igék, Igeidők, Igekötő, Főnevek, Főnevek fajtái, Melléknevek, -i képzős melléknevek, Melléknév fokozása, Számnevek	- „Egy nap Floval” képkártya sorozat
- betűsín	- „Meséld el” képkártya sorozat
- Mágneses betű bokszt + feladatlapok	- „Történetek probléma megoldásra” képkártya sorozat
- Tanítói betűkártya csomag	- „Fabula állatmesék” képkártya sorozat
- Vésike betűépítő készlet	- Magyar értelmező kéziszótár
- Óriás textil ABC (26 db betűvel, táskában)	- Magyar szinonimaszótár
- Tanítói hívókártyák gyümölcsök	- Idegen szavak és kifejezések szótára
- Tanítói hívókártyák jeles napok	- Magyar szólások és közmondások (O. Nagy)
- Virág textil betűtartó	- A magyar helyesírás szabályai
- Kommunikációs képsorozat 10 tablóval csomagonként	- Mi fán terem?
- „Varázsláda” 42 db-os báb készlet	- Fején találta a szöveget
	- Magyar szólások, közmondások
	- A-zs gyermeklexikon - régebbi kiadás
	- A-zs gyermeklexikon - újabb kiadás
	- Minden napra egy mese

2. matematika (tantermenként)

- űrmértékek (cl, dl, l)
- Demonstrációs óra
- Táblai vonalzők
- Táblai körző
- Kéttányéros mérleg és súlysorozat
- Hőmérő
- Színes rudak
- Méterrúd
- Síkidom készlet
- Testek készlete
- Tantárgyi oktatóprogramok
- Interaktív programok
- Fejlesztő programok
- Szorobán

30 db. LÜK: 24-es okostábla (*mechanikus*)- A megoldás kulcsa.

AGYALÓ- matematika füzetek 24-es LÜK táblákhoz

3. környezetismeret

- Az idő (oktatótábla).
- Iskolai iránytű.
- Magyarország domborzati térképe.
- Magyarország közigazgatási térképe a megyecímerekkel.
- Szobai hőmérő.
- Borszeszegő.
- Domborított földgömb.
- Videokazetták:
- Életközösségek I.
- Életközösségek II.
- Életközösségek III.
- Életközösségek IV.
- Vadon nőtt gyógynövényeink.
- Dunántúli középhegység.
- Dunántúli dombvidék
- Alpokaján.
- Homokasztal.
- Tanulói kísérleti dobozok (8 db).
- Ásványok.
- Magyar nemzet jelképei (falitabló)
- Élő természet (diapozitívek).
- Testünk (videofilm).
- Közlekedés szabályai (videofilm).
- Nagyító.
- Szűrőpapír.
- Oktatótáblák:
- Az erdők és a mezők, rétek, mocsarak életközössége
- A folyók és a tavak életközössége
- Az erdő szintjeinek állatvilága
- Magyarország domborzati és természetvédelmi térképe

4. ének-zene

- Ritmus eszközök: triangulum, xilofon, kisdob.
- Zenehallgatási anyagok hangkazettán vagy CD-n:
- Magyar népzenei anyag.
- Gyermekdalok.
- Himnusz.
- Szózat.
- Magyar és rokon népek dalai.
- Cselekményes zenék - nőikar, férfikar, vegyeskar.
- Iskolai ünnepek újabb dalai.
- Európai népdalok.
- Egyházi énekek.
- Jeles napok, ünnepkörök dalai.
- Kórusművek, műzenei szemelvények
- Ritmushangszerek: vastag fémcső, vékony fémcső, farúd, dobverő, dob, faütők,
- Furulyacs család (alt, tenor, basszus furulya)
- Néptánc dialektus tájegységek térkép
- Népviseleti tájegységek térkép
- Zeneszerzők tablói
- Hangszer család tabló
- Kodály Zoltán: Ötfokú zene I. 50 db
- Kodály Zoltán: Válogatott bicíniumok 25 db.
- Béres János: Furulyaiskola I, II, 50-50 db
- Kulcs a muzsikához (könyv, kottatár, feladatlap, + Cd melléklet)
- Népi gyermekjátékok, mondókák (könyv)
- Hanganyagok Cd-n:
- Néptánc dialektusok hangszerez népzenei
- Népdalok feldolgozásai
- Cselekményes zenék
- CD-ROM-ok
- Népszokások
- Jelesnapok
- ötvonalas tábla

5. technika

- Olló, kés, vonalzó
- Mintázó eszközök
- Építőkocka (fa)
- Szövőkeret
- Csiszolópapír

6. rajz

Tanári laptop, internetkapcsolat a kerettantervben megismertetésre, elemzésre ajánlott műalkotások bemutatására, tananyagtartalomhoz illeszkedő képanyagok szemléltetéséhez:

- Steindl Imre: Országház.
- Kispaládi parasztház.
- Thököly vár - Késmárk.
- Medgyessy Ferenc: Anyaság.
- Kolzsvári testvérek: Szt. György szobra.
- Kovács Margit: Szamaras, Sámson dombormű.
- Szőnyi István: Este.
- Csontváry Kosztka Tivadar: Mária kútja.
- Pablo Picasso: Maia arcképe.
- Ferenczy Noémi: Noé bárkája - gobelin.
- Cifraszűr, bölcső, csengős népi játék.
- Hollókői ház.
- Füstös konyha.
- Matyó tisztaszoba.
- Mai lakóház külső és belső képe.
- Árva vára.
- Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum.
- Schaár Erzsébet: Kirakat.
- Albrecht Dürer: Nyúl, Önarckép - ezüstvessző rajz, Hónapok - Berry herceg óraskönyvéből.
- Eugène Delacroix: Villámtól megriadt ló.
- Paul Cézanne: Csendélet.
- Ferenczy Károly: Festőnő.
- Fényes Adolf: Testvérek.
- Vaszilij Kandinszkij: Festmény három folttal.
- Bálint Endre: Vándorlegény útra kél,
- Ember alakú butella.
- Kerített ház - Pityerszer.
- Botpaládi ház.
- Faragott, festett, oromzatos ház - Hegyhátszentpéter.
- Hősök tere.
- Vajdahunyad vára.
- Makovecz Imre: Sárospataki Művelődési Ház.
- Ligeti Miklós: Anonymus.
- Ferenczy Béni: Bem érem.
- Götz János: Szarvas.
- Cseh László: Táncolók.
- Michelangelo: Ádám teremtése.
- Ferenczy Károly: Október.
- Fényes Adolf: Babfejtők.
- Koszta József: Tányértörölgetők.
- Glatz Oszkár: Birkózók,
- Kapatisztító, kunsági gyapjú hímzés, hímes tojás, mézeskalács báb.
- aratókorsó, tálak, miskakancsó.
- Magyar koronázási jelvények.
- mintázó eszközök, ollók

7. testnevelés

- Síp.
- Gumilabda
- Ugrókötel
- Kislabda
- Tornapad
- Tornaszámolyok
- Medicinlabda
- Karika
- Jelzőszalagok
- Ugrószekrény
- Dobbantó
- Tornaszőnyeg
- Bordásfal
- Mászókötel
- Mérőszalag
- Stopper
- Személmérleg
- Súlypontemelkedés mérő
- Szorítóerő-mérő (gyermek)
- Babzsák
- Tornaszőnyeg (2 és 4 m)
- Mászórúd
- Húzókötel
- Kölyökatlétika eszközkészlet

FELSŐ TAGOZAT

1. Magyar nyelv és irodalom

Fóliák, oktatótáblák

-
- Az alsó tagozatban tanult nyelvtani és helyesírási ismeretek rendszerezése- A magyar nyelv hangállománya- A történetmondás gyakorlására, helyzetgyakorlatokhoz sokszorosítható képgyűjtemény- Tájéleíró fogalmazáshoz sokszorosítható fénykép, festmény- A János vitéz ismeretlen szavainak képes szómagyarázata- Az irodalmi olvasmányok ismeretlen szavainak képes szómagyarázatára- Az ütemhangsúlyos verselés rendszere- Szófajok és tipikus toldalékai- szófajok főbb helyesírási szabályai- Tárgyakat, ember-alakokat, arcképeket ábrázoló sokszorosítható képsorozat szövegalkotási gyakorlatokhoz- A Toldi ismeretlen szavainak képes szómagyarázata- Toldi-szótár- A magyar nyelv rokonai	- A mondatfajták, mondatfonetikai eszközök rendszerét- A szóalkotási módok- A szó- és mondatjelentésről tanultak összegzése- A központosítás, a tulajdonnevek és a belőlük képzett melléknevek elemzése- Az összetett mondat tananyagát rendszerező oktatótábla- Az összetett szavak helyesírását- A tanult hangtani, szótani, mondattani, jelentéstani ismeretek- A magyar nyelv helyesírási alapelveinek rendszerezése- Művelődéstörténeti térkép a magyar kultúra nagy korszakairól- A mai magyar (hazai és határon túli) nyelvjárások- Az időmértékes verselés rendszerének bemutatása- A testbeszédet bemutató képsorozat sokszorosítható formában

Digitális anyagok

-
- Szólások képes és szöveges magyarázata- Népdalok, népmesék, műmeserészletek- Petőfi élete és életműve- Mitológiai, bibliai történetek- A ritmus, a lírai kifejezésformák változatosságát bemutató versválogatás- Népballadák, és variációi- Vörösmarty élete és kora- Arany János élete és kora- a lírai kifejezésforma sokfélesége Klasszikus és modern verseken- Arany János versei- Ritmus, párhuzam, ismétlődés a képzőművészetben- Iskolai műfajok (felelet, hozzászólás, kiselőadás) bemutatása- Számítógépes nyelvtani és helyesírási program a tanult anyag önálló gyakorlására	- Nyelvtani és helyesírási gyakorlatok- A Halotti beszédet, az Ómagyar-Mária-siralom c. verset, egy-egy kódexrészletet bemutató- Magyar nyelvi feladatgyűjteményt- A mondatfonetikai eszközök helyes használatát, jelentését bemutató filmrészletek- A leggyakoribb rádiós, tévés műsortípusok hatáskeltő eszközeit bemutató ismeretterjesztő film- A nyelvváltozatok kommunikációs eszközeinek bemutatására alkalmas film- Mindennapi párbeszédészletek a partnerek együttműködésének megfigyelésére- A könyvajánlási műfajokról ismeretterjesztő film- A mai magyar nyelvjárásokból részletek

Filmek, rajzfilmek

- Magyar népmesék - János vitéz - A Pál utcai fiúk Magyar mondák: Álmos vezér, Botond, A fehér ló mondája, A szentgalleni kaland, Lehel kürtje, István megkoronázása. - Lúdas Matyi - Egri csillagok - Mátyás könyvtára. A Corvinák - Bibliai történetek - Légy jó mindhalálig - Szent Péter esernyője - Móricz élete. Mikszáth prózája - Egy magyar nábob - Kárpáti Zoltán - A kőszívű ember fiai - Mindennapi jelenetek - A hangok képzése	- A mondatfonetikai eszközök kommunikációs szerepe - Népmese gyűjtés, mesemondás - A táj és a tájleíró vers kapcsolata - Szülő-gyerek, gyerek-gyerek kapcsolat jelenetekben - A gyerekkort idéző történetek - Hétköznapi kommunikációban a beszélő és a hallgató viselkedésének bemutatása - A csodaszarvas motívum változatait ismertető film és feldolgozásához feladatlapok - A várvédő harcokat, a 16-17. századi Magyarországot bemutató film - Többféle nyelvváltozatot, kommunikációs stílust - Népköltési gyűjtés anyagából eredeti népi balladamondásról - Arany-balladák többféle előadásban

Könyvek

Szótárak, lexikonok

- Népmese gyűjtemények - O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások - Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam - Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk - Gárdonyi Géza: Egri csillagok - Jókai Mór: A kőszívű ember fiai - Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője - Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig - Örkény István: Egypercesek - Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór művei - Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós versei	- Magyar értelmező szótár - Szinonima szótár - Helyesírási szótár - Új magyar életrajzi lexikon (I-V. kötet) - Helyesírási szabályzat és szótár

2. Történelem

Összefoglaló, rendszerező tábla, képsorozat:

- Az árasztásos földművelés szakaszait és tevékenység formáit ábrázoló oktatótábla
- A görög és perzsa hadsereg különböző fegyvernemeit és fegyvereit ábrázoló transzparens
- Légiónstábornok és római katonák, fegyverzetét szemléltető transzparens
- A honfoglaláskor legjelentősebb leleteit felsorakoztató képsorozat
- A lovagi harcmodort és fegyverzetet bemutató transzparens
- A honfoglalók és kalandozók magyar harcosait és fegyvereit szemléltető transzparens
- A királyi jövedelmek V. László és Mátyás korában transzparens

- A Török Birodalom és Magyarország demográfiai, gazdasági és katonai erősségeit ábrázoló transzparens
- A hajózási technika fejlődését és a legjellegzetesebb hajótípusokat megjelenítő tábla
- A legfontosabb magyar várak rekonstrukciós képe és alaprajza transzparensen
- Erdély népei a XVI-XVII. században - transzparens
- Magyarország vallási térképe a XVI. század végén transzparens
- Watt univerzális gőzgépének működési fázisait bemutató transzparens
- A kettős vámrendszer működését értelmező transzparens
- A német egység megvalósulása - többfázisú térképvázlat - transzparens
- A magyar társadalom szerkezetét ábrázoló transzparens
- Válogatás a két világháború közötti magyar gazdaság, társadalom és oktatás adatiból
- A NATO szervezetei - transzparens
- Az ENSZ felépítése - transzparens
- A magyar politikai intézményrendszert szemléltető főlírasorozat / oktatótáblák
- A magyar választási rendszert bemutató főlíák /oktatótábla
- A demokratikus állam fő feladatait szemléltető oktatótábla
- A magyar választójogi törvény főbb változásait (1848-napjaink) bemutató főlírasorozat

Nyomtatott szöveg:

- Olvasókönyv, történetgyűjtemény az 5. osztály számára
- Olvasókönyv, történetgyűjtemény a 6. osztály számára
- Olvasókönyv, forrásgyűjtemény a 7. évfolyam számára

Történetek az életmódtörténet köréből a XIX. század második feléből

- Olvasókönyv, forrásgyűjtemény a 8. évfolyam számára
- Magyarország Alkotmánya
- Válogatás a legfontosabb polgárjogi szövegekből és törvényekből
- Eric Till: Luther
- Mel Gibson: A hazafi
- Várkonyi Zoltán: Egri csillagok
- Andrzej Wajda: Danton Bereményi Géza: A Hídember
- Chaplin: Modern idők, A diktátor
- Miki egér, Walt Disney stúdiója
- Andrzej Wajda: Katyń
- Michael Bay: Pearl Harbor – Égi háború
- Joseph Vilsmaier: Sztálingrád Andrzej Wajda: Csatorna
- Ken Annakin: A leghosszabb nap, A halál ötven órája
- Rob Green: A bunker
- Dror Zahavi: Légihíd – Csak az ég volt szabad
- Bacsó Péter: A tanú
- Goda Krisztina: Szabadság, szerelem
- Florian Henckel von Donnersmarck: A mások élete

Falitérképek

-
- Az ember elterjedése a Földön	- Az európaiak felfedezései és a gyarmatosítás XV-XVII. század
- Az ókori Kelet	- Magyarország Bethlen Gábor korában (1629)
- Az ókori Görögország	- Magyarország népei a XVIII. század végén
- A Római Birodalom	- Európa a XVIII. század végén.
- Bibliai országok - Pál apostol utazásai	- A Föld népei a XVI-XVIII. században
- A magyar népvándorlása és a honfoglalás	- Az 1848/49-es szabadságharc
- Magyarország X-XI. sz.	- Európa a XIX. század második felében
- Európa Nagy Károly korában	- Európa a XIX. században
- Magyarország a korai feudalizmus idején	- Európa 1815-1849
- A feudális Magyarország a XIII. sz. közepétől a XV. sz. elejéig	- Az Osztrák - Magyar Monarchia 1914-ben
- A tatárjárás Magyarországon 1241-42	- A gyarmati rendszer 1830-1914
- A Föld népei a XIV-XV. században	- Európa az I. világháború idején
- Magyarország 1526-1606	- A versaillesi békerendszer
- Európa a XIV-XV. században	- A gyarmati rendszer felbomlása (1917-1975).
- A feudális Magyarország a XV. században	- Európa a II. világháború idején
- Magyarország a XVII. században	- Magyarország 1956-ban
- Európa a XVII. század közepén	- Európai Unió

Interaktív tananyag interaktív táblákhoz

-
- Az ókori Egyiptom	- A románkori művészet
- Egyiptomi hétköznapiak	- A román stílus
- Egyiptom, a Nílus ajándéka	- Mátyás király
- Széthi, a fáraó	- Hunyadi János
- A piramisok	- Mátyás országa
- A kínai Nagy Fal	- Mátyás király könyvtára
- Az ókori Hellász	- A lovagok, a Hunyadiak
- Görögország	- Mohács
- Az ókori Róma	- Magyar ereklyék
- Róma és Pompei	- Nagy Szulejmán és kora
- Római harcosok	- Rákóczi szabadságharca
- Róma építésze	- A francia forradalom
- A Colosseum, Róma	- Reformkor
- A világ hét csodája	- Kossuth élete
- Álmos vezér	- A kiegyezés
- Honfoglalás, államalapítás	- Oroszország a cártól Sztálinig
- Aquincum	- Versailles
- Élet a középkori Európában	- A II. világháború
- Céh, inas - legény - mester	- 1956. október 23.

Játékfilm	Egyéb
- Wolfgang Peterson: Trója - Oliver Stone: Nagy Sándor - William Wyler: Ben Hur - Ridley Scott: Gladiátor - Zeffirelli: Jézus élete - Mel Gibson: A rettenthetetlen - Luc Besson: Jeanne d' Arc - Koltay Gábor: Honfoglalás, István a király - Ridley Scott: A Paradicsom meghódítása	- A magyar államcímer története (falikép) - Tanulói egységcsomag az 5. és a 6. osztályos történelem tanításához - História történelmi társasjáték - Történelmi kincsestár - A történelem korszakait bemutató időszalag

3. Angol nyelv

- New Friends Starter, 1. 2. 3. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta)
- Angol tanári kincsestár (egy része)
- Angol tanári kincsestár kiegészítő részei
- Egy- és kétnyelvű szótárak
- Szemléltető képsorok (központi, és saját készítésű)
- Karácsony-, gyermekvers-, gyermekdal kazetták, könyvek, angol nyelvű, Nagy-Britanniát bemutató könyvek, videók, angol szokásokat bemutató könyvek, videók.
- Internetes feladatok feladatok interaktív táblákhoz
- CD-s magnó, melyről pendrive is lejátszható.
- Bluetooth hangszórók, hanganyagok lejátszásához.
- Némethné Hock Ildikó: Társalgás, szituációk, képleírások...
- angol nyelvű társasjátékok, kártyák
- angol nyelvű magazinok gyerekeknek (Ladybug, Steps magazin, SpeakUp, Hot English Magazine)
- Genki English nyelvoktató programcsomag gyerekeknek
- színes táblafilecek, lamináló fólia több méretben, színes fénymásoló papír
- DVD: Shaun, the sheep, Wallace and Gromit, Peppa Pig, Harry Potter, etc. angol nyelven
- Könyv: módszertani könyvek, könyvek gyerekeknek egyszerűsített nyelvezettel

4. Német nyelv

- Tematikus képek.
- Büderchen komm tanz mit mir (hangkazetta, daloskönyv).
- ABC kártya (betűkártyák).
- PASS AUF! NEU tankönyvcsalád és hanganyagai
- szótárak
- tananyaghoz, tankönyvhöz kapcsolódó digitális, interaktív tananyag
- Hallás utáni megértést fejlesztő CD-k
- Videós nyelvtananyagok
- Német nyelvterületet bemutató videokazetták
- Németország (falitérkép).
- INTERNET HASZNÁLAT
- A névelő (falitabló).
- Gyenge ige ragozása (falitabló)
- A névelő (falitabló)
- A főnév szótári alakjai (falitabló).
- Időbeli, módbeli segédigék (falitabló).
- Erős ige ragozása (falitabló).
- Időbeli, módbeli segédigék (falitabló).
- A személyes névmás (falitabló).
- Az előjárósó (falitabló).
- A melléknév ragozása (falitabló).
- A személyes névmás ragozása (falitabló).

- A főnév ragozása (falitabló).
- A birtokos névmás (falitabló).
- CD-s magnó, melyről pendrive is lejátszható.
- Bluetooth hangszórók, hanganyagok lejátszásához.

5. Matematika

- Táblai körző fa
- Táblai vonalzó 45⁰-os
- Táblai vonalzó 60⁰-os
- Táblai szögmérő
- Méterrúd
- Összerakható m³
- Sík és mértani modellezőkészlet
- Halmazok (falikép).
- Derékszögű koordináta-rendszer
- Lineáris függvény (falikép).
- Mértékegységek (falikép).
- Területszámítások (falikép).
- Kocka, téglatest (testek).
- Űrmérték sorozat.
- Szétszedhető dm³
- Terület és kerületszámítások (falikép).
- A kör kerülete, területe (falikép).
- Szögpárok (falikép).
- Műanyag henger.
- Műanyag kúp.
- Műanyag gúla.
- Műanyag hatszög alapú hasáb.
- Műanyag ötszög alapú hasáb.
- Testek felszíne, térfogata (falikép).
- Táblai 1 m-es vonalzó
- Lénárd gömb
- Testmodellek
- Babilon készlet
- Szögestábla gumigyűrűkkel (tüsketábla)
- SI mértékegységrendszer

6. Informatika

Az informatika-oktatáshoz szaktanterem szükséges: megfelelő világítás, elektromos hálózat, fehérta, ergonómiailag megfelelő számítógépasztalok. Annyi számítógép, hogy lehetőleg minden diáknak jusson. Szükséges helyi hálózat szerverrel, nagysebességű Internet-kapcsolattal, hálózati nyomtatóval és szkennel. Ajánlott projektor vagy olyan szoftver, amely segíti a tanári bemutatást, az irányított közös munkát.

Az informatika kerettanterv feltételezi a multimédia számítógépes hátteret, megfelelő méretű memóriával és háttértárakkal CD-olvasóval, hangkártyával, hangszóróval, mikrofonnal. Feltételezi továbbá a jogtiszta programokat: grafikus operációs rendszert a szükséges segédprogramokkal, (vírusellenőrző, tömörítő programokkal) böngésző, rajzoló, képszerkesztő programokkal, monitorfigyelő programmal, továbbá szövegszerkesztőt, táblázatkezelőt, bemutató-készítőt, valamint magas szintű programozási nyelvet. Szükségesek az oktatóprogramok és a digitális oktatási anyagok is (pl. CD-n), továbbá szakkönyvek, folyóiratok, transzparenszek, képek.

Jó, ha rendelkezésre állnak más informatikai eszközök is: digitális kamera, okos TV, játék- és oktatórobotok, microbit-ek, 3D nyomtatók, 3D szkennel, mobiltelefonok, számológépek, laptopok, tabletek.

- Pentium típusú számítógép
- Monitor (SVGA)
- Billentyűzet
- Egér
- CD meghajtók/gép
- Hangkártya + hangfal
- Projektor (1 db).
- Modem MR 56 SVS-EX 2
- Tintasugaras nyomtató
- szkennel

Alapvető programok

- WINDOWS operációs rendszer
- OFFICE
- Szoftver az INTERNET hálózatban való működtetéséhez.

Falitablók

- A számítógép belső felépítése
- Az input-output eszközök csatlakoztatása
- A billentyűzet.

7. Természetismeret, földrajz

Falitérképek

-
- A Föld szerkezeti (geológiai) felépítése és ennek kontúrtérképe- A Föld és az óceánfenék domborzata- A Föld éghajlata (tengeráramlá-sokkal és klímadiagrammokkal)- A Föld országai- A Föld népessége- A Föld mezőgazdasága- A Föld forgása és keringése- A sarkvidék- A Föld éghajlata- A Föld természetes növényzete- A Föld domborzata- Afrika domborzata és vizei- Ausztrália és Óceánia gazdasági élete- Észak-Amerika, Dél-Amerika domborzata és vizei- Ázsia domborzata és vizei- Európa domborzata és vizei- Európa országai- Észak-Európa- Ázsia északi része- Közép Európa- A Föld ásványkincsei és bányászata- Afrika domborzata és ennek kontúrtérképe	- Afrika országai, gazdasága- Ausztrália és Óceánia domborzata és ennek kontúrtérképe- Ausztrália és Óceánia gazdasága- Észak-és Közép-Amerika domborzata- Észak-és Közép-Amerika országai, gazdasága- Dél-Amerika domborzata- Dél-Amerika országai, gazdasága- Ázsia domborzata- Ázsia országai, gazdasága- Németország tartományai, gazdasága- A Kárpát-medence domborzata- Magyarország domborzata és ennek kontúrtérképe- Magyarország megyéi és közlekedése, illetve ennek kontúrtérképe- Magyarország védett természeti értékei- Magyarország nagyrégiói- Budapest közigazgatása, gazdasága- Applikációs jelek a kontúrtér- képekhez (természetföldrajzi, klímadiagram)- Másolható tanulói kontúrtérkép-gyűjtemény a kontinensekről és a tantervben kiemelt országokról
- Világatlasz- Természetföldrajzi földgömb- Politikai földgömb- Tanulói földgömb- Terep/ homokasztal	- Kézi nagyító- Hőmérő- Iránytű- Tellúrium.- Tereptárgyak a terepasztalhoz
- Magyarország ásvány- és kőzet- gyűjteménye (demonstrációs) és tanulói- Időjárási megfigyelésekre alkalmas iskolai meteorológiai állomás- 5-8. osztályos írásvetítőfólia-sorozat a környezetismeret és a földrajz tanításához.- Az egyes kontinensek, országok természeti, társadalmi-gazdasági jellemzőivel kapcsolatos adatokat tartalmazó információhordozó (általános iskolai földrajzi statisztikai zsebkönyv)- Olvasókönyv-szemelvénygyűjtemény a kontinensek, országcsoportok, országok természeti, társadalmi-gazdasági és környezeti jellemzőinek bemutatására (általános iskolai)	

8. Fizika

- Mágneses rúdpar fatokban.
- Táblai mágnes 25 mm-es.
- Fényből áram (videokazetta).
- Részecskemodell (videokazetta).
- Fizikusok arcképcsarnoka (falikép sorozat).
- SI mértéktáblázat (falikép).
- Mágneses készlet (komplett).
- A naprendszer (tabló).
- Lejtőmodell (tanulókísérleti eszköz 10 db).
- Mikolacső (10 db).
- Mechanikai eszközkészlet (tanulókísérleti eszköz 10 db).
- Nyomás, sűrűség vizsgálata alkalmas eszközkészlet (25 db).
- Rugós erőmérő (25 db).
- Kétkarú emelő (5 db).
- Karos mérleg, súlysorozattal (5 db).
- Hőmérő.
- Hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet (1 db).
- Kétütemű motorminta (1 db).
- Négyütemű motorminta (1 db).
- Áramátalakító (1 db).
- Csengőreduktor (1 db).
- Dugaszos ellenállásszekrény (1 db).
- Generátor minta (1 db).
- Elektromotor és generátor (4 db).
- Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet) (1 db).
- Transzformátor modell (2 db).
- Mérőműszer (Voltax) (25 db).
- Tanulókísérleti eszközkészlet áramkörök létrehozására (25 db).
- Sztatikus elektromosságot létrehozó eszközkészlet (25 db).
- Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel) (2 db).
- Prizmatartó (1 db).
- Tanulókísérleti eszközkészlet a fény vizsgálatára (15 db).
- Mágneses rúdpar fatokban.
- Fényből áram (videokazetta).
- Részecskemodell (videokazetta).
- SI mértéktáblázat (falikép).
- Mikolacső .
- Nyomás, sűrűség vizsgálata alkalmas eszközkészlet
- Rugós erőmérő
- Kétkarú emelő
- Karos mérleg, súlysorozattal
- Hőmérő.
- Hőtágulást bemutató tanári eszközkészlet
- Kétütemű motorminta .
- Négyütemű motorminta .
- Áramátalakító .
- Csengőreduktor .
- Dugaszos ellenállásszekrény
- Elektromotor és generátor
- Elektrovaria (tanári bemutató eszközkészlet) (1 db).
- Transzformátor modell .
- Mérőműszer (Voltax)
- Tanulókísérleti eszközkészlet áramkörök létrehozására .
- Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel)

- Metronóm
- Vízszintes sín, könnyen guruló kiskocsikkal
- Változtatható dőlésszögű lejtős sínpár, golyóval
- Egyenletes és négyzetes osztású ejtőzsinór
- Különböző méretű és erősségű spirálrugók
- Dinamométer-készlet
- Könnyen guruló kiskocsik rögzíthető terhekkel
- Tükörskála
- Négykerekű zsámoly (a tanulók ráállnak)
- Egyenlőkarú demonstrációs mérleg-modell
- Hengerkerék
- Felfüggeszthető és dióba rögzíthető álló csigák
- Felfüggeszthető mozgó csiga
- Pascal-buzogány
- Hidraulikus sajtó-modell
- Membrános folyadékmanométer
- Közlekedőedények
- Héron-labda
- Eszköz-készlet arkhimédész törvényének demonstrálására
- Cartesius-féle bűvár
- Demonstrációs folyadékos hőmérő
- Tanulókísérleti alkoholos hőmérő
- Eszköz a lineáris hőtágulás bemutatására
- Eszköz a folyadékok hőtágulásának bemutatására
- S'gravesande-karika és golyó
- Kaloriméter keverővel, hőmérővel
- Tanulókísérleti kaloriméter készlet
- Nagyméretű orvosi fecskendő
- Ebonit-rúd elektrosztatikai kísérletekhez
- Üveg-rúd elektrosztatikai kísérletekhez
- Elektroszkóp
- Elektrométer
- Elektrométerre illeszkedő faraday-pohár
- Faraday-kalitka, szigetelő lábon álló állvánnyal
- Zseblámpaizzók foglalatban, dugaszoló csatlakozóval
- Mágnesűtű, tűcsapágyas állványon
- Szénrúd elektródapár távtartó lapon, elektromos csatlakozóval, 250 ml-es küvettával
- Egyenáramú demonstrációs áram- és feszültségmérő műszer (középállású), változtatható méréshatárral
- Váltakozóáramú demonstrációs áram- és feszültségmérő műszer, változtatható méréshatárral
- Demonstrációs tábla egyszerű áramkörök összeállítására, dugaszolással csatlakoztatható szerelvényekkel (telep, kapcsolók, izzólámpák, mérőműszerek)
- Iskolai tápegység 0-24 V között változtatható feszültséggel, min. 5 A terhelhetőséggel
- Lágymű rúd
- Szétszedhető iskolai transzformátor készlet, különböző tekercsekkel, vasmaggal
- Kézi forgatógép, befogható mágnespatkóval
- Változtatható nyílású lyukdiafragma
- Változtatható nyílású résdiafragma
- Vetítőlencse, különféle foglalatban
- Vetítőernyő talpas foglalatban
- Lyukkamera-modell
- Üveghasáb, prizma-modell, forgatható befogással, szögmérővel
- Háromszög alapú prizma

9. **Biológia**

- Tematikus- és falitérkép
- A Föld éghajlata
- A Föld vegetációja
- A Föld vadon élő állatai
- Európa domborzata és vizei térkép
- Tanári labormikroszkóp
- Tanulói mikroszkóp
- Metszettároló
- Mikrometszetek (készlet)
- Emberi szövetek
- Nagy tálca
- Bonckés
- Csipesz
- Bonctű
- Kézi nagyító
- Óraüveg
- Embertani modell * torzó
- Fog
- Szem
- Fül
- Bőr (keresztmetszet)
- Agy
- Szív
- Vese (keresztmetszet)
- Képcsomagok (applikáció)
- Tanári képcsomag 6.
- Tanulói képcsomag 6.
- Tanári képcsomag 7.
- Faliképek
- Élő és élettelen környezeti tényezők
- Tűrőképesség grafikonja
- Táplálék piramis
- Tápláléklánc – Hálózat
- Rendszertani váz
- Rendszertani falikép sorozat
- Emlősök, madarak, hüllők, halak, ízeltlábúak (rovarok, rákok, pókszabásúak), puhatestűek (csigák, kagylók, fejlábúak/lábasfejűek), gyűrűsférgesek, csalánozók, szivacsok)
- Transzparenszek / diasorozat * rendszerezés
- Növények testfelépítése
- Moszatok
- Zuzmók
- Harasztok
- Nyitvatermők
- Zárvatermők
- Egyszikűek
- Kétszikűek
- Falikép - növénytani ismeretek
- Erdei fenyő
- Tölgy
- Páfrányok
- Mohák
- Csiperke
- Mérgező gombák
- Ehető gombák
- Édesvízi moszatok
- Egysejtűek
- Faliképek - életközösségek
- Tanulói képcsomag 7.
- Vitaminok , vitaminforrások
- Csontvázak / preparátumok
- Emberi csontváz
- Csont szerkezete
- Ízület szerkezete
- A világ esőerdői
- A szavanna
- A sivatagok élővilága
- Mediterrán növények
- Füves puszták életközössége
- Mohák, zuzmók
- Élővilág övezetes elrendeződése a hegységekben
- Táplálékhálózatok
- Dél-Amerikai esőerdők
- Afrikai szavannák
- Európai lombhullató erdők
- Tajga
- Tenger
- Faliképek - állattani ismeretek
- Az amőba testfelépítése
- A papucsállatka testfelépítése
- A ragadozó nagymacskák
- A majmok
- Az elefánt
- A bálnák és a delfinek
- A delfin jellemzői
- A cápa jellemzői
- A tengeri halak
- A fókák fajtái
- Erszényes állatok
- Faliképek transzparenszek - ember- és egészségtana
- Az emberi sejt
- Izomzat (előlről és hátulról)
- Vérkeringés
- A vér
- Az emberi szövetek

- Belső szervek
- Menstruációs ciklus és a petebeerigazodás
- Poszt embrionális fejlődés
- Az élet szakaszai
- Légzőszervrendszer
- Az emésztőszervrendszer
- Kiválasztás szervrendszere
- Központi idegrendszer
- Belső elválasztású mirigyek
- Érzékszervek, érzékelés
- A feltételes-, feltétlen reflex
- Tápanyagok, vitaminok
- Gerincoszlop, rendellenességek
- Az emésztőrendszer betegségei
- Bélpaszták
- Kábítószer
- Az alkohol káros hatásai
- A dohányzás veszélyei
- Biológiai egységcsomag.

- Csíráztató.
- Diapozitívek az 5-8. osztályos biológia tanításához.
- Burgonya virága (modell).
- Sertés koponya
- Madár csontváz.
- Emlős csontváz.
- Fogtípusok.
- Lábtípusok.
- Házityúk preparátum
- Mókusz preparátum
- Sün preparátum
- Szarvas v. őzágancs.
- Hal (csontváz).
- Béka (csontváz).
- Nemzeti parkjaink (falitérkép).
- Fászfár keresztmetszete
- Egyszikű szár keresztmetszete
- Koponya.
- Emberi fejmetzet

10. Egészségtan

• Videofilmei:

- Alapvető élelmiszerek
- Mi az igazság a dohányzásról?
- Mi az igazság az ivásról?
- Járvány, avagy a gyermek kábítószer, alkohol
- Ép testben ép lélek
- Az emberi szervezet reprodukciós rendszere
- Emberi kapcsolatok, ön ismeret
- Az ember születése

• Modell

- Fogápolási modell fogkefével
- Szuvas fog modellje
- Emberi bőr keresztmetszete

• Alkalmazás

- Veszélyes anyagok jelei
- Elsősegélykészlet alapvető anyagai
- Étlapok
- Szakácskönyvek
- Terítés eszközei
- A Testápolás eszközei

- Veszélyforrások
- Egészséges táplálék összetétele és az emésztő szerveink
- Az alkohol káros hatása
- A dohányzás veszélyei
- Az egészséges és az elhanyagolt fogak hatásai
- A csontváz
- Gerincoszlop, rendellenességei
- Az izomzat
- Az emberi szaporodás
- Másodlagos nemi jelek
- Menstruációs ciklus
- A kábítószer
- Fűszernövényeink
- Egészséges táplálék összetétele és emésztőszerveink
- Testápolás
- Veszélyeztetett környezetünk
- Videofilm: Konfliktusok
- Környezeti veszélyforrások, azok elhárítása, az egyén és csoport viszonya

11. Elsősegélynyújtás

- polifoam
- pléd
- kullancs kiszedő csipesz
- vérnyomásmérő
- hordágy
- háromszögletű kendő
- rugalmas pólya
- steril gyorskötöző pólya
- steril mull lap
- jód, betadin
- olló, leukoplaszt
- gumikesztyű

12. Kémia

- **tanári laptop**
- **projektor**
- Kémcső (500 db).
- Főzőpohár (100 db).
- Óraüveg (50 db).
- Borszeszegő (25 db).
- Kémcsőfogó (25 db).
- Vasháromláb (8 db).
- Azbesztháló (8 db).
- Vízbontó készülék (1 db).
- Lombik (20 db)
- Gázfejlesztő készülék (1 db)
- Tölcsér (30 db)
- Dörzsmozsár (2 db)
- Üvegbot (30 db)
- Égetőkanál (30 db)
- Vegyszeres kanál (50 db)
- **Internet,**
- **interaktív anyagok**
- Dugósorozat (2 db)
- Üvegkád (5 db)
- Hőmérő (10 db)
- Kémcsőállvány (20 db)
- Kémcsőmosó (30 db)
- Mérőhenger (6 db)
- Tégelyfogó (3 db)
- Vegyszerestálca (fém, 2 db)
- Vegyszerek (folyamatos rendelése)
- Kalotta molekulamodell (15 doboz).
- Pálcika modell (1 garnitúra, 30 db).
- Mágneses atommodell (1 garnitúra, 30 db).
- Kristályrács (gyémánt, grafit, NaCl) (3 db).

Fali tablók:

- Atomok elektronvonzó képessége
- Fémek jellemerősségi sora
- Periódusos rendszer
- Elektronhéjak kiépülése

Oktatótáblák:

- Fémek reakciói vízzel
- Fémek reakciói savval
- Sav-bázis reakció
- Közömbösítés
- Redukció a redukáló sorban

13. Ének-zene

- Pianínó
- A kerettantervben szereplő zenehallgatási anyag
- Pianoforte III. – Zongorakisérek
- 5-8. osztály CD melléklet
- Zenei tábló 5-8. osztály
- Videofilmek:
- Tánc típusok.
- Jeles napok népszokásai.
- Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök
- Ritmushangszerek
- Kottatartó állványok,
- Hangjegyírásra alkalmas ötvonalas tábla,
- Hangvilla,
- Metronóm,
- CD – lejátszó,
- Számítógép internetes hozzáféréssel,
- Projektor,
- Vetítőállvány és vetítőernyő,
- Epidiaszkóp,
- Kották, zenepedagógiai kiadványok,
- Digitális tananyagok.

14. Rajz

- Műanyag, átlátszó hengerek, gúlá.
- Képsík rendszer a vetületi ábrázoláshoz.
- Táblai körző (fém hegyű).
- 600-os táblai vonalzó.
- 450-os táblai vonalzó.
- 100 cm-es táblai vonalzó.
- Táblai szögmérő.
- Műanyag, átlátszó kocka, tégl.
- Demonstrációs testek (fa).
- A kerettantervben a megismertetésre, elemzésre ajánlott műalkotások bemutatására internet, tanári laptop, projektor.
- Videofilmek:
- Képzőművészet a honfoglalás idején
- A román stílus
- A gótika
- Reneszánsz
- XIX. század művészete
- XX. század művészete
- Pásztorkodás a Hortobágyon
- Testbeszéd, gesztus

15. Technika

- Fareszelő félgömbölyű 25x200	- Hurkapálca
- Vasreszelő lapos 25x200	- Kartonpapír
- Vasreszelő félgömbölyű 25x200	- Nagyméretű tálca
- Laposfogó	- Óraüveg
- Kalapács 15-20 dekás	- Ragasztó
- Csípőfogó,	- Serpenyős mérleg
- Kúpfogó	- Súlysorozat
- Fafűrész (illesztő), vASFűrész	- Vasháromláb
- Kézi fűró (amerikáner)	- Szerelőkészlet a gépelemek és mechanikai meghajtások tanulmányozásához
- Lemezvágó olló (10 db).	- CD lejátszó
- Faliképek a fa megmunkálásáról (5 db).	- Elektroakusztikus átalakítók
- Szerelő készlet, gépelemek tanításához	- Erősítők
- Elektromos szerelőkészlet I-II.	- Fólia
- Asztali fűrógép (állványos)	- A műszaki rajz elemei
- Asztali körfűrész	- Kész tervrajzok
- Kerékpár	- Diasorozat
- Varrógép	- A biztonságos közlekedésért
- Megmunkálható alapanyagok (fa, fém, papír, textil)	- Falikép
- Papírvágó olló	- A villamos energia termelése
- Átlátszó műanyag tárolóedények	- Közlekedési táblák és közlekedési helyzetek
- Bunsen-égő	- A műszaki kommunikáció elemei
- Ecset	Ipari vertikumok:
- Facsipesz	- A fa feldolgozása
- Festék	- A téglagyártás
- Főzőpohár	

- A mészke felhasználása
- Az alumíniumgyártás
- A cementgyártás
- A rádióhullámok nemcsak a rádióműsort közvetítik
- Piktogramok
- Videofilmek
- A rádiózás és a televíziózás története
- A közlekedési eszközök fejlődése
- A telefon és a táviró
- Ember a Holdon
- Demonstrációs tábla egyszerű áramkörökhöz
- Változtatható (0-20V) feszültségű, egyenáramú tápegység
- Változtatható (0-20V) feszültségű, legalább 5A terhelhetőségű tápegység
- KRESZ-dominó
- Közlekedési társasjáték
- Közlekedési kártya
- Ténnyolcad (szobasarak) három képsíkos ábrázoláshoz
- Vasúti és autóbusz menetrendek
- Mikrofon
- Videofilmek
- A bányászat és az energiatermelés környezetkárosító hatásai
- A villamos energia termelése
- Az újra hasznosítható hulladék
- Az elektromágneses hullámok szerepe a mindennapi életben
- .számítógépes hálózatok
- A gépek fejlesztésének története
- Az űrkutatás története, jelentősége és jövője
- Az űrállomás építése
- Cérna
- Filc
- Háztartási kisgépek
- Himzőfonal
- Iratkapcsoló
- Irodai lyukasztó
- Olló
- Szabóolló
- Színes vászon
- Szobanövények
- Szövőkeret
- Tápanyagtáblázat
- Varrótű
- Magyarország nevezetes tájegységeire jellemző hímzési motívumok
- Videofilmek
- Biotechnológia az élelmiszerkészítésben
- Biotermékek a mezőgazdaságban

16. Testnevelés

- Ugródomb (1 db).
- Magasugrómérce fém (1 pár).
- Magasugróléc (1 db).
- Maroklabda (10 db).
- Súlygolyó 3 kg (1 db).
- Súlygolyó 4 kg (1 db).
- Tornaszekrény (1 db).
- Gyűrű (1 db).
- Dobbantó (1 db)
- Tornaszámoly (4 db).
- Kerékpár (1)
- Bordásfal
- Tornapad
- Tornaszőnyeg
- Röplabdaháló
- Jelzőszalag
- Műanyag bóják
- Mászókötel
- Kosárlabda palánk
- Futball kapu
- Ugrókötel
- Gumikötél
- Karika
- Kézisúlyzó
- Tömöttlabda
- Rajttámla
- Váltóbot
- Kislabda
- KTK
- Talajszőnyeg
- Műanyag labda
- Futball labda
- Kézilabda
- Röplabda
- Kosárlabda
- Ping-pong asztal 2db.
- Ping-pong ütő
- Ping-pong labda
- Tollaslabda
- Tollaslabda ütő
- Mászórúd
- Személymérleg

- Súlypontemelkedés mérő
- Tornabot
- Görkorcsolya
- Gördeszka

- Síléc
- Sícipő
- Videofilmek sport- és szabadidős tevékenységek bemutatására

17. Gyógytestnevelés

- Fittball labda
- Thera-Band egyensúlyozó korong
- Soft Ball labda
- Rácsos hinta

- Thera-Band erősítő gumiszalag
- Thera-Band egyensúlyozó,
- masszírozó félgömb

18. Sportkörök

- Floorball ütő
- Floorball labda
- Röplabda háló

- Röplabda
- Futball labda
- Kosárlabda

IX. Záró rendelkezések

A pedagógiai program hatályba lépése, felülvizsgálata

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, az iskola külső rendezvényeire, tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira, az iskola összes tanulója, dolgozója, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Az iskola 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e program alapján. Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: a dokumentumot az iskola könyvtárában, az igazgatói irodában lehet elolvasni, valamint megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

Az igazgató a nevelőtestület bevonásával a program ötödik tanévében teljes felülvizsgálatot hajt végre, értékeli az addig elvégzett feladatokat és szükség esetén módosítja a programot.

A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai programot a nevelőtestület bevonásával készítette:

2024. augusztus 31.

Tóth Péter
igazgató

ARIZÓNA PROGRAM

A Székesfehérvári Munkácsy Mihály Általános Iskola tantestületének döntése alapján bevezetésre kerül az Arizona program.

2011 évi CXCV. törvény

27. A gyermekek, a tanulók kötelezései és jogai, a tankötelezettség

46. § (1) A tanuló kötelezése, hogy

- a) részt vegyen a kötelező és a választott, továbbá általános iskolában a tizenhat óráig tartó egyéb foglalkozásokon és szakmai gyakorlatokon,
- b) eleget tegyen – rendszeres munkával és fegyelmezett magatartással, képességeinek megfelelően – tanulmányi kötelezettségének,
- g) az iskola, kollégium vezetői, pedagógusai, alkalmazottai, tanuló társai emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa, tiszteletet tanúsítson irántuk, segítse rászoruló tanuló társait,
- h) megtartsa az iskolai, kollégiumi SZMSZ-ben, továbbá a házirendben foglaltakat.

(3) A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy

- i) személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélvezettséghez való jogát a nevelési-oktatási intézmény tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozható mások jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, valamint a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását,

(7) A tanuló jogainak gyakorlása során nem sértheti társai és a közösség jogait.

Egyre gyakoribbá válik az oktatásban, így intézményünkben is, hogy néhány diák rendszeresen és tartósan zavarja az órák nyugalmát. Ettől a helyzettől a tanár és az osztály többi, tanulni vágyó tanulója egyaránt szenved. A munka ritmusa, íve megtörik, ami a hatékony tanulás rovására megy. Reményeink szerint, a program alkalmas arra, hogy kezelje ezeket a konfliktusokat. Segítheti a rendbontókat abban, hogy alkalmazkodjanak az iskolai szabályokhoz, közösség normáihoz. Célunk, hogy nyugodt körülmények között dolgozhasson tanár és diák.

A programot 1994-ben egy Phoenix-i iskolában vezették be Arizonában (innen a név). A program nem a büntetésre, sokkal inkább a tanulók felelősségére épül. Megtanulják, hogy cselekedeteiknek következménye van, s a döntéseikért mindenki maga felel. Megértik, hogy csak a kölcsönös tisztelet alapján tud együttműködni tanár és diák. Mindkét félre vonatkoznak az alapvető jogok és kötelezettségek.

Az Arizona- program lényege röviden.

A diákokkal, a szülőkkel és a pedagógusokkal ismertetjük és elfogadtatjuk az alábbi alapelveket:

- Minden tanulónak joga van a zavartalan tanuláshoz
- Minden tanárnak joga van a zavartalan tanításhoz.
- Mások jogait tiszteletben tartom.

Ezeket a feliratokat az osztálytermekben kifüggesztjük. Ha a gyermek ezeket a szabályokat többszöri figyelmeztetés ellenére is megszegi, a pedagógus egy erre kijelölt szobába, az Arizona szobába küldi, ahol mindig tartózkodik egy ügyeletes tanár.

Itt a tanulónak módjában áll átgondolnia a történeteket, s hogyan kíván változtatni magatartásán, s visszatérni a normális munkamenethez.

Természetesen a kiküldés csakis indokolt esetben történhet meg. Ez a program **hangsúlyosan nem kiküldő program!** Elsősorban olyan pedagógiai megoldás, ami nem a büntetésre, inkább a belátásra épít. Segítséget nyújt azokban a szituációkban, amelyek során a tanuló öncélúan, szándékosan zavarja az órát a többiek figyelmét mindenáron magára vonva, úgymond „ő akar irányítani”. Ezt a minden fél számára káros, indulatokat gerjesztő konfliktust megtöri a tanuló távozása az óráról, ezzel hatástalanítja azt.

Többszöri alkalom után egyre több résztvevőt bevonva (osztályfőnök, szülő, iskola pszichológus, gyermekvédelmi felelős) a diák úgynevezett segítő megbeszéléseken vesz részt.

A program megvalósulását állandó monitorozás kíséri, a tapasztalatokat összegyűjtve, értékeljük azokat.

A program működése a hétköznapiakban

1. Alapszabályok rögzítése és kifüggesztése a termekben.
2. Az óra menetét súlyosan zavaró tanulótól a tanár megkérdezi véleménye szerint melyik alapelv ellen vétett, és a továbbiakban azt betartja e, vagy inkább kimegy az Arizona szobába. Ha az osztályban való tartózkodást választja, és újra rendetlenkedik, a tanár már nem ad választási lehetőséget, hanem kiküldi az Arizona szobába.
3. Az osztályterem elhagyása egy információs lappal történik (lásd mellékletek), amelyen rajta van, hogy melyik órán, milyen probléma volt a tanuló viselkedésével. Ezt a kiküldő tanár köteles kitölteni
4. Az Arizona szobában a tanulónak át kell adnia az információs lapot az ott tartózkodó tanárnak, aki megjegyzés nélkül átveszi és dokumentációként elrakja azt. A diák ekkor kap egy problémafeltáró lapot (lásd melléklet), amely segít végiggondolnia a történeteket, és készíteni egy visszatérési tervet. A diák segítséget kérhet a pedagógustól. Csak akkor térhet vissza, ha elfogadható tervet készített.
5. A 3. alkalom után segítőbeszélgetésre hívjuk a tanulót az általa választott tanárral, vagy ha ilyet nem nevez meg az osztályfőnökével.
6. Az 5. alkalommal már az osztályfőnököt vagy a szülőt is bevonjuk a beszélgetésbe.
7. A további esetekben egyre több személy vesz részt a segítő beszélgetéseken. (szülő, érintett tanárok, ifjúságvédelmi felelős stb)

8. A tanuló, aki a tanórát az Arizona szobában töltötte, nem hiányzó, csak az adott szituációból lett kiemelve, ezért a tananyag pótlása a saját felelőssége, felelésnél, dolgozatnál nem hivatkozhat a hiányzásra.
9. Az Arizona szobában való tartózkodás csak az adott órára vonatkozik, a tanulónak a következő tanórán jelen kell lennie.

Monitorozás

A program bevezetése után az osztályfőnökök minden héten megnézik hogy diákjaik mennyire érintettek, s ha szükséges s kezdeményezik a segítő megbeszéléseket.

Félévenkénti értékelés vizsgálja:

- az Arizona szoba használatának mennyiségi adatai (hány tanuló, hányszor lett kiküldve, ennek változása havi bontásban)
- minőségi mutatók (hogyan vált be a program; hatása az órai légkörre, a tanár diák viszonyra; esetleges változtatások szükségessége; a szülőkkel való együttműködésre kifejtett hatások; szervezési problémák)

Az Arizóna program megvalósítása

A program menete

1. Tájékoztatjuk a fegyelmezetlen tanulót arról, hogy amennyiben többszöri figyelmeztetés ellenére sem viselkedik megfelelően, az Arizona szobába küldjük, de felhívjuk figyelmét, hogy az elmulasztott tananyagot pótolnia kell és a következő órán nem hivatkozhat arra, hogy nem volt ott a tanítási órán, mert az Arizona szobában tartózkodott.
2. A tanuló a tanulási alapelvek valamelyikét többször megsérti a tanórán. Ekkor a pedagógus megkéri, hogy fáradjon ki az Arizona szobába.
3. A pedagógus kitölti az információs lapot az Arizona szoba felügyelője számára, melyet a diák magával visz.
4. Az Arizona szobában leadja az információs lapot, majd megkapja az ott tartózkodó pedagógustól a "Problémafeltáró lapot", melyben megfogalmazza, hogy mivel zavarta az órát, mi volt ennek az oka, mik a tettének következményei és hogyan kíván ezen változtatni. Ennek megfogalmazásához kérheti az ott lévő pedagógus segítségét.
5. Ha ezzel végezett, a pedagógus kitölti a visszacsatoló lapot és a problémafeltáró lappal együtt leadja az osztályfőnöknek. A diák csak a következő tanítási órára térhet vissza

Megjegyzés: A tanítási óra utolsó 10 percéről a tanuló már nem küldhető ki.

PROBLÉMAFELTÁRÓ LAP

Név: _____

Osztály: _____

Dátum: _____

Mit tettem:

Mi az oka, hogy így viselkedtem:

Azért kerültem a tréning szobába, mert a következő alapszabályt nem tartottam be

Szerinted milyen hatása van a viselkedésednek és milyen következményei lesznek tetteidnek?

TERVEM:

Mit változtatnék meg a viselkedésemén, hogy ne sértsem meg az alapszabályokat:

Kinek a segítségét kérem ehhez:

INFORMÁCIÓK A TRÉNINGSZOBA FELÜGYELŐJE SZÁMÁRA

Tanuló: _____

Osztály: _____

- közbekiabált, beszélt
- megtagadta a munkát
- verekedett
- engedély nélkül elhagyta a helyét
- tárgyakat dobált az osztályban
- zavarta padtársát, környezetét
- emberi méltóságában megsértette tanárát, diáktársait
- trágár beszéd

egyéb:

Tanár: _____

Tanóra: _____

Dátum: _____

Idő: _____

INFORMÁCIÓS LAP AZ OSZTÁLYBA VALÓ VISSZATÉRÉSHEZ

Tanuló: _____

Osztály: _____

Dátum: _____

Idő: _____

Ügyeletes tanár: _____